

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI (TÜRK DİN MUSİKİSİ) ANABİLİM DALI

KURRA HAFİZ ABDULKADİR ŞEHİTOĞLU'NUN HAYATI VE DİNİ
MUSİKİYE KATKILARI

Yüksek Lisans Tezi

Fatih Mehmet KARADAŞ

Ankara 2023

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI (TÜRK DİN MUSİKİSİ) ANABİLİM DALI

KURRA HAFİZ ABDULKADİR ŞEHİTOĞLU'NUN HAYATI VE DİNİ
MUSİKİYE KATKILARI

Yüksek Lisans Tezi

Fatih Mehmet KARADAŞ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Fatih KOCA

Ankara-2023

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI (TÜRK DİN MUSİKİSİ) ANABİLİM DALI

KURRA HAFİZ ABDULKADİR ŞEHİTOĞLU'NUN HAYATI VE DİNİ
MUSİKİYE KATKILARI

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Fatih KOCA

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı:

İmzası:

1. Doç. Dr. Fatih KOCA	
2. Prof. Dr. Bayram AKDOĞAN	
3. Dr. Öğr. Üyesi Serbülend ARPA	
4. .	
5. .	

Tez Savunma Tarihi: 09/01/2023

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak çalışmada bana ait olmayan veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (25/01/2023)

Fatih Mehmet KARADAŞ

İmzası

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
KISALTMALAR.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
GİRİŞ.....	1
1. Tezin Amacı ve Önemi.....	9
2. Tezin Metot ve Kapsamı.....	12
BİRİNCİ BÖLÜM.....	13
HAFIZ ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU'NUN HAYATI	13
1.1. Ailesi.....	13
1.2. Tahsili	15
1.3. Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun Meslek Hayatı ve Eğitim Faaliyetleri ...	18
1.4. Kur'an Tilaveti Seyahatleri.....	25
1.5. Kurra Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun Kıraat İlmi Konusundaki Görüşleri ve Hizmetleri.....	28
İKİNCİ BÖLÜM	33
ÖĞRENCİLERİNİN VE SEVENLERİNİN DİLİNDEN ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU HOCA	33
2.1. Hüseyin İPEK	33
2.2. İbrahim MELETLİOĞLU.....	36
2.3. Mustafa DEMİRCİ	38
2.4. Dilruba EMANULLAEVA.....	39
2.5. Mehmet Ali KUŞTAŞI	42
2.6. Bayram ŞENPINAR	45
2.7. Adnan Zeki BIYIK	48
2.8. Mehmet GÜÇLÜ	52
2.9. Serbülend ARPA.....	54
2.10. Muhammet SEVİNÇ.....	57

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	62
BESTE VE İCRALARI	62
SONUÇ	141
KAYNAKÇA.....	143
EKLER	146
Ek-1. Fotoğraflar.....	146
Ek-2. Albümleri	163
ÖZET	172
ABSTRACT	173

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.r.	: Adı geçen röportaj
A.Ü.	Ankara Üniversitesi
ASBÜ	: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
AÜİFD	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
AÜSBE	: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
AYBÜ	: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Bkz.	: Bakınız
Çev.	: Çeviren
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
İBB	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İÜ	: İstanbul Üniversitesi
MÖ	: Milattan önce
MÜSBE	: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
ö.	: Ölümü
s.	: Sayfa
s.a.v.	: Salle'llahü aleyhi ve sellem
sad.	: Sadeleştiren
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
TGRT	: Türkiye Gazetesi Radyo ve Televizyonu
Thk.	: Tahkik eden
Trc.	: Tercüme eden
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
Vb.	: Ve benzeri
Yay.	: Yayınları
Yy.	: Yüzyıl

ÖNSÖZ

Mûsikî, insanın bu dünyadaki serüveni ile başlayan ve hayatının yadsınamaz bir gerçekliği olarak kabul edilebilecek önemli bir unsurdur. Hayat serüvenimizde gönül dünyamıza sadece ses olmakla kalmayan müzik sanatı, hissiyatımıza tercüman olduğu gibi eşrefi mahlûk olarak tavsif edilen insanın dünyadaki kısa seyrinin tüm akışına sirayet eden kuvvetli bir mizaca da sahiptir. “Müzik” sadece kitleleri yönlendirmek, insanlara mesaj vermek ya da arzularını tatmin için kullanılmış bir araç değildir. Bilakis bireyin ve toplumların duygu dünyalarına hitap eden ulvi amaçlar için de kullanılmış bir sanattır. Adem iken âdem olan insanoğlu, hayatı imar ederken sadece bir zaviyeden bakmamış, içtimai, ruhi, kültürel, iktisadi, iletişim ve din gibi pek çok mozaîği bir araya getirerek medeniyetler kurmuştur. İşte mûsikî sanatı, medeniyet unsurlarının vazgeçilmezlerinden biri olarak, insan varlığı ile paralel gelişen, büyüyen ve tekâmülüne doğru ilerleme kaydederek günümüze kadar gelmiştir.

Dini müzik ise asırlarca farklı coğrafyalarda, hem kendi bünyesinde gelişmiş hem de değişik kültürler ile etkileşerek günümüze kadar gelmiş ve tarihi seyri içinde muazzam bir birikim ortaya çıkmıştır. Ancak gerek popüler kültürün etkisi gerekse farklı bakış açıları neticesinde dini mûsikîmiz milletimiz nazarında gereken değeri ve itibarı son yıllarda görememiş olsa da, ülkemizin yetiştirdiği kıymetli akademisyenler, müzisyenler, araştırmacılar ve hocalar kaybolmaya yüz tutmuş eserleri büyük gayretler neticesinde gün yüzüne çıkarmayı başarmışlar ve birikimlerini hem milletimizin hem de müzik dünyasının istifadesine sunmuşlardır.

İlahiyat Fakültelerinde bulunan Türk Din Mûsikîsi Anabilim Dalları, dini mûsikî ve müzik sahasında çok ciddi akademik çalışmalarda bulunmuşlardır. Yeni kurulan Devlet Konservatuarlarının da katkıları muhakkak ki yadsınamaz. Dolayısıyla akademisyenlerin ve hocaların devam eden bu çalışmaları ile kadim Türk medeniyetinin

ve İslam'ın müziğe ve dini mûsikîye katkıları akademik bakış açısı ile sistemleştirilmiş ve kayıt altına alınmıştır. Türk Din Mûsikîsi, alanında yapılan sistematik çalışmaların yanında, yurdumuzda yetişen hafızlar ve bu hafızların görev aldığı cami vb. kurumlarda, formlar sistematik olmasa da şifahi olarak icra edilmiş ve yaşatılmıştır. Bu kurumlardan kıymetli icracılar ve bestekârlar çıkmış ve dini mûsikî alanında eserler bırakmışlar ve talebeler yetiştirmişlerdir.

Biz bu tezi hazırlarken, bu sahada yetişmiş ve besteleri ve Kur'an kıraati icrasında güzel bir yol açmış olan Hafız Abdülkadir Şehitoğlu Hocamızı tanımaya, tanıtmaya çalıştık ve bunun için çalışmalarını bir araya topladık. Bu çalışmada, Hocamız, hayatta olması hasebi ile eserlerinin haricinde vicahi olarak hakkında bilgi sahibi olmamıza ve bunları kayıt altına almamıza yardımcı olmuştur.

Bu araştırmamızda ülkemizin yetiştirdiği önemli bir hafızı ve bestekarı, hem Kur'an'a hizmeti hem de mûsikîye katkısı açısından tanıma fırsatını bulmuş olduk. Dini Mûsikî ve Kur'an'a adanan bir ömür ve bu uzun yolda ortaya çıkan birikimi, mûsikîye gönül verenlerin ve sevenlerinin istifadesine sunmak, çalışmamızın temel amacını oluşturmaktadır. Yaptığımız bu tezle, Dini Mûsikî dalında ve özellikle cami mûsikîsi formlarında çok önemli çalışmaları ve icraları olan Hafız Abdülkadir Şehitoğlu Hocamızın bestelerini ve bu sahadaki düşüncelerini bir araya getirmeyi amaçladık. Bunları yaparken aynı zamanda Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun bu günlere gelmesinde etkisi ve katkısı olan kişilerin kayıt altına alınıp hayatı hakkında bilgi vermek ile yetinmeyip, hocamız ile farklı zemin ve zamanlarda çalışmalarda bulunmuş bazı ilim adamı, sanatçı, talebeleri ve önemli şahsiyetlerin görüşlerinden de yararlandık.

Cami Mûsikîsi ve kıraat alanında yadsınamaz katkılarının yanında, bu tezin hazırlanma sürecinde hiçbir yardımdan kaçınmayan, eserlerine ulaşmamda her türlü desteği sunan ve kendisiyle yaptığım röportajlarda benimle ilgilenen, çok kıymetli ve saygı değer hocam Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'na en samimi duygularıyla

teşekkürlerimi sunuyorum. Benim için bir kazanım olan bu teze teşvikleri ile sebep olan, yardımları ve ayırdığı kıymetli vakitleri için bir diğer hocam, muhterem Doç. Dr. Fatih Koca Bey'e de ayrıca teşekkürü bir borç biliyorum.

Dahası, bu tez için yol gösteren ve yardımlarını esirgemeyen ve her an yanımda hissettiğim Türk İslam Sanatları Tarihi Öğr. Gör. Adem Çetin, Türk İslam Edebiyatı Ar. Gör. Cihat Ekiz, Dinler Tarihi doktora öğrencisi Mehmet Mustafa Erkal ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Mescidi Din Görevlisi Hasan Özayrancı hocalarıma şükranlarımla beraber rıza-i ilahi dilerim. Yapılan tezin amaçlandığı ölçüde akademik faydasının görülmesini ve istifade edilmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ederim.

GİRİŞ

İnsanı diğer varlıklardan farklı kılan en önemli vasfı sahip olduğu akıl nimetidir. Akıl ameliyesi (akletmek), hakikatin sevdasında olan insanı sadece görünen dünyanın idrakine sevk etmek ile kalmaz, görünmeyen âlemlerin tasavvuruna ve düşüncesine de yönlendirir. Dahası bu akıl; insana, dünyayı yaşarken ve medeniyetini kurarken duyularının yanında duygularının ve ruhunun da olduğu bir idraki yaşatır. Dolayısıyla, akıl ve ruh birlikteliği ile inkişafını gerçekleştiren insan kendini tanır. Aklın tarifinde insanın sadece konuşan, bir makine gibi ayırt edebilme istidadı vurgulanır. Hâlbuki insanı kıymetli ve farklı kılan; akli ile yüce hislere ulaşabilmesi, onları gönül dünyasında hissedip güzeli görebilmesi ve ona yönelmesidir.

Gönül dünyasında güzel olanı özlemle arayan, düşünceleri ile onu betimleyen insan, böylece sanata yönelmiş ve estetik hisler ile bunu görünür kılmaya çalışmıştır. Belki de estetik düşünce ve buna binaen hayatı anlamlandırma, Yüce Allah'ın güzel yarattığı ilk insanla başlamıştır. Her insan da özel ve güzel olduğu için güzele meftundur ve onu hep arayıştadır. Bu arayışın idrakine varan ve bunu görünür kılan kişiler sanatçılardır. Bir sanatkar, yaşadığı dünyaya herkes gibi bakan ama farklı gören bir yapıya sahiptir. Kâinata aşk ve sevgi nazarı bakar ve ondaki estetiği fark eder. Sanatçı; akli ve duyguları ile gerçekleri görebilen, toplumu anlayabilen ve yönlendiren kişidir.¹

Kâinat bütün güzelliği ve ihtişamı ile karşımızda dururken sanatçı bu şaheser karşısında daha iyiyi bulma sevdasındadır. Sanatın önemine ise en güzeli arayış diyebiliriz. Mükemmele hayran olanın bu arayışı, insanı güzel görmeye sevk eder ve neticesinde gönül, his ve düşünce dünyasında safiyete, insaniyette kemale erdirir. Ancak

¹ Bayram Akdoğan, *Sanat, Sanatçı, Sanat Eseri ve Ahlak*, A.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, CiltXLII, s. 213-245.

olgunluk ve kemalat, beğeniye mazhar olmuş biri olmayı gerektirmez fakat yüksek bir estetik zevki arzu eder.² Sanat, gelişigüzel ve alelade bir hususiyete sahip değildir. Gündelik ve olağan şeylerin üzerinde olması onun en belirleyici vasfıdır. Buna göre sanat için bazen şöyle de denilebilir: “ Sanat insan aklının eşya üzerindeki parıltısıdır.”³ Buradaki sanat mülahazalarında insan aklı esas alınmış ve dikkatler bu noktaya çekilmiştir. Ancak sanatın gelişim sürecinde sadece düşünce kifayet etmemektedir. Gerçeğin aşikâr olması için sanatın, bir değer ifade etmesi, his dünyasına tercüman olması, çatışan değil barıştıran olması, beşerin süfli değil ulvi duygularını yükselten değerler taşıması gerekir. Sanat, insanı duygu ve düşünce dünyası ile birlikte bir kural çerçevesinde resmeden yüksek bir estetik anlayıştır.⁴ Buna göre Tolstoy sanatı, yorucu ama haz veren, bireyin amaçlarını değil toplumun çıkarlarını gözetten bir etkinlik, olarak tarif eder.⁵ Sanatın bir başka yönü ise insanı ve toplumu kucaklaması ve göz ardı etmemesidir. Sanat eserini meydana getiren sanatkârın şahsiyetinde, yaşadığı kültür ortamının ve coğrafyanın izleri vardır. Sanatı “ *içtimai hayatın bütün unsurlarını ve değerlerini içinde barındıran ve bunu görünür kılan bir sosyal vakiadır*” diye tarif eden Karamağaralı, toplumsal hayat ile sanat arasındaki ilişkiye dikkat çekmektedir.⁶

Sanat uğraşları ilk etapta iki kısımda incelenebilir: Birincisi endüstriyel, ikincisi güzel sanatlardır. Endüstriyel sanatlar akıl ve el emeği ile yapılan marangozluk,

² Nusret Çam, *İslam'da Sanat Sanatta İslam*, Akçağ yayınları, Ankara-2008, s. 21.

³ Selçuk Mülayim, *Sanat Tarihi Metodu*, İstanbul 1983, Anadolu Sanat Yayınları.

⁴ Abdülkadir Dündar, *Türk İslam Sanatları Tarihi El Kitabı*, Grafiker Yayınları, Ankara-2022, s. 17.

⁵ Tolstoy, L.N., *Sanat Nedir?*, ter. Baran Dural, 2. Baskı, Şule yayınları- İstanbul.

⁶ Haluk Karamağaralı, *Milli Sanat Anlayışı ve Politikası, Kültür ve Sanat*, Boğaziçi yayınları- İstanbul, s. 49-52.

duvarcılık, demircilik vb. zanaatlerdir. Güzel sanatları ise kendi içinde fonetik, ritmik, plastik ve karma sanatlar olarak dört kısımda incelemek mümkündür.⁷

Fonetik sanatlar, kulaktan kalbe giden yolun sanatıdır. Şiir ve müzik gibi sanatları içerir.⁸ Plastik sanatlar ise bakmak değil görmeyi anlatan sanattır. Resim, heykel ve mimârî gibi göze hitap eden sanat uğraşlarını içerir.⁹ Ritmik sanatlar adından da anlaşılacağı üzere hareketi temsil eden tiyatro, pandomim gibi sanat dallarını barındırır. Karma sanatlarda ise bunların karışımı olarak ses, söz, hareket ve dekor gibi unsurlar bir arada bulunur. “*Kâinatın içinde barındırdığı her şeyin biçimlendirilmesi, insanın bütün unsurları ile muhatabına aktarılması, mananın yani his dünyasının şekil ile yüksek duygularla ifadesidir*”, diye sanata başka bir zaviyeden bakan Arseven, kemal arayışındaki insan için geniş muhtevalı bir tarif yapmıştır.¹⁰ Fonetik sanatların önemli bir dalı olan mûsikî; bazen insanın hüznüne ve sevincine tercüman olmak için kullanılmış, bazen toplumları sevk etmek için propaganda vasıtası olmuş, bazen de içtimai hayatın inkişafı için kullanılmıştır. Mûsikî aynı zamanda iyi bir iletişim aracı olup muhatabına duygu ve düşüncelerin intikali için iyi bir tebliğ vasıtası olmuştur.¹¹

Mûsikî kelimesinin kökeni için farklı görüşlerde bulunulmuştur. “Musica” kelimesinin Latince bir kelime olduğu, bunun ise Eski Yunanca “mousike” veya

⁷ Selçuk Mülâyim, *Sanat Tarihi Metodu*, İstanbul 1983, Anadolu Sanat Yayınları.

⁸ Yılmaz Can, Yrd. Doç. Dr. Recep Gün, *Ana Hatlarıyla Türk İslam Sanatları ve Estetiği*, Kayhan Yayınları, İstanbul-2006, s. 15.

⁹ Yılmaz Can, a.g.e., s. 14.

¹⁰ Celal Esad Arseven, “*Sanat*”, *Sanat Ansiklopedisi*, c.4, s.1752-1757, Maarif Vekâleti, Ankara 1943-1953.

¹¹ Nusret Çam, a.g.e, s. 26.

“Mousa”dan gelmiş olabileceği belirtilmiştir.¹² Arapçaya “Musiky” ve “Musika” olarak geçen bu kelime, Türkler tarafından “Musiky” şeklinde telaffuz edilmiştir.¹³ Son zamanlarda ise Fransızca telaffuz edilen “Müzik” tabiri kullanılmaya başlanmıştır.¹⁴

İnsanlık tarihine bakıldığı zaman müziğin kadim bir maziye ve köklü bir tarihe sahip olduğunu söyleyebiliriz. Büyük medeniyetlerden en ilkel kabilelere kadar insanın ve toplumların hayatında mûsikî hep var olmuş ve önemli bir işlev görmüştür. Farklı tarih sınıflandırılmasına tabi tutulan insanın, ilkel kabul edildiği ve medeni olarak kabul görmediği dönemlerinde müzik, estetik bir uğraş ya da müstakil bir sanat değil din ile bir olmuş halde görülmektedir. İlkel toplumlarda mûsikî, dinin ayrılmaz bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır.¹⁵ İlk dönem toplumlarda ve daha sonraki dönemlerde din adamlarının müzik ile ilgilenmesi bu yargıyı güçlendirmektedir. Mûsikînin, yaratıcı tarafından insanlığa bir ihsanı ve lütfu olarak görülmesi, onun bireylerin ve toplumların nazarında kutsal bir armağan olarak görülmesine sebep olmuştur.¹⁶ Mûsikî sadece dinin ya da din adamlarının kullanımında olmamış, farklı meslek gruplarının da ilgi alanına girmiştir. Hastalıkların tedavisinde müziği kullanma fikri ilk defa Pythagoras(MÖ 584-504) ile ortaya atılmış ve bu antik dönem filozofu mûsikîyi, bedende ahengin bozulması

¹² Suphi Ezgi, Nazari, *Ameli Türk Mûsikîsi*, İstanbul Belediye Konservatuvarı Neşriyatı, İstanbul 1940,1,8; Yalçın Çetinkaya, *İhvan-ı Safa'da Müzik Düşüncesi*, İnsan Yay., İstanbul 1995, s. 13; Nuri Özcan, Yalçın Çetinkaya, “*Mûsikî*”, DİA, İstanbul 2006, XXXI, 257.

¹³ Fatih Koca, *Sala ve Salavat Geleneği*, DİB Yay., Ankara 2020, s. 15.

¹⁴ Yılmaz Öztuna, *Türk Mûsikîsi*, Akademik Klasik Türk Sanat Mûsikîsinin Ansiklopedik sözlüğü, Orient Yay., Ankara 2006, II, 69.

¹⁵ Fatih Koca, a.g.e, s. 15.

¹⁶ Süleyman Uludağ, *İslam Açısından Mûsikî ve Sema*, Uludağ Yay., Bursa 1992, s. 23.

ile meydana gelen hastalıkların en etkili ilacı olarak görmüştür.¹⁷ Sadece Pythagoras ile sınırlı olmayan bu görüş Eflatun(MÖ 427-347) tarafından da kabul görmüş ve onun muzik anlayışı da bu minvalde olmuştur. Sokrates(MÖ 469-399) mûsikîyi, eğitimlerin en önemlisi olarak kabul eder. Ruhun gelişimine önem veren Sokrates, müzik ile birlikte insanın ruhunun da güzelleşeceğini söyler.¹⁸ İlk İslam filozofu Yakup b. İshâk el-Kindi, ilimlerin tasnifinde farklı bir bakış açısı ortaya koyarak mûsikîyi, hem ilahi hem de insani olarak ayırdığı ilimlerin her ikisinde birlikte kabul eder.¹⁹ Hayatın içerisinde var olan enerji, hareket ve değişimi inceleyen Kindi, ritmin ve müziğin gün içerisinde farklı anlarda ki etkilerinden bahsetmiştir.²⁰ İslam filozoflarından sadece Kindi mûsikî ile meşgul olmamıştır. Mûsikîde Muallim-i Evvel olarak bilinen Farabi(870-950)²¹, Kindi'nin bu çalışmalarından haberdar olarak Antik Yunan döneminin mûsikî nazariyatlarını inceleyerek gözden geçirmiş ve bir de şerh etmiştir.²² Netice olarak gerek ilkel kabilelerde gerekse büyük medeniyetlerde mûsikî, insanın duygularını, neşesini, hüznünü, dini anlayışını en iyi biçimde ifade eden ve insanı kendine hayran bırakan ve etkileyen, yüksek estetik duyguları içinde barındıran bir sanat olarak ifade edilmiştir.²³

¹⁷ Ahmet Hakkı Turabi, *Gevrekzade Hafız Hasan Efendi ve Mûsikî Risalesi*, Rağbet Yay., İstanbul 2005, s. 132.

¹⁸ Ahmet Hakkı Turabi, a.g.e, s. 132.

¹⁹ Mahmut Kaya, *Kindi, Yakub b. İshak*, DİA, Ankara 2002, XXVI, 44.

²⁰ Ahmet Hakkı Turabi, *Kindi-Mûsikî*, DİA, Ankara 2002, XXVI, 58.

²¹ Ahmet Hakkı Turabi, *Farabi'nin Mûsikî Alanındaki Görüşleri ve Eserleri*, Uluslararası Farabi Sempozyumu Bildirileri, Ankara 7-8 Ekim 2008, Elis Yay., Ankara 2005, s. 47-62.

²² Alaeddin Jebrini, *Farabi-Mûsikî*, DİA, İstanbul 1995, XII, 162.

²³ Pierre Lasserre, *Nietzsche'nin Müzik Üzerine Düşünceleri*, (çev. İlhan Usmanbaş), Pan Yay., İstanbul 1997, s.9.

Mûsikîyi, matematiğin bir alt birimi olarak gören İbn Sina (980-1037), müziğin iki önemli alanından yani ses ve ritimden bahsetmektedir. İbn Sina'ya göre mûsikî, hep daha güzel olanı arayış, arzuların ifadesi ve yansımasıdır. Dolayısıyla onun kastettiği güzellik, mükemmelliktir.²⁴

Mûsikî ilmini mükemmel bir sistem üzerine oturtan Safiyyuddin Abdülmümin el-Urmevi (613-693/1216-1294)'dir. İslam filozoflarının eserlerini inleyerek kendi dönemine ulaşmış eserleri kullanmış ve bu sistemi oluşturmuştur.²⁵ Urmevi'nin en önemli özelliği yaşayan mûsikî üzerinde durmasıdır. Bu sayede kurduğu sistem kendinden sonraki dönemlerde de benimsenmiş ve kabul görmüştür.²⁶ Mûsikî tarihimizin en önemli şahsiyetlerinden biri de Hoca Abdülkadir Meraği (1360-1434)'dir. Meraği, mûsikîyi “*kulağa hoş gelen seslerin birliği*” olarak tarif etmiş²⁷ ve mûsikînin doğuşunu ilk insanın yaratılışına kadar götürmüştür.²⁸ Meraği, kalp ritminin Allah'ı tespih etmek olduğunu belirterek, Hz. Âdem'in de her insanda olduğu gibi bir sese ve kalp atışlarına sahip olduğunu ifade etmiştir.²⁹

Söylenen onca güzel ifadeye binaen mûsikî, insanın içerisinde taşıdığı arzuların, hayallerin estetik bir duygu ile dışa yansımasıdır. Mûsikî insanın gerek bireysel

²⁴ Ahmet Hakkı Turabi, *İbn Sina ve Müzik, Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, 22-24 Mayıs İstanbul, İBB Yay., Ekim 2008, II, 199.

²⁵ Fazlı Arslan, *Safiyyüddin Abdülmümin el-Urmevi'nin er-Risaletü's-Şerefiyye'sinde Mûsikî Matematiği*, AÜİFD, Ankara 2005, XLVI, S. II, s. 267-304.

²⁶ Mehmet Nuri Uygun, *Safiyyüddin el-Urmevi*, DİA, İstanbul 2008, XXXV, 479-480.

²⁷ İsmail Baha Sürelsan, *Dini Türk Mûsikîsine Giriş, Lisans Ders Notları*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 24 Ocak 1972, s. 3-3.

²⁸ Ubeydullah Sezikli, *Abdülkadir Meraği ve Camiu'l-Elhan'ı, Yayınlanmamış Doktora Tezi*, MÜSBE, İstanbul 2007, s. 2.

²⁹ Murat Bardakçı, *Meragalı Abdülkadir*, Pan Yay., İstanbul 1986, s. 116.

olgunluğunu gerekse toplumların geçirdiği evreleri gözler önüne serdiği gibi aynı zamanda kişisel ve içtimai bir tarihi vesika olarak önümüzde varlığını devam ettirmektedir.³⁰ Böylece mûsikî, bizi küçük uğraşlarımızdan ve dünyamızdan alıp, ulvi duygulara ve yüce Allah'ın sevgisine götüren³¹ ve Allah ile bir bağ kurmamıza vesile olan bir sanattır yorumunu yapabiliriz.

İnsanlık tarihinde diğer müzik tarzlarına baktığımızda dini müziğin kadim bir geçmişe sahip olduğunu görmekteyiz. Kaynaklar bize dini törenlerin ve ayinlerin nağmeler ile birlikte yapıldığını yani müziğin dini formda olduğunu göstermektedir.³² Türk kabilelerinde müzikle uğraşanların din adamları olduğunu görmekteyiz. Türklerin mûsikî ile olan ilgi ve alakaları İslam sonrasında da devam etmiş ve ortaya çıkan muhteşem birikim bunun çok açık bir tezahürü olarak karşımızda durmaktadır. Bizler, Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'in güzel sesi sevdiğini ve Kur'an'ın güzel nağmelerle okunmasına ümmetini bizzat teşvik ettiğini biliyoruz.³³ Bugün var olan dini mûsikî formları, Hoca Ahmet Yesevi (?-1166)'nin hikmetlerine, duygu ve cezabelerin yansıtılarak yapıldığı melodilerdir.³⁴ Orta Asya'dan Anadolu'ya geçen Türkler bu müziği Anadolu'ya getirmişlerdir. Anadolu'da Yunus Emre, Kaygusuz Abdal ve Hacı Bayram-ı

³⁰ Ruhi Kalender, *Mûsikî ve İnsan*, AÜİFD, Ankara 1998, XXXVII, 263.

³¹ Sandalen Mit Wuifing Von Rohr, *Mûsikî ile Tedavi*, AÜİFD, (çev. Ruhi Kalender), Ankara 1998, XXXVII, 271.

³² Fatih Koca, *Ahmet Hatiboğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004.

³³ Buhari, Ebu Abdillâh Muhammed b. İsmail; Sahihü'l-Buhari, Kitabu't-Tevhit, Bab 52, Mektebet'u Mustafa el-Babi, Kahire 1958; Ebu Davut; Süleyman b. Eş'as es-Sicistani, Sünen, Vitri, 20.

³⁴ Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 4, 85, 169, 177, 242, 243, Ankara 1984. Ayrıca bkz. (Köprülü; "Ahmet Yesevi", İslam Ansiklopedisi, c. 1, İstanbul Maarif Matbaası, İstanbul 1940, s. 214.)

Veli bir nevi Ahmet Yesevi'nin takipçileridir.³⁵ Bunların dışındaki takipçiler de Yesevi'nin tesirinde kalmışlardır. Ancak Yunus felsefî unsur bakımından daha geniş bir mahiyet alarak sarîh bir anlatımla ifadeleri daha lirik ve canlı tutmuştur. Bu bakımdan Yesevi'den bir nebze olsun ayrılır.³⁶ Mevlana Celaleddin-i Rumi de bu müziğin bugünkü formatının oluşmasına ışık tutmuştur.³⁷

Dini duygularla kullanılmış ve kaynağını Türk Kültürü ve İslam Mûsikîsinden alarak bugünkü seviyesine gelmiş olan Türk Din Mûsikîsi dünyanın en büyük ve köklü mûsikîsi haline gelmiştir. Hiçbir millet mûsikî ile dini bu kadar iç içe yaşamamıştır. Bugün elimizdeki bestelere ve formlara baktığımızda karşımıza Dede Efendi (1778-1846), Tekbir'i besteleyerek tüm dünyada bir ağızdan okunmasına vesile olan İtri gibi şahsiyetlerin çıktığını görmekteyiz.³⁸ Cami ve tekke formlarında ortaya çıkan muhteşem örnekleri görünce böyle bir medeniyetin evlâtları olmaktan gurur duyuyoruz. Bu yüzden bizi daha çok bu alanın Dini Mûsikî yönü ilgilendirmektedir. Her disiplinde geçerli olduğu gibi dini mûsikîde de en önemli araştırma alanı bu disiplinin tekâmülünde izleri bulunan şahsiyetlerin hayatının ve eserlerinin araştırılmasını kapsayan biyografi çalışmalarıdır.

³⁵ Fatih Koca, a.g.e.

³⁶ Bayram Akdoğan, *Türk Din Mûsikîsi'nin Anadolu'da Doğuşu ve Tarihi Seyri Hakkında Bazı Mûlahazalar*, AÜİFD, c. XLIV, sayı 1, Ankara 2003, s. 352-353.

³⁷ Fuad Köprülü; a.g.e., s. 223-342.

³⁸ Fatih Koca, a.g.e.

1. Tezin Amacı ve Önemi

Fikir hayatı ve kültürümüzde eksikliğini hissettiğimiz, bu hususta zihinlerde bir uyanış meydana getirmeye çalışan biyografi yazıcılığına ne derece ihtiyacımız bulunduğu bir hakikattir.³⁹

“Nef’-i nâs ile hayrû’n-nâs” olmak (başkalarına yararlı olarak insanların hayırlısı safına yükselmek) ilkesi biyografi yazıcılığının gaye, hedef ve felsefesidir. Toplumumuzda acı örnekleri hep bilindiği üzere görülmektedir ki “erbâb-ı ma‘rifet” denilen seçkin ve erdemliler hal tercümeleri yazılıp tespit edilmediğinden zamanla unutulup gitmekte ve zamanla isimleri bile hatırlanmaz olurken gereği gibi biyografileri yazılıp kimliklerinin, yaptıklarının ve erdemlerinin çağdaşları kadar ahlâf tarafından bilinmesine ve unutulmamasına hizmet etmekle eslâfa karşı yerine getirilmiş bir hayır ifade ettiği gibi bu aynı zamanda eslâfın gerçekleştirmiş olduğu hizmetler, temsil ettiği erdemler bakımından onlar gibi olmak hevesini telkin etmek, ideal modeller teşkil etmek gibi bir fonksiyon yönünden de ahlâfa karşı diğer bir hayır yerine getirmektir.⁴⁰

Mahmut Kemal, geçmişte olanlar ile bugün yaşayanları yani eslâf ve ahlâfı içtimai sorumluluğun birer kefesine koyar. Biyografi çalışanın ise bu sorumluluğu yerine getiren kişi olduğunu vurgular. Dünün seçkinleri olarak tarif ettiği eslafın, ortaya koyduğu eserlerinin tanınması, huy, seciye ve karakterlerinin gelecek nesiller tarafından bilinmesi için bugünün erdem ve sorumluluk sahibi torunlarının yani ahlafların bir yükümlülüğüdür, der. Çünkü geçmişin birikiminde bugün için mârifet ve erdem yani öğrenilecek çok şey vardır. Ayrıca bu toplumun içerisinde yetişmiş olan değerlerin bilinmesi, tanınması ve

³⁹ Ömer Faruk Akün, *İbnülemin Mahmut Kemal*, DİA, İstanbul 2002, XXI, 249-262.

⁴⁰ İbnülemin Mahmut Kemal, *Hoş Sada, Dahiliye Nezareti, Sicill-i Ahval Defteri*, İstanbul 1910, s. 16-17, (bu sicile esas olan hal tercümesi).

gelecek nesillere kadirşinaslık duyguları ile aktarılmasının bir medeniyet ölçüsü olduğunu vurgular.⁴¹

Toplumumuzda biyografi yazıcılığında bir eksiklikten bahseder. Tanınan ama bilinmeyen gibi bir paradoks bir kavramın ortaya çıktığını ve bunun maalesef bahis konusu olduğunu söyler.⁴²

Bu coğrafyada doğup büyüyen, imkânlarından istifade eden bizler için, yaptığımız araştırma hakiki manada bir biyografi çalışması olmasa da kadirşinaslık ve ülkemize ve değerlerine muhabbet kabilinden sayılabilir. Mahmut Kemal, ilim sahibi olanları ve sanatkârları arayıp bulmanın, bu ülkenin evlatlarına tanıtmanın üzerimize bir borç ve yaşadığımız vatana bir hizmet olduğunu söyler.⁴³

Tarih biliminin en önemli şubelerinden biri biyografi yazıcılığıdır. İlmi disiplinlerin tarihi gelişimlerinin tespit edilmesinde biyografinin rolü azımsanmayacak düzeydedir. Biyografi çalışmaları sayesinde hem bu disiplinlerin tarihi hem de bu disiplinlere emek veren şahısların hayatları ve eserleri hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir. Hatta bugüne ulaşmamış eserlerin varlığı yalnızca biyografi çalışmaları sayesinde tespit edilebilmektedir.

Dini mûsikî alanında da biyografi çalışmaları önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmalar hem geçmişte yaşayan sanatkarların ortaya koyduğu mûsikî birikiminin bugüne aktarılmasına hem de günümüzde yaşayan ve bu alana katkıları bulunan şahsiyetlerin tanınmasına ve eserlerinin kayıt altına alınmasına imkan vermektedir.

Dini mûsikîmiz asırlardır mevcudiyetini sürdürmektedir. Her geçen gün bu gök kubbe altında sayıları azımsanmayacak derecede sanatkârlar yetişmekte ve bu

⁴¹ İbnülemin Mahmut Kemal, *a.g.e.*

⁴² İbnülemin Mahmut Kemal, *a.g.e.*

⁴³ İbnülemin Mahmut Kemal, *a.g.e.*

sanatkarların ortaya koyduğu eserler ve icralar ile mûsikîmiz devamlı surette yenilenerek gelişmektedir. Dini mûsikîye gönül vermiş olan sanatkar, akademisyen ve araştırmacıların gayret ve çabalarıyla tekâmülünü tamamlamaya devam eden dini mûsikîmiz, Abdulkadir Şehitoğlu gibi hocaları da bünyesinde barındırarak yeni ufukların sahibi olmuştur.

Dini müziğimizin gelişmesinde Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kendi bünyesi içerisinde yetişmiş din görevlilerinin katkısı dikkate değerdir. Cami formlarından Kuran kıraati noktasında bu alana gönül verenlerden birisi olan Şehitoğlu, önceki dönemlerde bestelenmiş eserleri tekrar seslendirmiş, bununla da kalmayıp yeni ilahiler besteleyerek bu müziğe hizmetlerde bulunmuştur. Sadece eserleri ile hizmet vermemiş, Sala formundaki icrası ile 15 Temmuz hain darbe girişimi gecesini kitleleri bir uyanışa sevk etmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan emekli olduktan sonra da bu hizmetlerine devam eden Şehitoğlu, bu zaman zarfında hem kıraat hem de mûsikî alanında pek çok öğrenci yetiştirmiştir.

Abdülkadir Şehitoğlu hiç şüphesiz coğrafyamızın yetiştirdiği önemli mûsikî ve kıraat şahsiyetlerinden biridir. Yüzyılımızda yetişmiş dini mûsikî bestekâr ve icracılarının hayatını ve mûsikî anlayışlarını analiz etmek, elbette mûsikîmiz adına son derece büyük bir kıymeti haizdir. Şehitoğlu dışında bu yüzyılda dini mûsikîmize hizmet etmiş birçok değerli sanatçı ve bestekâr yetişmiştir ve hala da yetismeye devam etmektedir. Ayrıca üniversitelerimizin İlahiyat Fakültelerinde bulunan Türk Din Mûsikîsi Ana Bilim Dalı kürsülerinde bu konu üzerinde çalışan çok kıymetli akademisyen ve lisansüstü öğrencilerinin varlığı da mûsikîmiz açısından kıymetli bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Türk Din Mûsikîsi alanında yapılan bir lisansüstü çalışması olarak bu tezin amacı günümüz kıraat ve mûsikî icralarının önde gelen simalarından Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

hocanın biyografisinin ve eserlerinin kayıt altına alınması ve bu alanda araştırma yapan kişiler tarafından tanınmasını sağlamaktır.

2. Tezin Metot ve Kapsamı

Çalışmamızı hazırlarken belirlediğimiz metot; diyalog, bazı yazılı ve görsel kaynaklar ve Abdülkadir Şehitoğlu'nun öğrencileri ve hocamızı tanıyan akademisyen ve sanatkarlar ile yapılan röportajlardan oluşmaktadır.

Çalışmamızı hazırlarken vicahi olarak bize doğrudan yardımcı olan, tezimizin konusunu teşkil eden, Abdülkadir Şehitoğlu'nun kendisidir. Şehitoğlu ile farklı zamanlarda yapmış olduğumuz röportajlar tezimizin ana omurgasını oluşturmaktadır. Yapmış olduğumuz röportajların tümünü kayıt altına aldıktan sonra bu kayıtların tamamını tekrar inceleyerek dikte ettik. Bu aşamadan sonra yapılan dikteleri, konuşma dilinden yazı diline aktarmaya özen gösterdik. Bunların haricinde yetiştirmiş olduğu öğrencileri ve onu tanıyan akademisyen ve sanatçılarla aynı usul ve yöntemlerle yaptığımız röportajlar sayesinde araştırmamızı zenginleştirmeye çalıştık.

Bu araştırmamızın temel nedeni; besteciliği, icracılığı ve kıraat konusundaki çalışmaları ile mûsikîmize hizmet etmiş ve birçok öğrenci yetiştirmiş olan Abdülkadir Şehitoğlu'nun, mûsikî severlerle buluşturulması ve daha iyi tanınması isteğidir. Araştırma, yeni nesillerin Abdülkadir Şehitoğlu'nu tanınması, kıraat ve mûsikî birikimlerinden yararlanması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmamızda Abdülkadir Şehitoğlu'nun hayatını incelerken, kıraat ve mûsikî anlayışının dışında kendisi ile ilgili bazı detaylara da girilmiş, mûsikî dışında ilgi duyduğu edebiyat gibi kendine has bazı çalışmalarından da söz edilmiştir. Fakat bu kesinlikle hocamızın tanıtılmasını engellememiş aksine onu daha iyi anlamada bize yardımcı olmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

HAFIZ ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU'NUN HAYATI

1.1. Ailesi

Abdülkadir Şehitoğlu, 28.04.1959 tarihinde dünyaya gelmiştir. Babası Kurra Hafız Nazif Şehitoğlu, annesi Hafize İzzet Şehitoğlu'dur. Soyu, baba tarafından Hz. Peygamber'in kızlarından Rukiye'ye dayanmaktadır. Annesi ise Ahıska Türklerinden bir Türkmen ailesinin kızıdır. Dedelerinden Vânî Efendi Erzurum valiliği yapmıştır, Şehitoğlu bunu şöyle anlatmaktadır:

“Elimizdeki mevcut şecere, Resulullah Efendimize dayanıyor. Tabi bu şecere Hz. Peygamberin kızları üzerinden oluşmuştur. Bu noktada Şerif sülalesi oluyoruz. Annem Ahıska Türklerinden bir Türkmen, babam ise Mekke'den yani Arap. Babamın sülalesi Bağdat'a yerleşmiş. Bağdat'ta Abdulkadir Geylani Hazretleri'nin türbe-i dergâhında uzun bir süre kalmışlar. Daha sonra ise Erzurum'a göçmüşler. Dedelerimden özellikle Vânî Efendi'yi - Allah rahmet eylesin- tarihi açıdan araştırdım. O, asan kesen karakterde bir insanmış. Osmanlı döneminde, yönetim onu Erzurum'a vali olarak atamış. Kendisi bir süre Erzurum Eyalet Valiliği yapmış.”⁴⁴

Annesinin babası Hafız Hüseyin Efendi'nin Osmanlı-Rus Savaşları sırasında Sarıkamış'ta şehit olması üzerine ailenin “Çift” olan soyadı “Şehitoğlu” olarak değiştirilmiştir. Şehitoğlu bu durumu şöyle ifade etmiştir:

⁴⁴ Fatih Mehmet Karadaş, 26.03.2021 tarihinde Abdülkadir Şehitoğlu ile Ankara Anıttepe'deki Kur'an İlimleri Eğitim Araştırma ve Sosyal Hizmetler Derneğinde yapılan röportaj.

“Annemin babası Hafız Hüseyin Efendi, Sarıkamış ormanlarında Osmanlı – Rus Savaşları sırasında kaçırılıyor ve yakılarak şehit ediliyor. Öyle ki, yakılarak şehit edilen insanların yağ izlerinin hala oradaki taşlarda olduğu rivayet edilmektedir. Bu sebepten ötürü bizim soyadımız Şehitoğlu olarak değiştirilmiştir.”⁴⁵

Abdülkadir Şehitoğlu’nun dedeleri, Bağdat’ta yaşamış; 1860’lı yıllarda Erzurum’a yerleşmişlerdir. Babası Nazif Bey, yaşadıkları bölgenin önde gelen ilim adamlarıyla tanışmış; hafızlığını tamamladıktan sonra genç yaşlarda kıraat ve mûsikî üzerine eğitimler almıştır.

Hafızlığını Tortumlu Veysel Efendi’nin nezaretinde tamamlayan Nazif Bey, uzun bir süre Erzurum Tabur İmamı Hasan Efendi’den kıraat dersleri almıştır.⁴⁶ 1945 yılında ise İstanbul’a giderek Üsküdarlı Ali Efendi’nin talebesi olmuştur.⁴⁷ İstanbul’da bulunduğu süre içinde Ömer Nasuhi Bilmen ile de tanışmıştır. Ancak 1950’li yılların ikinci yarısında Nazif Bey, babasının ısrarı üzerine İstanbul’dan ayrılarak Erzurum’a dönmüş ve burada imam hatiplik ve Kur’an kursu öğreticiliği vazifelerini yürütmüştür.⁴⁸

⁴⁵ A.g.r.

⁴⁶ Tabur İmamı Hasan (Uludağ) Efendi, 1879-1952 yılları arasında yaşamış, Erzurum’un muhtelif camilerinde Kur’an’ı okumak ve öğretmekten Kaside-i Bürde şerhleri yapmaya kadar pek çok vazifede bulunmuş; İslamî ilimler konusunda yüksek tahsile ve icazete sahip bir ilim adamıdır. Hasan Efendi’nin hayatı ve icazetnamesi için bkz. Durmuş Aslan, “Kıraat İlminde İcâzetnâme Geleneği ve Bir İcâzetnâme Örneği”, Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C. VII/2 (2003) ss. 291-317.

⁴⁷ Üsküdarlı Ali Efendi, 1885-1976 yılları arasında İstanbul’da yaşamış; dönemin önemli hafızlarından. Hayatı ile ilgili bkz. Mehmet Ali Sarı, “Üsküdarlı Ali Efendi”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.42 (2012) s. 376; Hayreddin Karaman, *Bir Varmış Bir Yokmuş: Hayatım ve Hatıralar*, İstanbul 2008, I, 327-334; Y. Selman Tan, *Yeni Nesilleri İnşa Eden Âlimlerimiz*, İstanbul 2009, I, 35.

⁴⁸ Ali Akbulut, *Tortum’un Manevi Mimarları*, Erzurum: Tortum Belediyesi, 2018, s. 412.

Nazif Bey ve İzzet Hanım'ın evliliklerinden yirmi çocukları dünyaya gelmiştir. Fakat bu çocuklardan yalnız beşi hayatta kalmış; diğer çocuklar ise doğum esnasında veya bebeklikte vefat etmişlerdir. Abdülkadir Şehitoğlu, hayatta kalan beş kardeşin ortancasıdır. Bu konuyla ilgili Şehitoğlu şu bilgileri vermiştir:

“Bu iki insanın bir araya gelmesi evlilikleri ve akabinde ailenin aslında yirmi tane çocuğu olmuş. Bu yirmi çocuktan on beşi zayi olmuş ya da doğmuş ahirete göç eylemiş erken vakitte. Son beş çocuğun üçüncüsü ortancası oluyorum. Beş kardeşin dördü erkek biri kız olarak dünyaya gelmişiz.”⁴⁹

1.2. Tahsili

Şehitoğlu, çocukluğunu hafız bir babanın himayesinde, hatim ve mevlit cemiyetleri içinde, Kur'an kursları ve ilim meclislerinde geçirmiştir. İlk Kur'an eğitimi çocuk yaşlarında, kendisinin hafız olması için büyük bir gayret gösteren babasından almıştır. Babasının bölgenin tanınan ve iltifat gören hafızlarından olması, Şehitoğlu'nun küçük yaşlarından itibaren yöredeki Kur'an ve ilim çevrelerin dâhil olmasını sağlamıştır. Çocuk yaşlarda Erzurum'un büyük camilerinde Kur'an okumuştur. Kendisi bunu şöyle ifade etmektedir:

“Erzurum'da her yıl Bin Bir Hatim Merasimleri olurdu. Bin Bir Hatim Merasimlerinin hazırlanma sürecinde Gürcü Kapı Camii'nde (babamın görev yaptığı camii) ayrıca Zeynel Camii ve Ayas Paşa Camii'nde Kur'an okunurdu. Biz sabah namazına Ayas Paşa'ya, yatsı namazından sonra da Zeynel Camii'ine giderdik. Orada Fatiha ve Elif Lam Mim'i okuturlardı. Etraftaki halk cemaat çok muhabbet ederdi.

⁴⁹ A.g.r.

Tabi altı yaşında bir çocuğun böyle Kur'an okuması güzel bir şeydi.

Demek ki tabi kurra bir hoca efendinin çocuğu olarak onların ağzını almışız.”⁵⁰

Abdülkadir Şehitoğlu, dokuz yaşında başladığı hafızlık eğitimini, annesi İzzet Hanım ve babası Nazif Bey'den aldığı Kur'an taliminin etkisiyle sekiz ay on yedi gün gibi kısa bir sürede tamamlamıştır, bunu şu ifadelerle dile getirmektedir:

“Daha sonra ise altı yaşında ilkokula başlatıldım. Üçüncü sınıfı bitirdikten sonra babam rüya üzerine ve istişareler sonucu beni hafızlığa başlattı. Tabi hafızlığa başlarken altyapımın çok iyi olması bana büyük bir avantaj sağladı. Kısa sürede ezberliyordum. Sekiz ay on yedi günde ikmal eyledim. Sonra yani kuvvetlenmek adına has başladı.”⁵¹

Bu dönemde Taş Camii imamı Ali Küçük nezaretinde Emsile, Bina, Maksud, Avâmil gibi klasik Arapça eserleri ile Nûru'l-Îzâh, Mültekâ, el-İhtiyâr gibi klasik ilmihâl ve fıkıh metinlerini okumuştur.

Hafızlık eğitimini Erzurum'da tamamladıktan sonra babası ile birlikte İstanbul'a gitmiştir. Burada Abdurrahman Gürses⁵², Hafız Şerafettin Efendi ve Gönenli Mehmet Efendi⁵³ gibi hocalarla tanışmış ve görüşmüştür. Hocamızın bu görüşmelerle ilgili ifadeleri şöyledir:

⁵⁰ A.g.r.

⁵¹ A.g.r.

⁵² Bkz. Naci DEMİRCİ, *Abdurrahman Gürses'in Kırâat İlmi Eğitimindeki Yeri* (Yüksek Lisans Tezi), Rize: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013.

⁵³ Bkz. Mehmet DİNÇ, *Cumhuriyet Dönemi'nde Reisül Kurrâlık: Gönenli Mehmet Efendi'nin Kırâat İlimine Katkıları* (Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

“Has eğitimimi aldıktan sonra babamla beraber İstanbul’a geldik. İstanbul’da kısa bir süre de olsa babamın tanıdığı olan Abdurrahman Gürses hocadan istifade ettim. Ona uğramadan önce babamın talebelerinden olan ve Sultanahmet Camii’nde ikinci imam olarak görev yapan Hafız Şerafettin Efendi’ye uğradık. Caminin baş imamı da Gönenli Mehmet Efendi’ydi. Gönenli Mehmet Efendi’yi Sultanahmet’e gitmek suretiyle ziyaret eyledik.”⁵⁴

İstanbul’da Sultanahmet Camii baş imamı Gönenli Mehmet Efendi’nin tavsiyesiyle Abdurrahman Gürses hocaya emanet edilen Şehitoğlu, bir buçuk yıl Yeşil Camii Kur’an Kursunda kalmıştır. Kur’an kursunda kaldığı süre içinde Arapça başta olmak üzere İslamî ilimlere dair dersler almış; hafta sonları Abdurrahman Efendi’den kıraat talimine devam etmiştir. Şehitoğlu bu süreci aşağıdaki ifadelerle dile getirmektedir:

“Neticede bir buçuk sene kadar orada kaldım. Arapça tedrisatı gördüm. Ayrıca sıkıntı olmasın diye hafızlıkla alakalıda günde bir cüz dinletiyordum. Rahmetli Abdullah Selman Hoca Efendi vardı. Kıraati çok güzeldi. Mısır altyapılıydı herhalde ki çok güzel Arabi Kur’an okurdu. Ayrıca Arapça hocamız İhsan Bey vardı. Allah rahmet eylesin hepsi dünyasını değiştirdi. Son olarak da geçen dönem Abdullah hocamız rahmetli oldu.”⁵⁵

İstanbul’da yaşadığı bir buçuk yıllık Kur’an kursu tecrübesinden sonra Şehitoğlu, Erzurum’a dönmüş; eğitim hayatını Muratpaşa Ortaokulunda sürdürmüştür. Ortaokul devresinde kulağına İstanbul’da yerleşen Türk müziğini Erzurum’da bulamamıştır. Fakat

⁵⁴ A.g.r.

⁵⁵ A.g.r.

bunun için bir süre Erzurum Halk Türküleri Derneğinde Türk halk müziği programlarına katılmıştır. Katıldığı bu programları şöyle anlatmaktadır:

“Erzurum Halk oyunları, Halk türküleri Derneğinde Türk Halk Müziği programları icra ediyordum. Makam öğrenmek ve kendimizi geliştirmek amacını vesile ederek hafta sonları oraya intikal ettim. Fakat benim asıl aradığım Türk müziği idi fakat Erzurum’da Türk müziği yoktu. Erzurum Radyosunda bile yoktu.”⁵⁶

Abdülkadir Şehitoğlu eğitim hayatına İmam Hatip Lisesinde devam etmiştir. Derslerinde son derece başarılı olmasına rağmen son sınıfta Arapça dersinde yaşadığı bir talihsizlik neticesinde bir yıl geç mezun olduğu için Yüksek İslam Enstitüsüne girememiştir. O sıralarda Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından düzenlenen bir yarışmaya iştirak etmiştir. Cemil Ayaz birinci olurken Abdülkadir Şehitoğlu ikinci olmuştur.

1.3. Hafız Abdülkadir Şehitoğlu’nun Meslek Hayatı ve Eğitim Faaliyetleri

Hafız Abdülkadir Şehitoğlu, meslek hayatına 1980 yılında Erzurum Gürcü Kapı Camii müezzini olarak başlamıştır. Daha önce yirmi yıldan artık bir süre babasının görev yaptığı bu camide üç yıl kadar görev yapmıştır. 1980’de babası, tadilat çalışmalarının tamamlanması üzerine asıl kadrosunun bulunduğu Ulu Camii imamlığına dönmüştür. Hocamız bu süreci şöyle anlatmaktadır:

“1980’de Erzurum’da Gürcü Kapı Camii’nde müezzin olarak başlamıştım. Babam da o tarihte kendi asli camisine Erzurum Ulu Camii’ne geçmişti. Zaten asıl kadrosu Ulu Camideydi. Fakat uzun yıllar (25-30 yıl) tadilat ve tamirat dolayısıyla kapalı kalmıştı. Süleyman Demirel başbakan olduğu zamanlarda talimat verip bitirilmesini

⁵⁶ A.g.r.

istemişti ve o şekilde tamamlanmıştı. Babam bu olaydan sonra oraya geçti ben de Gürcü Kapı Camii 'nde müezzinlik yapmaya başladım.”⁵⁷

Erzurum Gürcü Kapı Camiinde üç yıl müezzinlik vazifesini gören Şehitoğlu, 1983 yılında İstanbul'a tayin olmuştur. İstanbul'a gitmiş fakat kadrosuna uygun bir camii bulunamaması nedeniyle Ankara'ya geçmiştir. Böylece Abdülkadir Şehitoğlu'nun hem meslek hem de sanat hayatını önemli ölçüde şekillendirecek Ankara dönemi 1983 yılı Mayıs ayında başlamıştır. Hocamız Ankara'da göreve başlaması ile ilgili şu hatırasını paylaşmaktadır:

“Üç yıl sonra bir tayin gerçekleştirildi. Önce İstanbul'a gittim. Orda kendimize göre bir cami bulamadık. Sonra Ankara'ya geldim. Sicil işleri müdürü Cemil Bey'le görüştük. Hemen anında Ankara müftüsünü aradı derken biz Ankara'ya geldik. O gün bugündür Ankara'dayız.”⁵⁸

Şehitoğlu'nun Ankara'daki ilk görevi, Taceddin Sultan Dergâhındaki camide imam hatipliğidir. Kısa süre sonra Türk Yenice Camii'ne geçmiş ve burada iki buçuk yıl görev yapmıştır. Türk Yenice Camii'nin merkezi konumu, cemaati ve Ankara müftüsünün bu camiyi sık ziyareti, caminin imamı bulunan Abdülkadir Şehitoğlu'nun Ankara'da kısa sürede tanınmasını sağlamıştır:

“Ankara'ya 1983 yılının mayıs ayında geldim. İlk görevimi Tacettin Sultan Dergâhında camide yaptım. Sonra Gençlik Parkı'nın karşısındaki İtfaiye Meydanındaki Türk Yenice Camii'ne geçtim. Bugünkü dört minareli caminin hemen arkasındaydı. Burası Ankara

⁵⁷ A.g.r.

⁵⁸ A.g.r.

müftüsünün gelip vaaz ettiği ve çok cemaati olan bir camiydi. Orada iki buçuk sene kaldım."⁵⁹

Abdülkadir Şehitoğlu, Ankara'daki görev hayatının başından itibaren Hacı Bayram Velî Camii ve muhitiyle bir muarefe tesis etmiş; burada Ankara'nın önemli simalarını tanıma fırsatı yakalamıştır. TRT Dini Programlar Müdürü Asaf Demirbaş ile Hacı Bayram Velî Camiinde okuduğu mukabele vesilesiyle tanışmış; onun delaletiyle TRT Radyosunda programlar yapmıştır.

Şehitoğlu, 1985-1987 yılları arasında askerlik vazifesinde bulunmuş; askerlik dönüşü Hacı Bayram Velî Camii'nde vekil imam olarak göreve başlamıştır. Ancak bu vekâlet on bir ay gibi kısa bir sürede sona ermiş; 1988'de Zincirli Camii'ne asaleten atanmıştır. Fakat hem Hacı Bayram Velî Camii cemaatinin hem de il ve ilçe müftülüklerinin ısrarı üzerine 1990'da tekrar bu camiye vekâleten atanmıştır.

İki yıl kadar vekâleten görev yaptıktan sonra dönemin Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'ın talimatıyla 1992 yılında Hacı Bayram Velî Camiine asaleten atanmıştır. Burada toplam 18 yıl imam-hatip olarak hizmet etmiştir. Caminin cemaatini artırmak için büyük gayretler sarf eden Şehitoğlu, bu maksatla yaptığı çalışmalardan birini şöyle anlatmaktadır:

"Hacı Bayram Camii'nde şuan anlatmaktan büyük mutluluk duyacağım bir hatıramı nakletmek istiyorum. Camimizde Cuma sabahlarında da diğer vakitlerde olduğu gibi on beş- yirmi kişilik bir cemaatim vardı. Ben haftada bir günün özel olmasını arzu ediyordum. Camiyi o bayram gününde büyük bir cemaate kavuşturmak istiyordum. Babama telefon açtım, kendisine hiç olmazsa haftada bir gün burada kendime geniş bir cemaat edinmek istediğimi söyledim. Babam bana,

⁵⁹ A.g.r.

elime biraz buğday almamı ve boş bir alana serpmemi, güvercinlerin oraya geleceklerini, oraya buğday atmaya devam ettiğimde güvercinlerin artacağını ve bir süre sonra oranın kuş cennetine döneceğini söyledi. “Peki, cemaatin buğdayı ne olacak?” diye sordum. O da bana “Fa’lem ennehû lâ ilâhe illa’llâh” dedi. Bu zikir, bizim Erzurum’da bir iki camide yapılırdı. Biz Ankara’da Hacı Bayram-ı Veli Camisinde Cuma sabahlarında bu zikre başladık. Cemaat on beş-yirmi derken yüze; beş yüze ve ben oradan ayrılırken en son neredeyse dört bin kişiye ulaştı. Elhamdülillah bugün hâlâ Cuma sabahları bu kalabalığın devam etmesi o zikrin hatıranadır.”⁶⁰

Hacı Bayram Velî Camiinde sürdürdüğü vazifesi ve gördüğü hizmetler, Şehitoğlu’na manevi bir tezkiye ile ruhi bir neşve de bahşetmiştir. Hacı Bayram Velî’den aldığı ilhamla şiirler söylemiş; besteler yapmıştır. Abdülkadir Şehitoğlu bu yönde bir anısını şu ifadelerle anlatmaktadır:

“1994 yılında Hacı Bayram Veli Hazretleri ile manen bir görüşmemiz oldu. Bir kış gecesi idi, önümde Alvarlı Efe Hazretleri’nin ‘Hulasatul Hakayık’ adlı divanı vardı. Sağ tarafımda ise Hacı Bayram Veli Hazretlerinin hayatını anlatan küçük bir kitap vardı. O kitapta da efendi hazretlerinin birkaç şiiri vardı. Onlarla yoğrulurken bir taraftan da pencereden dışarıya bakıyordum. O bahçeyi Allah selamet versin Keçiören eski belediye başkanı Turgut Altınok ihya etmişti. Havuzu ve kamelyası olan otantik bir bahçeydi. Özellikle kış gecelerinde oradaki ağaçlar beyaza bürünür, ışıklandırmalar sebebiyle de onların üzerine loş ışık vururdu. Bu yüzden orası benim için cennet bahçelerinden bir bahçe

⁶⁰ A.g.r.

gibi olurdu. Kar yağıyordu, o sırada gönlüme bir huzur düştü, sanki Hacı Bayram Veli hazretleri oradan geçti ve bana selam verdi. Tam o esnada bir irkildiğimi hatırlıyorum. Bu arada Hulasatul Hakayık 'ta bir sözler manzumesini aldım ve rast makamında bir beste çalışması yaptım. Ben efendi hazretlerinden ilham almışım ki beste kendiliğinden gelmeye başladı.’⁶¹

Abdülkadir Şehitoğlu, 1987 yılında İstanbul’da açılan Aşere-i Tayyibe kursuna katılmak için açılan sınavda başarılı olmuş ve bu kursa katılmaya hak kazanmıştır. Fakat Zeki Arslan başta olmak üzere Ankara’daki muhitinin, Şehitoğlu Hocayı kaybetmek istemedikleri için Ankara’da kalması yönündeki ısrarlarından dolayı bu kursa katılamamıştır.

Aşere-i Tayyibe kursunu almak ve bu ilmi öğrenmek konusunda ısrar eden Abdülkadir Şehitoğlu, aynı kursun Ankara’da da açılmasını temin edebilmek için bütün imkânlarıyla çalışmıştır. Bu meyanda öncelikle Âşıkutlu’nun öğrencisi Safvan Çakıroğlu ile görüşmüştür⁶². Fakat Safvan Hoca’nın, bu kursu tek bir kişiye veremeyeceğini söyleyince Ankara’da Aşere kursu açtırmak için görüşmeler yapmıştır. Bu görüşmeler ve

⁶¹ Fatih Mehmet Karadaş, 15.04.2021 tarihinde Abdülkadir Şehitoğlu ile Ankara Anıttepe’deki Kur’an İlimleri Eğitim Araştırma ve Sosyal Hizmetler Derneğinde yapılan röportaj. Ayrıca mektup türünde kaleme aldığı “Ücret” başlıklı yazısında (Abdülkadir Şehitoğlu’nun kişisel arşivinden alınmıştır.) Şehitoğlu, hayatı boyunca ilham aldığı şahsiyetleri şöyle anlatmaktadır: “Bana seni gerek seni diyen Yunus gibi inanmak lazım. Bana sen gereksin sen diyen Hoca Ahmet Yesevî gibi düşünmek lazım. Değildir huri ve gılman, ne cennet, köşk ne de Rıdvan, bu benim derdime derman değildir, lakin ‘illâ hû’ diyen Hacı Bayram-ı Velî gibi inanmak lazım... Asıl ücret Allah’ın rızası ve Rabbimizin bizim için hazırladıklarıdır.”

⁶² M. Rüştü Âşıkutlu, 1901-1980 yılları arasında yaşamış bir kıraat âlimidir. Bkz. İ. Lütfi Çakan, “Aşere, Takrîb ve Tayyibe Üstâdı M. Rüştü Âşıkutlu ile Bir Mülâkat”, Haksess Mecmuası, sy. 126, Ankara 1975, s. 16-18.

gayretler neticesinde Ankara Müftülüğü, 1988 yılının Ekim ayında bir defaya mahsus olmak üzere Aşere kursunu açmıştır.

Abdülkadir Şehitoğlu, 1988 Ekiminde başladığı Aşere-i Tayyibe kursunu 1993 Ekiminde Ankara’da tamamlamıştır. Kursun icazet töreni, Abdurrahman Gürses ve İsmail Biçer başta olmak üzere dönemin önemli kurraları huzurunda icra edilmiştir.

1993 yılında Aşere İcazetini alan Abdülkadir Şehitoğlu ile birlikte on altı ilim adamı, bu kursun Ankara’da devamlı surette tertip edilmesi maksadıyla bir dernek kurmuşlardır. 1994 yılında kurulan Ehl-i Kur’an Derneğinde, Safvan Çakıroğlu, Aşere dersi okutmuş; Şehitoğlu ve arkadaşları, öğrencilerin maddi ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Bu çalışma, 1997 yılında dernekler elindeki bu tür hizmetlerin Diyanet İşleri Başkanlığına devredilmesine kadar sürmüştür. Şehitoğlu zikri geçen dernekte yürüttüğü faaliyetlerle ilgili duygularını aşağıdaki cümlelerle ifade etmiştir:

“Ankara’daki bu faaliyetin akabinde Diyanet İşleri Başkanlığımız eğitim merkezlerini kurdu. Şu an birçok eğitim merkezinde bu ilim ve tedrisat görülmüyor. Bu yaptığımız iş bir anlamda onların açılmasına vesile oldu. Ayrıca biz daha sonrasında bu kursu dernek olarak açtık. Öğrenci yetiştirmeye devam ettik. Bugün elhamdülillah dokuz dönem ders gördüler. Ankara’daki bu kursun başlaması ve devam etmesinde fakirin çok emeği oldu. Bundan dolayı çok sevinçliyim.”⁶³

Abdülkadir Şehitoğlu, 1990 yılının Mayıs ayında başladığı imam-hatiplik görevinden 2007 yılının sonunda kendi isteğiyle emekli olmuştur. Emeklilik kararına dair şunları söylemektedir:

“Hacı Bayram-ı Veli camisinde yaklaşık on dokuz sene imamlık yaptım. Daha sonra bana bir vesile ile başka bir camide görev verildi.

⁶³ A.g.r.

Ben bu görevi kabul etmedim. Orada rahmetli anneme istihare yapması için danıştım. İstihare sonucunda annem bana emekli olmamı, Kur'an'a hizmet etmemi söyledi. Ankara müftüsü, bugünkü Altındağ müftüsü emekli olmamamı; bana ihtiyaçları olduğunu söylese de ben anamın sözünden çıkmadım. Biraz üzgün bir iki yıl geçirdim ve 2007'nin sonunda emekli oldum. 1990 yılının mayıs ayında başladığım göreve 2007'nin sonunda ayrıldım.”⁶⁴

Abdülkadir Şehitoğlu'nun Kur'an eğitimi üzerine hizmetleri sadece Ehl-i Kur'an Derneği ile sınırlı değildir. Hacı Bayram Velî Camiinde on dokuz yıl süren imam-hatiplik görevi süresince camii içinde ve dışında Ankara'nın ilmî iklimine büyük katkılarda bulunmuştur. Özellikle emekliliğinden sonra 2010 yılında Tandoğan semtinde kurduğu Kur'an İlimleri Araştırma ve Sosyal Hizmetler Derneği, Ankara'da Kur'an ilimleri ve hafızlık eğitimi konusunda önemli bir muhit meydana getirmiştir.

İlim, her şeyden önce bir muhit meselesidir. Muhit sadece merkez-taşra kontrastı bağlamında değerlendirilmemelidir. Çünkü merkez, yalnız coğrafya değil; şahsiyetler etrafında da şekillenir. Zira adı geçen dernek, Şehitoğlu'nun merkez bir şahsiyet olması dolayısıyla İstanbul dâhil Türkiye'nin her yerinden öğrencilerin ilgisine mazhar olmuştur. Şehitoğlu'nun, Kur'an hizmetlerine dair değerlendirmesi şöyledir:

“Değişik şehirlerden; Urfa'dan, Erzurum'dan, Kayseri'den, Adıyaman'dan hatta Ankara'dan dâhil hafız yetiştirdik. Gelen öğrenciler imam hatipliydi. Bize gelmek için okullarını dondurmuşlar. Kocaeli'nden, İstanbul'dan gelenler vardı. İstanbul bırakılır mı? Fakat bize geliyorlardı.”⁶⁵

⁶⁴ A.g.r.

⁶⁵ A.g.r.

Kur'an İlimleri Araştırma ve Sosyal Hizmetler Derneği, hafızlık yapan öğrencilerin yanında din görevlilerine yönelik Tashih-i Hurûf kurslarıyla da önemli bir ihtiyacı karşılamaktadır. Dernekte bir defaya mahsus olmak üzere 2014 yılında bir de Aşere-i Takrîb kursu açılmıştır. Kursun açılış sürecini Hocamız şöyle anlatmaktadır:

*“Orada aynı zamanda hem din görevlilerine yönelik hem Kur'an kursu öğretmeni bayan arkadaşlarımıza yönelik Tashih-i Hurûf kursu açtık. Bu kurslara insanımızın hakikaten ihtiyacı varmış. Duyanlar hemen müracaatta bulundular. Yani talebesiz kalmadık.”*⁶⁶

Abdülkadir Şehitoğlu, bu faaliyetlerini hâlen sürdürmektedir:

*“Dört yıl süren İlm-i kıraat derslerini bitirdikten sonra tekrar Tashih-i Hurûf derslerine başladık ve buna devam ediyoruz. Buraya yaklaşık yetmiş öğrenci katılmaktadır. Bundan üç sene önce online sistem üzerinden ders vermeye başladık ve pandemi dönemiyle birlikte hepsi online oldu. Gündüz vakitleri imamlar, öğleden sonra Kur'an kursu öğrencisi arkadaşlarımız ya da adaylar, akşam da Türkiye genelinde hatta Avrupalarda dâhil imam arkadaşlar, kadın Kur'an kursu öğretmenleri, resmi olarak çalışanlar, sözleşmeli olanlar veya adaylar katılmaktaydı. Şu an yetmiş dört tane öğrencimiz mevcut. Akşamları çevrimiçi sistem üzerinden ders yapıyoruz. Bu programı haftada dört gün yapıyoruz.”*⁶⁷

1.4. Kur'an Tilaveti Seyahatleri

Abdülkadir Şehitoğlu, gerek görevde olduğu 1990-2007 yılları arasında gerek emeklilik sonrasında yurt içinde veya yurt dışında pek çok yarışma ve etkinliğe

⁶⁶ A.g.r.

⁶⁷ A.g.r.

katılmıştır. Özellikle 2000 yılından sonra Türkiye'nin hemen her şehrinde Kur'an tilaveti etkinliklerine katılmıştır.

1991 yılının Ramazan ayında Tataristan'da görev yapan Şehitoğlu, Bügülme şehrindeki gözlemlerini şu hatırası ile anlatmaktadır:

1991 yılı Ramazan ayında Tataristan'da görev yapıyordum. Ramazan ayının sonlarına doğru beni bazı yerlere geziye götürdüler. Onlardan birisi de Bügülme şehri idi. Orada doksan bir yaşında Hacı Ahmet Efendi diye bir zat vardı. Bu zatın bahçenin içinde küçük bir evi vardı. Küçük bir oda ve bir sofa. Hanımı da kendisi gibi yaşlı bir annemizdi. Bizi iftar sofrasına aldılar. Yanımda bir hoca arkadaşımız daha vardı. Sofrada et suyundan yapılmış, şehriye çorbası, et ve patates yemekleri ve yanında da kuru üzümler vardı. Yemeğimizi yedik. Sonra bizi evinde misafir etmek istediler. Biz dedik ki: 'Ahmet amca burada yatılabilecek bir oda var oda sizin yattığınız oda, zaten yaşlısınız bize yer veriyorsunuz ama siz nerde yatacaksınız?' Dedi ki: 'Benim evime yetmiş beş yıl sonra hafızlar gelmiş, ben sofada büzülür dururum, hafızları yatağında istirahat ettiririm.' Amcamızın bu tavrı bizi orada gözyaşına boğdu. Sohbet devam ederken ben kendisine şöyle bir soru sormuştum: 'Bu komünist rejim sebebiyle yaklaşık yetmiş yıl nesil manen bozguna uğratılmış, evlerde Kur'an, elif-ba cüzleri yok edilmiş, insanların beyninden Kur'an, din kazınmaya çalışılmış, ruhlarından iman sökülmeğe çalışılmış olduğu hâlde iki şeyin unutulmadığını gördük. Biri Allah (cc), diğeri peygamber efendimiz Hz. Muhammed (sav). Bunun sebebini neye bağlıyorsunuz' deyince aramızda şu diyalog geçti: 'Türkiye'de bir şehir var adı Bursa bilir misin?' 'Evet bilirim.' 'Bursa'da büyük bir zat yatar; adı Süleyman Çelebi, bilir misin?' 'Evet

bilirim.’ ‘Peki, onun bir eseri var; adı Vesiletü’n- Necât bilir misin?’

‘Evet bilirim’ deyince amca: ‘İşte bu Ruslar bizim evlerimizi, camilerimizi bastılar. Kur’ân ve Arapça adına ne varsa aldılar. Biz bu eseri Rus alfabesi ile yazmış çoğaltmıştık. Onu gördüklerinde bir hikâye kitabı sandılar ve dokunmadılar. İşte biz yıllarca çocuklarımızla, ailelerimizle, komşularımızla onu okuduk. İşte biz o eser sayesinde ruhumuzu, imanımızı, Allah ve resulüne olan muhabbetimizi koruduk.’⁶⁸

1994 yılında Pakistan’daki Kur’an İlimleri Vakfının düzenlediği etkinlikte Kur’an tilaveti yapmak üzere oraya gitmiş; tilavetiyle dikkat çekmiş; dünyanın muhtelif bölgelerinden gelen meşhur kurra hafızlar ile tanışmıştır.

Bunların haricinde Şehitoğlu hem yurtiçinde hem de yurtdışında birçok farklı şehir ve ülkede farklı zamanlarda Kur’an tilavetleri gerçekleştirmiştir. Şehitoğlu bunu şöyle ifade eder:

“2000’li yıllarda başlayan Türkiye’deki Kur’an ziyafeti programları için hemen hemen bütün Türkiye’yi gezdim. Türkiye’nin tüm şehirlerinde Kur’an tilaveti yaptım. Yurtdışı programları için farklı ülkelere gittim. Hem yurt içinde hem de yurt dışında dünyanın birçok ülkesinden gelen hafızlarla birlikte Kur’an tilavetlerimiz oldu. Yaklaşık kırk tane ülke gördüm.”⁶⁹

Sadece tilavet yapmakla kalmayan Şehitoğlu ilerleyen yıllarda Kur’an tilaveti ile ilgili düzenlenen yarışmalarda da jüri üyeliği görevini ifa etmiştir.

⁶⁸ A.g.r.

⁶⁹ A.g.r.

“Ayrıca yarışmalarda jüri üyelikleri var. Avrupa Kur'an ve ezan yarışmalarında zaman zaman görev veriyorlar. Ben de 2009'da İran'da yapılan dünya uluslararası Kur'an-ı Kerim güzel okuma ve hafızlık yarışmasında özel davetle jüri üyesi oldum.”⁷⁰

Abdülkadir Şehitoğlu'nun anılar biriktirdiği bu seyahatlerinin yanı sıra yurtiçi ve yurtdışında farklı zamanlarda katıldığı birçok program vardır. Bu programlardan başlıcaları aşağıda tarihleri ve yerleriyle birlikte tablo halinde verilmiştir.

	Tarih	Yer	Program
1	23.12.2005	İsviçre	Kurban Bayramı Programı
2	20.03.1993	Çanakkale	Kadir Gecesi Programı
3	28.10.1993	Pakistan	Uluslararası Kur'an Okuma Yarışması
4	19.01.1996	Almanya	Ramazan Görevi
5	25.12.1996	Kütahya	Kandil Programı
6	27.11.1997	Diyarbakır	Kandil Programı
7	12.11.1998	Türkmenistan	Cami Açılışı Münasebeti ile Kuran Tilaveti
8	25.11.1998	Türkmenistan	Türkmenistan Ertuğrul Gazi Camii Ramazan Görevlendirmesi
9	1.02.1999	Ankara	Tecvid ve Tashih-i Huruf Öğreticiliği Görevlendirme
10	23.07.2000	Yunanistan	Dr. Sadık Ahmet Anma Programı Mevlit Programı
11	22.12.1998	Malatya	Vaaz ve İrşat Ekibi
12	23.02.1990	Bingöl	Vaaz ve İrşat Ekibi
13	18.03.1992	Tataristan	Ramazan Görevi
14	10.07.1992	Erzurum	İbrahim Hakkı Hazretleri Anma Programı

1.5. Kurra Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun Kıraat İlmi Konusundaki Görüşleri ve Hizmetleri

Abdülkadir Şehitoğlu mûsikîşinaslığı kadar hafız kişiliği ve kıraat ilmine yaptığı katkılarla da tanınan önemli bir şahsiyettir. Şehitoğlu'nun kıraat ilmi konusundaki görüşlerini aktarmadan önce konuyla ilgili belli başlı kavramları açıklamak yerinde olacaktır.

Kıraat kelimesi, lügatta okumak, tilavet etmek, telaffuz etmek anlamında mastar; sesli veya sessiz, nağmeli veya nağmesiz okuma, tilavet etme anlamında isimdir.⁷¹

⁷⁰ A.g.r.

⁷¹ İbn Manzur, Lisanü'l-Arab, K-r-e maddesi, Beyrut 1970, Dar Sadır, C.1, s.128-132.

İstılahta ise kırâat imamlarından birinin, rivayetler ve tarikler bir olmakla beraber, Kur'an-ı Kerim'in telaffuzunda kendisinden başkasına muhalif olarak -bu muhalefetin, harflerin telaffuzu yahut şekillerinin telaffuzunda olması aynıdır- sahip olduğu mezhebidir.⁷² On kırâat manasına gelen Kırâat-i Aşere ise doğruluğu noktasında ümmetin icma ettiği kırâatlerin, İbnü'l-Mücahid tarafından yapılan yedili tasnifine yani Kırâat-i Seb'a'ya İbnü'l-Cezeri tarafından üç imam daha ilave edilerek yapılmış sınıflandırmadır.⁷³ Kırâat-i Aşere, Cezeri'nin et-Tahbir ve ed-Dürre eserlerinin birleşiminden meydana gelir.⁷⁴ Bu kırâat imamları Mekke'de Abdullah b. Kesir (210/737), Medine'de Nafi (169/785), Şam'da İbnü Amir(118/736), Basra'da Ebu Amr(154/770), Kufe'de Asım (127/744), Ali b. Hamza Kisai (189/805) ve Hamze (188/803)'dir. Bu yedi kırâat alimine Yakub (205/810), Ebu Cafer(130/747) ve Halef b. Hişam (229/844) ilave edilmiştir.

Kırâat eğitiminde Kırâat-i Aşere'ye dahil olan imamların okuyuş tarzları ve farklı tecvit kurallarının eğitimi verilir. Aşere tariki olarak da isimlendirilen bu eğitimde, sadece kırâat imamları değil her bir imamın iki ravisinin de kırâat ilmindeki farklılıkları öğretilir. Yani aşere tarikinde on imam ve yirmi ravinin okuyuş usulleri öğretilir. Aşere tarikinin yanında bir de "Takrîb Tariki" vardır. Takrîb tariki, kırâat-i aşere imamlarının ravileri ile o ravilerin ravileri arasındaki ufak tefek ihtilafları içine alan vücûhata denir.⁷⁵ Takrîb eğitiminde her bir ravinin iki tarikinin her birindeki ikişer tarikinin eğitimi verilir.⁷⁶

⁷² Zerkânî, Muhammed Abdulazîm, Menâhilü'l-İrfân fî Ulûmi'l Kur'an, Mısır, 1376 H., (Tahkik: Muhammed Ebu'l-Fadl İbrahim), Matba'atü İsâ'l-Bâbî.

⁷³ İbnü'l-Cezeri, Ebu'l-Hayr Muhammed b. Muhammed, en-Neşr fil-Kıraati'l-Aşr, Mısır, tarihsiz, (neşr. Ali Muhammed ed-Dâbbâ).

⁷⁴ Karaçam, İsmail, Kur'an-ı Kerim'in Nüzulü ve Kırâat, İstanbul, 2018, S.249.

⁷⁵ Karaçam, İsmail, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri, İstanbul, 2005, S.65.

⁷⁶ Yüksel, Ali Osman, İbn Cezeri ve Tayyibetü'n-Neşr, İstanbul,2016, S.272.

Aşere ve takribde kıraat vecihlerinin toplanması ve tertibi itibariyle Kurrâ arasında iki tarik kabul edilmiştir. Teysîr Tariki diğer adıyla İslâmbul Tariki ve Şâtıbiyye Tariki diğer adıyla Mısır Tariki.⁷⁷ Bu iki tarik kendi içinde ikiye ayrılır. İslâmbul Tariki; Sûfî Mesleki (Kastamônî Şeyh Ahmet es-Sûfî Mesleki) ve İtilaf Mesleki (Yusuf Efendi Zâde Şeyh Abdullah Efendi Mesleki). Mısır Tariki de Şeyh Atâullah Mesleki ve Mutkin Mesleki (Şeyh Muhammed en-Na'imî Mesleki) şeklinde ikiye ayrılır.⁷⁸ Ülkemizde aşere takrib kurslarında İslâmbul Tariki Şeyh Ahmet es-Sûfî Mesleki esas alınmaktadır.

Aşere takrib eğitimini tamamlayan birisine son aşamada tayyibe okutulur. İbnü'l-Cezerî, onlu sistemi yaygınlaştırmak için *Ṭayyibetü'n-Neşr fî'l-kırâ'âti'l-aşr*'ı meydana getirmiştir. 799 (1397) yılında kaleme alınan eser 1019 beyit olup 434 beyit usule, geri kalanları ferşü'l-hurûf ve tekbire dairdir.⁷⁹ Aşere takrib eğitiminde Şeyh Hâmid b. Abdül-fettah Pâlevî tarafından "*Zübdetü'l-İrfan*" ve Abdullah Efendi Zâde Molla Efendi tarafından hem Zübdetü'l-İrfana haşiye olarak hem de yukarıda adı geçen dört meslekin edâ cihetlerini beyan etmek için yazılan "*Umdetü'l-Hallân fî İ'dâhı Zübdeti'l-İrfan*" adlı eserler son zamanlara kadar okutulmuş ve halen de hususî olarak okutulmaya devam edilmektedir. Bu eserler okutularak aşere takrib eğitimi tamamlandıktan sonra 1019 beyitlik tayyibe okutulur.⁸⁰

Kıraat konusunda ülkemizde yaygın olan iki tavidan söz edilebilir. Bunlar İstanbul Tavrı ve Arap Tavrı'dır. Şehitoğlu bu iki tavrı da kabul etmiş ve hem kendi okuyuşlarında hem de verdiği eğitimlerde bu tavırların da imkanlarından yararlanmıştır. Bu konu hakkındaki görüşlerini şöyle ifade etmektedir:

⁷⁷ Karaçam, İsmail, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri, İstanbul, 2005, S.65.

⁷⁸ Karaçam, İsmail, Kur'an-ı Kerim'in Nüzulü ve Kıraat, İstanbul, 2018, S.250.

⁷⁹ <https://islamansiklopedisi.org.tr/en-nesr>.

⁸⁰ Karaçam, İsmail, Kur'an-ı Kerim'in Nüzulü ve Kıraat, İstanbul, 2018, S.250.

“Ben her iki tavrı kabul kabul ediyorum. Ancak evvela şunu belirtmek istiyorum. Karabaş tecvidi olarak nam salmış 22-23 babdan oluşan karabaş tecvidi İmam Cezeri’nin eserinin en özel ve en hassas özeti diyebiliriz. Her iki tavrın kabulü için birinci olarak bu tecvidin en güzel biçimde uygulanması gerekir.

İkinci olarak meharic-i huruf dediğimiz harflerin çıkış yerlerinin uygulanması konusunda titiz olunması ve ödün verilmeden okunması gerekir.

Üçüncü olarak tavrı meselesinde şunu söyleyebilirim. İstanbul tavrı Osmanlıdan kalan ecdad mirasıdır. Mısırlıların bir sözü vardır Mekke’de nazil oldu, İstanbul’da yazıldı, Mısır’da okundu diye, ben buna kesinlikle katılmıyorum. Osmanlı imparatorluğu 600 yıllık hâkimiyeti içerisinde Mısır’a birikimlerini ve kültürünü götürdüğü gibi Kuran Kıraatini ve ilmini de götürmüştür. Ancak zamanla Arap dünyasında harflerin sıfatları noktasında farklılıklar oluşmuştur. Günümüzde Suud ile Mısır arasında bile farklar bulunmaktadır. Daha öncede belirttiğim gibi İstanbul tavrı, ecdadın Kuran’a saygı çerçevesinde geliştirdiği özel bir tavidir ve dünyada sadece bizim milletimize nasip olmuş bir durumdur. Bizler bu tavrı ile Kuran’ı yayarak değil edep çerçevesinde bir disiplin ile okuruz.

Ayrıca bu konuda şunu da ifade etmek isterim. Basın yayın organlarının dini hassasiyet ile özel günlerde ki yayınlarında bu mirasa sahip çıkmalarını arzu ediyorum. Bu milletin birikimi olan bu tavrın ve mûsikînin yapılan yayınlar ile evlatlarımızın kulağına dolması ve dolayısı ile benimsenmesi sağlanmalıdır.”⁸¹

⁸¹ Fatih Mehmet Karadaş, Abdülkadir Şehitoğlu ile 15.04.2021 tarihinde yapılan röportaj.

Şehitoğlu'nun kıraat ve tashih-i huruf konusundaki hizmetlerinde Ankara'da yürüttüğü çalışmaların önemli bir yeri vardır. Zira bu konudaki çalışmalarının özellikle Ankara'daki görev yıllarına tekabül ettiğini görmekteyiz. Bu hizmetleri sayesinde Ankara'da bir ilim ve kıraat meclisi oluşturmuştur. Abdulkadir Şehitoğlu bu konu hakkında şunları ifade etmektedir:

“Ben 1987 yılında Ankara’da göreve başladım. İlk üstadım ve hocam rahmetli babamdır. Sonrasında Abdurrahman Gürses hocadır. Babamın neden talebe okutmuyorsun serzenişi ve manevi önderliği ile niyetlendim ve eğitime yeni atanan bir din görevlisi ile başladım. Sonradan Hacı Bayram Camiinde okutmaya devam ettim. 1988 de Saffan Çakıroğlu hocanın riyasetinde beş yıllık kıraat eğitimi aldım. Sonra bir dernek kurdum ve orada ilmi kıraat dersleri verdim ve bu dernek 10. Dönem kıraat eğitimine diyanet işleri başkanlığı bünyesinde devam etmektedir. 2010 da Kuran İlimleri Eğitim Ve Araştırma Sosyal Hizmet Derneğini kurdum. O dernek bünyesinde tashihi huruf kursları ve il dışından gelen hafızlık öğrencileri için bir birim kurdum ve yedi yıl devam etti. Kuruluşundan beri meharici huruf, tashihi huruf, tecvit, talim, makam ve kuran tilaveti alanında dersler verdim. Bu derslere din görevlileri, öğretmenler, kıraate ilgi duyanlar ve sınavlara hazırlananlar katılmış ve hala da devam etmektedir. Derslerimiz yüz yüze ve çevrimiçi olarak devam etmektedir. Özellikle çevrimiçi derslere dünyanın farklı ülkelerinden öğrenciler katılmaktadır. Öğrencinin düzeyi ne olursa olsun harflerden başlıyoruz ve süreç 9 ay sürmektedir. Ancak gerçek manada bu ilim çok uzun süreleri kapsamaktadır. Her yıl ortalama 80-90 öğrencimiz olmakta yani bugüne kadar binden fazla öğrencim olmuştur.”⁸²

⁸² A.g.r.

İKİNCİ BÖLÜM

ÖĞRENCİLERİNİN VE SEVENLERİNİN DİLİNDEN

ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU HOCA

2.1. Hüseyin İPEK⁸³

Hafız Abdülkadir Şehitoğlu’nu tanımadan önce binlerce hafız yetiştiren Hafız Nazif Şehitoğlu hoca efendiyi tanıdım ve arkasında namaz kılma şerefine eriştim. Hafız Nazif Şehitoğlu hocam Hafız Abdülkadir Şehitoğlu hocanın babasıdır. Şef Ahmet Hatipoğlu yönetiminde Erzurum Atatürk Üniversitesi davetiyle bir tasavvuf mûsikîsi programına gittiğimizde Abdülkadir Şehitoğlu hocam ile birlikte Erzurum İstasyon Caddesinde bulunan baba evinde, Nazif Şehitoğlu hocayı hasta yatağında ziyaret etmiştik ve hayır dualarını almıştık. Dostum Abdülkadir Şehitoğlu hocamla Erzurum Radyosu’ndan 1995 yılında TRT Ankara Radyosu’na tayinim çıktıktan sonra yine Ankara’da bir program vesilesi ile tanıştık. Sayısını bilemiyorum ama müteaddit defalar beraber programlar yaptık; yol arkadaşlığımız oldu. Örneğin Hacı Bayram Camii’ne her namaza gittiğimde orada bulunan güvenlik görevlilerine Abdülkadir Şehitoğlu hocamın yanına gidiyorum derdim ve görevliler beni arabamla caminin avlusuna alırlardı. Şehitoğlu hocam bizi ağırlar, namazımızı kıldıktan sonra bizi uğurlardı. Hocam dostlarına ayrı bir değer verirdi. Ankara Hacı Bayram cami imam hatibi olması, okumuş olduğu Kur’an tilaveti, ezanlar ve salalar Şehitoğlu hocanın halkın gönlünde ayrıca yer edinmesine vesile olmuştur. Tilavetindeki lezzet, şahsındaki nezahetle bütünlük arz etmiştir.

⁸³ TRT İstanbul Radyosu Sanatçısı.

Abdulkadir Şehitoğlu hocamla çok anımız var. Bu anılardan bir tanesini arz edeyim. Ben Erzurum Radyosu'ndan 1995 yılında tayin edildikten sonra 2003 veya 2004 yılları olabilir: Bir görev vesilesi ile Erzurum'a gitmiştik. Hem Erzurum hem Ankara Radyosu'ndan samimi arkadaşım, aynı zamanda Erzurumlu olan Tanburi Necati Samancı bana şöyle bir teklifte bulundu: Dedi ki, Abdülkadir Şehitoğlu hocayı radyo yayınında konuk alacaklar, bizden hocaya eşlik etmemizi istiyorlar ne dersin? Ben de görev ve vefa bilinciyle, biz bu radyoda 9 yıl görev yaptık bir sürü hatıralar biriktirdik ki ben Erzurum'da evlendim işimi, eşimi, ilk çocuğumu kucağıma aldığım, en önemlisi ise Kur'anı Kerim'i öğrendiğim bir yer Erzurum. Programı hangi yapımcı yapacak, dedim. Erzurum Radyosu'ndan ortak arkadaşımız olan yapımcı İsmail Bingöl yapacak. Ama benim ailem, akrabalar burada, zamanımız kısıtlı, benim de akrabalarımı ziyaret etmem gerekiyor, yoksa gönül koyarlar. Sen sazende arkadaşlarımızı ikna edebilirsen, ben gidip akraba eş dostu ziyaret ederim, dedi. Erzurum Radyosu, görev yaptığım ve sevdiğim bir yer olması hasebiyle ve üzerimde taşımış olduğum sorumluluk bilinci ile elbette, dedim. Necati Bey'e o sözü vermez olaydım. Müzisyen arkadaşlarıma nazımın geçeceğini düşünmüştüm ki bir arkadaşımızdan veto yiyinceye kadar. Kendi başına durumdan vazife çıkarıyorsun ithamı ile suçlandım. Beni neredeyse Ahmet Hatipoğlu hocamla karşı karşıya getirecek bir probleme dönüşecekti. Anlaşılamamıştım, sonrasında Abdülkadir Şehitoğlu'na döndüm hadi hocam bu programı senle ben yapacağız dedim ve stüdyoya girdik. Manevi yönü yüksek bir program olmuştu. Bu hadisede bana bir ders olmuştur. Kimsenin adına söz verilmeyeceğini bana öğretmiştir. Aynı teklifi onlar bana yapmış olsalardı ben seve seve kabul ederdim.

2006 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı Tasavvuf Mûsikî Korosu'nun kurulma görevi tarafıma tevdi edildiğinde şöyle bir söz vermiştim: Bu eğitim süreci sonrasında Hafız Saadettin Kaynak'lar yetişip mezun olacak, demiştim. Bu sözü kullanırken abarttığımı şunun için düşünmedim. Genelde tilavette yani Kur'an okuyuşunda belirli bir

yere gelmiş hafızlar, mûsikî tavrını hoca nezaretinde meşk usulüyle belirli bir makam ile başlayıp birbirine yakın makamların ortak perdeleri kullanılarak okunan ayetlerin ışığında mûsikîde olan geçki sanatını kullanırlar. Bu mutlaka bir kompozisyon şeklinde yapılır. İrticalen belirli bir tavır ve kompozisyon içinde yapılan bu çalışmalar, ayet mealinde mevzu olan konuları, hafız sesini piyano ve forte yani sesini alçaltıp yükselterek melodi (motif) ile tarif etmeye çalışır. Bu çalışma disiplini içerisinde muhteva olarak hem makamlara hakimiyetini hem ses tekniğini kullanma becerisini elde etmiş olur. Çünkü Kur'an'daki tecvit kuralları doğuştan mûsikî kabiliyeti olan bir hafızı belirli bir şekle kıvama getirmiş olur. Ondan sonraki aşamalarda işin teknik ve nazariye bölümü kalır. Nota, solfej, usul, tavır (üslup) eksiklerini tamamlamış olan bir hafız, çok farklı bir boyut kazanmış, emsallerinin önüne geçmiş olur. Kur'an'da olan mûsikîsi estetiği okuyana lahuti bir tarz ve üslup kazandırmakla kalmaz, okuyuş tarzı dinleyiciyi her iki âlemi hem ukba hem dünya âlemini bir Burak hükmünde sırtına alır ayetlerin hükmü ile âlemleri gezdirip tekrar dünya âlemine getirir. Bu örnekleri merhum Kani Karaca'da, Bekir Sıtkı Sezgin'de vb. daha birçok bestekâr ve hanendelerimizde görmek mümkündür. Bu sanatçılarımız Türk mûsikîsinde çok başarılı örnek olan sanatçılardır. Başka formda eserler yani dini mûsikî dışında eserlerde dahi onların okuyuşlarındaki Kur'an mûsikîsi estetiği, okumuş oldukları şarkılarda yapmış oldukları bestelerde ve diğer mûsikî eserlerinde görülmektedir. Konumuza dönecek olursak Abdülkadir Şehitoğlu hocam bu evreleri tamamlamış Türkiye ve dünyada kendisini zevkli okuyuşu ile kabul ettirmiş bir hafız ve hocamızdır.

Hocanın bestelerine ben de gerek TRT Müzik kanalında gerek TRT İstanbul Radyosu programlarımızda yer vermekteyim. Kendine has üslubu ile dillere pelesenk olmuş, rast makamındaki, güftesi Ahmet Yesevi Hz. bestesi Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'na ait *On Sekiz Bin Âleme Server Olan Muhammed* ilahisi gönüllere taht kurmuştur. Yine yapmış olduğu albüm çalışmalarından örnekler verebiliriz. Bunlardan

bazıları *Elveda, Sığın Yüce Allah'a, Yalvarış, Allah'ın Güzel İsimleri, Sensiz Olmaz, Beş Makamda Ezanlar* 'dır. Yapılan albümlerin birçoğunda söz ve müzik kendisine aittir. Beş Vakit Ezan albümünde olan *Sala* öyle olmuştur ki Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesi olan bir kalkışmada Şehitoğlu Hoca'nın salasının televizyonlardan, radyolardan yayınlanması neticesinde insanları huşu içinde ve dava ruhunu aşk ile ateşleyip meydanlara çıkarmış, bu ve benzeri vesilelerle yüzlerce şehit verdiğimiz kalkışma önlenmiştir. İşte sanatın ve güzel okuyuşun gücü burada bir kere daha anlaşılmıştır. Bence bu konu üzerinde durulmalı ve düşünülmelidir. Kendisi Aşr-ı Şerif okuduklarında genelde rast makamına çok yer vermektedir. Bestelediği eserlerde de bu rast sevgisi ön plana çıkmaktadır. Özellikle TRT Nağme'de her cumartesi saat 13'te yayınlanan yapımcılığını ve sunuculuğunu bendenizin yaptığı Aşkın Nağmesi programında kendisini program konuğu olarak misafir ettim. Programdaki sohbetimizde kendisinin dünya çapında hafızlık derecelerinin olduğuna şahit oldum. Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma, ezan ve sala yarışmalarındaki jüri üyelikleri, Kur'an kıraat ilmini bitirdiği için Abdülkadir Şehitoğlu Kurra Hafız diye anılır.⁸⁴

2.2. İbrahim MELETLİOĞLU⁸⁵

Abdülkadir hoca ile ilk tanışmamız 1989 yılları idi. Ulus Zincirli Camii'nde imamdı. Bir İstanbul ziyaretimde İstanbul kıraat hocalarından Mehmet Sevinç bana, Ankara'da kıraatı çok düzgün bir genç arkadaşımız var. Ondan istifade edin, dedi.

Hoca o zamanlarda genç yaşta Kur'an tilaveti alanında isminden çok söz ettirmişti. Okuduğu aşırıları dinlemek için gelen insanlar vardı. O zamanlar kaset zamanı. Canlı dinlemekten başka çareniz olmadığı için insanlar güzel okuyucuların bulunduğu yerlere giderdi.

⁸⁴ Fatih Mehmet Karadaş, Hüseyin İpek ile 20.04.2021 tarihinde yapılan röportaj.

⁸⁵ Dini Müsiki Sanatçısı.

Abdülkadir hoca ile birlikteliğimiz aslında Hacı Bayram Camii'nde başladı. 1990 yılı. Hoca benden bir süre önce oraya tayin oldu. Genelde Türk makamları ile Arap okuyuşlarını harmanlayarak oluşturduğu kendine has bir stili vardı. Bu, o zaman İstanbul okuyuşu ki İsmail Biçer tavrı diye benimsenmişti. Herkes onu taklit ederdi. Ama hoca buna rağmen kendine has stilini hiç bozmadı. Bu da onu özel kılmıştı.

Hoca Hacı Bayram Camii müştemilatında düzenlenen Kurralık Yüksek İhtisas Kursunda cami baş imamı Rahmetli Safvan Çakıroğlu'dan eğitim alıyordu. Daha sonraki aylarda birlikte Kanal A televizyonunda (o zaman yeni yayın hayatında idi) çift sabah ezanı okumuştuk. Bu, özel televizyonlarda bir ilk olunca çok ilgi uyandırdı. O zamanlar Türkiye'de ilahi grupları devri başlamıştı. Her şehirde imam ve müezzinlerden oluşan cami mûsikîsi ilahi halkaları çoğaldı. Ankara'da rahmetli Mustafa Kont hoca, İstanbul'da Amir Ateş, Eskişehir, Bursa ilahi grupları... Biz de hoca ile bir ilahi grubu kurmaya karar verdik. Tabi ki ilk mayasını Hacı Bayram görevlileri oluşturdu. Grubumuz o kadar büyüdü ki 20-25 kişiye ulaştı. Camilerde görevli arkadaşlar, Kur'an kursu mezunları, esnaflar... Caminin müştemilatı olan odamızda hep beraber çalışıyor idik. Abdülkadir hocanın ilahi birikimi çok iyi idi. Bunları bizlere aktarıyor, programlar düzenliyor, televizyonlarda boy gösteriyorduk. Hocanın disiplinli çalışması ile güzel şeyler yapıyor idik.

Hocanın makamlara hakimiyeti çok iyi idi. Zamanla grup birlikte bir ses olmayı başarinca insanlar düğünlerinde bizi görmek istediler. Enteresan idi. 10 kişilik hanende 5-6 kişilik sazende ekibi ile düğünleri şenlendirdik. Hocanın sahneye hakimiyeti iyi idi. Ekip profesyonel güzel bir ekibe dönüştü. Zamanla ilahi repertuarına olan açlık hocayı arayışa itti. Ankara İlahiyat Fakültesinden Mustafa Kılıç, Ankara Radyosundan Ekrem Vural hoca bizlere dersler verdiler, yeni eserler öğrettiler.

Tabi zamanla cami mûsikîsinin sahneye adaptasyonu hocada yeni ilahilerin doğması isteğini artırdı. İlk bestelerine başladı. Hatta ilk bestelerinden olan *On Sekiz Bin*

Âleme ilahisi çok beğenildi. Artık kandil geceleri hocanın bestelerini okumaya başladık. Odasında çalışıyor, hazırlanıyordu. Genelde ilk bestelerini Hoca Ahmet Yesevi'nin divanından seçerdi. Yapmış olduğu besteler özgün ancak cami mûsikîsi adabı içinde idi. Nota eğitimi almamış olan hoca çok iyi bir kulağa sahip olduğundan makamları ayırt edebiliyor ve o imkansızlıklar içinde bunları notaya aldirmaya çalışıyor idi.

Eserler çoğalınca radyonun kıymetli keman sanatçısı Şenol Dinleyen ile birlikte bu eserleri harmanlayıp bir kaset hazırlığına girişti ve başardı. Güzel bir albüm ortaya çıktı: *Sığın Yüce Allah'a*. Ardından tabi ki birçok albüm yaptı.

Hoca çok da eleştiri alıyor idi tabi ki. Kur'an okuyuculuğu ve kuralıkta önemli bir mihenk taşı olan hocanın ilgisinin mûsikîye kayıyor olması onu o alanda görmek isteyen insanları endişelendirdi. Bu doğal bir süreçti aslında. Çünkü hocanın mûsikîye olan sevgisi onu bu alana ister istemez itiyor idi.

Bence her iki alanda da başarılı oldu. Bizlerde emeği olan hocamızın halen birçok talebesine kıraat ilmini öğretirken talebelerine mûsikî bilgisinden de faydalandırması üslup ve tavır öğretmesi bu açıdan çok değerli.⁸⁶

2.3. Mustafa DEMİRCİ⁸⁷

Hocamızı albümlerinden tanıyordum. İlk defa bir TV programında karşılaştık ve sık olmasa da daha sonraları farklı zamanlarda farklı mekanlarda görüşme imkanı bulduk.

Kendisi cami mûsikîsini bilen ve icra yönüyle de örneklik teşkil eden bir mûsikîşinastır. Kur'an kıraati ile de öne çıkan hocamız hafız mûsikîşinasların son dönemde yetişmiş örnek kimliklerinden birisidir.

⁸⁶ Fatih Mehmet Karadaş, İbrahim Meletlioğlu ile 10.02.2021 tarihinde yapılan röportaj.

⁸⁷ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.

Hocamızı ilk defa *Sığın Yüce Allah'a* isimli bestesi ile tanıdım. Sanırım albüm ismi de aynı idi. Bu eser beni çok etkilemiştir. Albümdeki bütün eserleri gerçekten çok güzel.

Bildiğim kadarıyla kendisi Kur'an-ı Kerim hatm-i şerifi icrasına sahiptir.

Besteleri özgün ve tekke geleneğine uygun niteliktedir. Besteleri sesinin vusatine uygundur ve beste-güfte uyumu açısından da takdiri hak etmektedir. Özellikle rast makamında bestelediği *On Sekiz Bin Âleme* isimli eseri dini mûsikîmizin örnek besteleri arasında gösterilebilir. Kaside icrasında gösterdiği performans da bu alandaki yetkinliğini göstermesi bakımından önemlidir.⁸⁸

2.4. Dilruba EMANULLAEVA⁸⁹

Abdulkadir Şehitoğlu hoca efendi ile ortak tanıdığınız bir büyüğümüzün vefatı münasebetiyle o gün akşam taziye evinde yapılan dini merasim icrası akabinde tanışma fırsatı buldum.

Kıymetli hocamla tanışmamızdan bir müddet sonra annem ve babamın vefatları sebebiyle hocamı Kur'an tilaveti yapıp vefat edenlerimize dua etmesi için evimize davet ettim. Diğer misafirlerimiz de birlikte hocamın sesinden, okuyuş esnasındaki makam uygulamaları ve geçkileri bizleri son derece etkiledi. Akademisyen bir mûsikî uzmanı olarak ben de misafirlerimiz de hayran kaldık. Ayrıca hocamız Kur'an İlimleri Eğitim Araştırma ve Sosyal Hizmetler Derneği'nin başkanı olarak 2013 yılında dernek adına düzenlediği kutlu doğum haftasına Kur'an ve tasavvuf mûsikîsi konserine bizleri davet ettiler. Programa katıldık ve hocamızın davet ettiği birçok hafızdan Kur'an dinledik. Ayrıca hocamız, gerek kendi bestelerini ve gerekse diğer üstat bestekârların eserlerinden

⁸⁸ Fatih Mehmet Karadaş, Mustafa Demirci ile 25.04.2021 tarihinde yapılan röportaj.

⁸⁹ Doç. Dr. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Orkestra Şefi.

bir konser icrası sundular. Harikulade bir sunumdu. O günde keşke bu konser bitmesin istedik. Allah razı olsun.

Ben bir opera ve şu an sanatçısı ve eğitmeni olarak hocamızdaki ses gücü ve kullanma becerisi, uzun nefes kullanımı ve diyaframik okuyuşlar yapabilmesi son derece etkili anlamda dikkatimi çekmiştir.

Ben Kur'an okumayı bilmiyorum. Lakin hocamdan dinlediğim Kur'an için bir şan eğitimcisi olarak şunu söyleyebilirim. Makamları uygulama, geçkiler yapabilme ve Kur'an harflerinin fevkalade güzel çıkması, Arap harflerine yönelik diksiyonunun harika olmasıdır.

Hocam bildiğim kadarıyla hem söz yazarı hem de o sözler üzerine uygun düşen makamları kullanarak gönle, ruha hitap eden besteler yapan bir din âlimi. Bunu herkes her gönül başaramaz. Hatta bildiğim birçok sanatçı kardeşimiz genelde yorumcudur. Hocam ise sözü yazan, bestesini yapan ve icra eden bir özelliği ile özeldir. Birkaç eserini de ben notaya almıştım.

Abdülkadir hocam yaptığı eserlerle, okuduğu Kur'anlarla gönülleri titreten ilahi gücün yeryüzündeki zerre numunelerinden birisi adeta. Kendinden emin, makamata hakim, eserlerini icra ederken sözün ve bestenin anlam ve uygulama metotlarına duyarlı ve duygulu bir icrâcılığı var. Bu başarıyı herkeste görme şansınız olmaz. Sahne performansı ve giydiği kıyafetlerle de göz dolduran birisi.

Hocamın mûsikî anlayışında belli bir kitleyi görmedim. Genele hitap eden bir manadır bu. Toplumun tüm katmanlarına hitap ediyor kullandığı enstrümanlarla. Çeşitli sanatçılarımızdan farklı ilahiler dinlerim her zaman. Hocamın mûsikî anlayışı hemen fark ediliyor. Özele değil her insana hitap durumu söz konusu. Arapça sözlerle yaptığı besteler esmaü'l-hüsna kullandığı alt yapı ve beş makamdaki uygulamaları, 15 Temmuz salası ayrı bir güzellik ve duygusallık. İnsanı çok etkileyen bir sunum.

Cami mûsikîsi konusunda da hocamızın, ekranlardaki kandil programlarında okunan ilahiler arasında eserlerinin bulunduğunu biliyorum. Orada da başarılı sunumlar yaptığının farkındayım. Allah daim eylesin.

Bizler genelde Batı tarzı formatlarda eserlerle uğraştığımız için konu hakkında yeterli malumata sahip değilim. Ama Türk Tasavvuf mûsikîsinin klasik ruhundaki formatlarına daha örgün, fantezi bir kısımda arabi tarzları da işleyerek Türkiye’de bu mûsikînin gençler arasında daha yaygınca dinlendiğinin farkındayım. Hocamız eserlerinden oluşan bazı CD’lerin, kayıtların içeriğini dikkate alındığında klasik altyapı enstrümanlarından öte batı enstrümanlarının da varlığı ortadadır. Bu yönüyle genç nesillerin özellikle İslami alt yapıları olanların arasında ziyadesiyle dinlendiği bilinmektedir. Örnek teşkil ettiğini düşünmekteyim. Hocamın ayrıca Türk müziğine söz ve besteleri kendisine ait olan şarkılarıyla da hizmet ettiğine vakıfım. Allah sayılarını artırsın. Velhasıl hocam örnek bir kişiliktir.

Son söz olarak hocamız aynı zamanda sevgi, saygı, edep ve adap ölçülerine son derece riayet eden, giyim ve kuşamıyla da göz dolduran, devlet ve milletine, Kur’an ve ezana, bayrak ve hürriyete, vatan ve insanına âşık güzel bir insandır. Konuşma üslubu olarak da ayrıca İstanbul lehçesi ile göz dolduran bir özelliğe sahiptir.

Hocama Allah hayırlı uzun ömürler, güzel sözler ve duygulu besteleri bolca nasip eylesin. Âmin.⁹⁰

⁹⁰ Fatih Mehmet Karadaş, Dilruba Emanullaeva ile 01.03.2021 tarihinde yapılan röportaj.

2.5. Mehmet Ali KUŞTAŞI⁹¹

Hocamla 1988 yılında ilk Ankara'ya geldiğimde yakın akrabam Recep ÇELİK ile arkadaş olmaları sebebi ile tanışmıştık. Ancak hoca talebe ilişkimiz 1991 yılında başladı ve kesintisiz olarak 1998 yılına kadar devam etti

1991 yaz tatilinde Altındağ Merkez Kur'an Kursunda belletmenlik yaparken bir arkadaşım, imamı arkadaşımız olan hemen Hacı Bayram'ın yanı başındaki Gülbaba Mescidi'ne yatsı namazı kılmaya gittik. Ancak hem arkadaşımız yok hem de mescit kapalıydı. Biz de hızlıca Hacı Bayram Camii'ne geçtik. Daha önceden tanıdığım cami müezzini Nizamettin BULUTLU bana müezzinlik yaptırdı. Hocam da "Amenerrasülü" okuttu, namazdan sonra da hocamın elini öptüm, sonra neden kendisinden talim dersine gelmediğimi sordu ve *"Hemen yarın öğle namazına derse geliyorsun Mehmet"* dedi. Talebe okutmanın fidan dikmeye benzediğini ve bunun da kendisine babasının vasiyeti olduğunu söyledi ve *"Ama sizler gelmezseniz, biz kimi okutacağız"* dedi. Benim açımdan bu hadise hayatımdaki dönüm noktalarından biri olmuştur. Böylece hocamızla birlikteliğimiz başlamış oldu.

Hocam 1990'ların başında kurduğu Hacı Bayram İlahi Grubu ile Ankara'da cami mûsikîsine yeni bir soluk getirirken (o zamanlar Ankara'da iki tane ilahi grubu var ve sadece mevlitlerde görev alırlardı) diğer taraftan da -bence de en önemlisi budur- TRT sazlarıyla beraber tasavvuf mûsikîsini gerek düğünler gerekse çeşitli konserler yoluyla halkla buluşturdu. Bu hususla ilgili olarak meslektaşlarından bir takım eleştiriler alsa da bildiği yolda ilerleyip, dindar insanların çeşitli etkinliklerinde kaliteli icraların yapılmasının öncüsü oldu. Çünkü o zamanlar ilahiler eşliğinde düğünler ve benzeri etkinlikler yeni yeni yapılmaya başlanmıştı. Ancak genelde bir klavye eşliğinde zikirli ilahiler diyebileceğimiz eserlerle icra ediliyordu. Hocam klasik sazlarla klasik eserlerle

⁹¹ GÜDÜL İLÇE MÜFTÜSÜ.

düğün programlarını koroyla beraber icra etti ve bu Ankara’da daha önce yapılmamış bir uygulamaydı.

Hocam çocuk denecek yaşta hafız olmuş, içerisinde yetişmiş olduğu Erzurum ortamının bir ürünü olarak çok sağlam bir hıfza sahipti. Hemen hemen Kur’an’ın her cüzünden uzun uzun aşrı şerifler okuyabilirdi. Emekli oluncaya kadar hafızlıkla ilgili kayda değer bir çalışması olmadı ama daha sonra kurmuş olduğu dernekte hafız yetiştirmeye başladığını biliyorum.

Hocamın bestekârlığı 90’lı yılların başlarında başladı. Çıkarmış olduğu kaset ve cd’lerdeki eserlerin pek çoğunun bestesi, bazı eserlerin de hem güfte hem bestesi kendine ait olurdu. Ahmet Yesevi Vakfı’nın bir toplantısında koro ile icra etmek üzere Ahmet Yesevi Hazretlerinin birkaç şiirini besteleyerek ve o bestelerdeki tınların da Orta Asya müzik lezzetini katarak yaptığını biliyorum. Ancak hocam yapmış olduğu besteleri kasete okur daha sonra TRT sazandelerinden başta kemani Şenol DİNLEYEN, udi Hüseyin İPEK ve benzeri üstatlar tarafından düzenlemeleri yapıp notaya alınırlardı.

Hocamın çok başarılı bir icracı olduğu muhakkak. Başta Kur’an-ı Kerim tilaveti olmak üzere cami mûsikîsinin tüm formlarını başarıyla icra ederdi. Döneminin en iyilerinden birisiydi ve halada iyi olmaya devam ediyor. Kur’an-ı Kerim tilavetinde kendine mahsus bir tavrı vardı, okuyuşuna İstanbul tavrı hâkim olsa da esasında nağmeleri, vurguları, oturuşundaki almış olduğu pozisyon esas itibari ile bir Erzurum tavrının temsilcisiydi. Çünkü Kur’an-ı Kerim tilaveti hususunda bir Erzurum tavrının olduğuna inanıyorum. Bu duruma etki eden Erzurum’daki çok farklı formlardaki mûsikî kültürünün oluşu (hocamın da ilk gençlik yıllarında TRT Erzurum Radyosu’nun sınavını kazanacak kadar halk müziğine hâkim olduğunu biliyorum) ve Kur’an-ı Kerimi güzel okumayı teşvik eden, okuyanı da baş tacı eden bir ortamın varlığıdır diyebiliriz.

Hocamın mûsikî anlayışı klasik cami mûsikîsi anlayışı idi. Öğrendiğini de öğrettiğini de şifahi olarak elde etmişti. Geçmişte Türk Halk Müziği ile uğraşması

sebebiyle mûsikîye karşı kulağı ve gırtlığı oldukça yatkındı. Beste yapmaya başladıktan sonra ise klasik tavrın yanında biraz daha güncel ve etki alanının biraz daha geniş çevreler olmasına dikkat ederek besteler yaptığını düşünüyorum. Yani hedef kitlesi artık cami cemaatinden ziyade camiye çok sık gelmeyen ama ilahi dinleyen, sünnet, düğün gibi etkinliklerinde tasavvuf mûsikîsi dinletisi yapmayı önemseyen, bunun da ötesinde belki sadece ilahi dinlemekten keyif alan farklı kesimler olmuştur. Bunu da başardığını düşünüyorum.

Hocam cami mûsikîsi formlarını büyük bir ustalıkla icra ederdi. Zira gözlerini camide, mimberde, minarede, müezzinlikte açmış bir insandı. Öğrencilik ve ilk görev yıllarında Erzurum Gürcü Kapı Camii'nde ezan okuduğu yahut sala verdiği zaman kimi yürüyenlerin hatta bazı araçların durup dinlediği anlatılır. Kur'an tilavetinde olduğu gibi ezan, sala, mevlid, kaside gibi formları da klasik Türk tavrında icra etmiştir. Her ne kadar bu tavra İstanbul tavrı diyor isek de kayıtlardan dinlediğimiz kadarıyla İstanbul tavrının günümüz icra tavırlarından biraz daha farklı olduğunu anlıyoruz. İstanbul tavrını belki değişen mûsikî anlayışımızın etkisiyle de biraz daha Anadolu tavrı diyebileceğimiz bir yapıya büründürmüşüz. Ben bu tavra İstanbul tavrından devşirilerek "Anadolu Tavrı" diyorum. Hocamın da bu Anadolu tavrının en iyi temsilcilerinden biri olduğunu düşünüyorum. Ancak hocam doksanların sonundan itibaren Kur'an tilavetinde Arap tavrını da icra etmeye başladı ve bunu günümüze kadar sürdürdü. Geleneğe sıkı sıkıya bağlı olduğu o dönemde hocamın bu tavır değişikliği kendinden sonraki genç okuyucuları etkilemiştir

Hocam çok önemli bir eğitmendir. Talebelerini dinlediğinizde hocamdan okuduğunu hemen anlarsınız. Her zaman işini çok ciddiye alırdı. Beni okuttuğu yıllarda bir kere bile "Bu da böyle olsun" diyerek es geçtiğine şahit olmadım. Talebeden daha çok efor sarf ederdi, talebelerini yanında gezdirmeyi, yapmış olduğu programlara, gitmiş olduğu cemiyetlere talebelerini götürüp onların da gelişmesini, farklı ortamlara girerek

sosyal hayatı öğrenmelerini çok arzu ederdi. Pek çok öğrencisi onun sayesinde çok erken yaşlarda başta TRT olmak üzere farklı televizyonlarda Kur'an-ı Kerim okumuşlardır. Okuyucu âleminde yaygın olan uygulamaya göre mevlid ve benzeri cemiyetlere büyük okuyucular genelde kendileri gibi meşhur okuyucularla katılmayı tercih ederler. Ancak hocam genelde talebelerini götürürdü. Talebelerine karşı, okuturken gayet ciddi ancak diğer zamanlarında bir abi, bir baba gidiydi. Onun yanında olmaktan büyük zevk alırdık. Yaptığı işi hakkıyla yapmaya çalışırdı. Bunun bir neticesi olarak da Cenab-ı Hakk'ın lütfuyla 15 Temmuzda TV'lerde yayınlanan salasıyla milletimizin gönlünde ve hafızasında silinmeyecek şekilde yer etmiştir.⁹²

2.6. Bayram ŞENPINAR⁹³

Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nu Hacı Bayram-ı Veli Camii imamı iken bir vesile tanıdım. Tanışma sürecinde kendisinden islami ve inanç noktasında çok değerli bilgiler aldım. Tabi ki müslümanım elhamdülillah. Ancak açık söylemek gerekirse ibadetle iştigalde yaya idim. Fakat hocamın inanç ve ibadet telkinleri sayesinde kendimi ve özellikle yaratanıma daha iyi tanıdım.

Hocamla dostluğumuz dedim ya camide başladı. Bu dostluk bizi birbirimize daha yakın kıldı. 1994 yılı bir yaz gününde hocamı ziyaret gittim. Hocamı elinde bir bendirle usul çalıştığını ve beraberinde de rast makamında terennümler yaptığını gördüm. Ve merak ederek hocama sordum: Hocam bu nedir? Hocam: *Bayram abi ben fakir Alvarlı Muhammet Lutfi Efendinin bir şiirini rast makamında bestelemeye gayret ediyorum*, dedi. Hocamı bilvesile bu yönüyle de tanımış oldum. Ve hocamın çeşitli makamlarda eserler yaptığını ve gönül dünyasının Allah ve Resul'üne olan aşkını bizzat kendinde yaşayarak,

⁹² Fatih Mehmet Karadaş, Mehmet Ali Kuştaşı ile 10.03.2021 tarihinde yapılan röportaj.

⁹³ Udi, bestekâr, sanatçı ve yorumcu.

kendi sözleri ve o sözlere uygun bestelerinde gördüm. Ve ilk albümü olan *Elveda* kasetinde hocamın müzik yönetmenliğini ben yaptım. Ve bir iki eserini de notaya ben aldım. Bende ki en büyük anısı ise bende hiç silinmeyecek ibadet aşkımın ve heyecanımın ete kemiğe bürünmesine katkılarıydı. Namaza başlamama, rahmetli eşimle umreye gitmemize öncülük etmesiydi. Kendisine her daim duacıyız.

En başta hocamın yüreği güzeldir. Dosttur. Yardımseverdir. Türk din mûsikîsine katkılarından en önemlisi bence, Batı ve Doğu saz ve mûsikî kriterlerini ayrıca Türk tasavvuf motiflerini sentezleyerek, özünde yaşayarak ve eserlerine aktararak yaptığı bestelerle farklılığını ortaya koymuş bir gönüldür. Ve çok güzel eserleri vardır. Bizler de severek iştirak ettik. Tasavvuf eserlerinde intro müzik yapımlarını ben ilk defa hocamın bestelerinin albüm aşamalarında dinleyip şahit oldum. Mesela: *Sığın Yüce Allah'a, Dön Allah'a, Esmâü'l-Hüsna* albümünde, *Ezan-ı Muhammediler* gibi eserlerde bunu yaşadım. Rabbimi bu gönül başka anlatıyor dedim hep. Allah uzun ömürler versin hocama.

Şehitoğlu hocanın isminin geçtiği yerlerde çok özel, çok nadide hafızlardan biri olduğunu çevremizden de sık sık duydum. Camisine gidip geldiğinde özellikle okuduğu aşıklarda ses ve nefes unsurlarını çok iyi kullandığına, rast ve uşşak perdelerinde mükemmel okuyuşlar yaptığına, okuyuş esnasında çeşitli makamlara da geçkiler yaparak ruhlara hazlar kattığına ve okurken cemaatten aşka gelip Allah diye haykıranlara, gözyaşlarını tutamayıp ağlayanlara şahit oldum birçok defa.

Hocamın bestekârlık yönü olarak özellikle çok büyük bir gönlü var. Mesela hocam ilahi formunda bir şiiri yazarken onun gönlüne aynı anda bestenin de aktığını biliyorum. Rast, hüzzam, uşşak, kürdi, nihavent, hicaz, saba, hüseyini makamlarında çeşitli eserler yaptığına şahidim ve icra kabiliyeti de çok yüksektir. Esere hakim, seslendirirken eserin nota ve yorumunda detone olmayan edası, sahneye hakimiyeti, mikrofon kullanış biçimi harikadır. Giyim ve kuşamı yaptığı mûsikînin yapısına ve izleyici kitlesinin durumuna göredir.

Hocamın mûsikî anlayışı konusunda şunu söyleyebilirim. Hocama göre mûsikî evrenseldir. Her şey Allah'ı anlatıyor der. Her güzel söz Allah'a aittir. Allah'ı anlatan her söz ilahidir der. Onu mûsikî gönülle ete kemiğe büründürmenin adı da bestedir der. Aşk Allah'a aittir. O'ndan alır O'na veririz der. Hocam konservatuvar okumamış belki ama onun gönlü konservatuvardır.

Hocamın mûsikîde ses yapısı davudidir. Lakin tenor bağlantıları harikadır. Cami mûsikîsinde de eserleri vardır. 1994'te kurduğu Hacı Bayram-ı Veli ilahi gurubuyla kandillerde; TRT'de, TGRT'de ve diğer televizyonlarda bazı eserlerini seslendirmişti. Kaside, mevlid, ezan ve salalarda müthiş sunumları vardır. Özellikle 15 Temmuz salası vatan ve millet bütünlüğünde öncü bir manevi kuvvet vermiştir Türk milletinin yüreğine. Ve o gece sokağa çıkmamıza adeta yürek ve cesaret hamlesidir o sesleniş. Allah bir kez daha yaşatmasın o ahvali bu millete.

Kıymetli hocam Abdulkadir Şehitoğlu'na sunulan bu eşsiz nimetler her kula Allah vergisi değildir. Gerek Kur'an okurken, gerekse mûsikî formatlarındaki söz ve besteleri yanında, mevlid, kaside, gazel ve ilahilerin takdiminde her şeyden önce gönle hitap eden, kalbe dokunan hassas ve duygusal yapısıyla öne çıkanlardan birisidir. En güzel yanlarından biri de mesela camisindeki meczuplarda yakından ilgilenişi, onlarla olan hasbihali, onların kimi zaman ihtiyaçlarına cevap vermesiydi. Bir de namaz kıldırdığı yerde yani mihrapta dev gibi bir adam olarak gözlerime yansırken, namaz sonrası Kur'an okuduğunda da küçülen bir görüntüye sahipti. Olgun ve mütevazıydı. Sohbeti çok hoştur insanlarla. Kısaca hocam farklı bir dünya. İçine girmeden bilinen biri değil. Ben öyle gördüm. Rabbim sağlık ve afiyetler versin.⁹⁴

⁹⁴ Fatih Mehmet Karadaş, Bayram Şenpınar ile 15.03.2021 tarihinde yapılan röportaj.

2.7. Adnan Zeki BIYIK⁹⁵

Abdülkadir Hocamızla tanışma sürecim şöyledir; 90'lı yıllarda ben Ankara Altındağ'da müezzin olarak görev yaparken hocamız da önce Zincirli sonrasında Hacı Bayram Camii imam hatibiydi. Yani aynı müftülükte görev yapıyorduk. Benim de mûsikîye ilgili olmam hasebiyle hocamızla ortak yönümüz vardı. Tanışmamız o yıllardan. O yıllarda ben ayrıca Ankara Belediyesi bünyesinde hizmet veren Türk Halk ve Türk Sanat Müziği Korolarında korist ve solist olarak çalışıyordum.

Abdülkadir Hocamızla ilgili şöyle bir hatıramı arz etmek isterim efendim; Ankara'da görev yaparken ben Kayseri İlahiyat Fakültesini kazandım ve Kayseri'ye tayin edildim. Ben her atandığım yerde muhakkak bir koro kurup milli ve dini kültürümüze katkı vermeyi amaçlarım. Kayseri'de Neveser Mûsikî Topluluğunu kurdum. Arkasından Kayseri Aydınlar Ocağı Türk Tasavvuf Mûsikîsi Korosunu kurmuştum. Şef ben olduğum için repertuara Abdülkadir Şehitoğlu Hocamızın bestesini yaptığı "*Dervişler*" ilahisini koydum. Hocamız bu eseri albüme koymuş, pek de güzel seslendirmiş ama sahne anlamında bir koroda bir konser salonunda ilk kez başka birileri tarafından icra edilmesinden pek mahzuz olmuş. Bestekârlar eserinin başka sanatçılar tarafından seslendirilmesinden çok mutlu olurlar. Hele bu eski mesai arkadaşlarından biri tarafından olursa kaymaklı kadayıf olur sanırım. İşte hocamız bu yayını izlemiş ve duygulandığını bana anlatmıştı. Bu, hem hocamız cihetiyle hem benim cihetimden değerli bir anıdır efendim.

Efendim günümüzde dinî mûsikîmiz noktasında büyük gelişmeler oldu, ama bu gelişmelerin bu kadar ziyadeleşmesi Abdülkadir hocamız ve onun gibi bu sanatın emekçilerinin, duayenlerinin hizmetleriyle vüs'at kazanmıştır. Şimdiki genç

⁹⁵ Çorum İl Müftü Yardımcısı.

arkadaşlarımız onların öğrencileri ve takipçisidir efendim. Kur'an tilaveti başta olmak üzere dini mûsikîmizin formlarını ustaca icra etmesi ve çok daha mütefarık bir özelliği olan bestekârlıktaki nefis besteleri ile dini ve milli kültürümüze büyük katkıları olmuştur.

Efendim camiamızda bir tabir vardır, “Demir Hafız” şeklinde. İşte hocamızın hafızlığı böyledir, çok sağlamdır, yıllarca hatimle teravih kıldırıldığını sizler de bilirsiniz. Zamanımızda Kur'an'ı ezberleyip unutan ya da hıfzı çok zayıf olmasına karşın isimlerinin önüne hafız yazdıran insanları düşünüyorum da hocamızın adının önündeki o hafız unvanını fazlasıyla hak ettiğini biliyorum.

Bestekârlığına gelince bu özellik yukarıda arz ettiğim gibi camiamızda az kişide olan bir özelliktir. O birçoğu gibi hazırcı değil, kendi üretileri var, hepsi de birbirinden güzel ve dinleyici, hocamızı ayrı bir yere koyuyor. Hazırcı sözünü biraz açayım; Allah beste yapma kabiliyetini herkese vermez, bu ilham işidir. Ben de beste yapmama rağmen başka bestekârların eserlerini seslendiriyorum. Söylemek istediğim hem icra hem beste bir arada olduğunda bu çok daha güzel bir durum. Bu, Abdülkadir hocamızda serâpâ tebarüz etmiş bir özellik ve güzelliştir.

İcracılık konusuna gelince; çok iyi icracılar olduğu gibi piyasa okuyuşu dediğimiz çok kötü icracılar da var. Bunlara icracı demek bile doğru değil ama maksadım anlaşılсын diye söylüyorum. Eskiden bizim çocukluğumuzda internet gibi cep telefonu gibi imkânlar yoktu, radyodan sanatçıları dinlerdik, şarkı, türkü, ilahi vs. sözlerini dinleyerek yazmaya çalışırdık, ama bu icracılar sözleri öyle yuvarlarlardı ki doğru dürüst yazamaz üzüldük. İşte netlik ve düzgün icraya getireceğim sözü. Abdülkadir Şehitoğlu hocamız okuduğu eserleri pürüzsüz, net ve büyük bir halâvetle okuyor. Okuduğu eserin sözlerini anlayabiliyoruz. Bu, icracılıkta çok önemli bir özellik. Bizim ortamlarda ağzını yayararak, kelimeleri bozarak, harflerin bazısını yutarak okuyanlara tabirimi mazur görün “Ağzını yandaşma” deriz. İşte bu gibi menfi icra tarzı hocamızda yok. O hem Kur'an'ı hem ezan,

sala, ilahi vb. formları temiz bir okuyuşla müteazziz bir şekilde okur, dinleyiciye büyük bir manevi teheyhüş kazandırır. Çok sayıda bestesi olduğunu da biliyorum.

Efendim ben yıllar önce bir yüksek lisan tezi yapmışım, yukarıda adını verdiğim bu tezde mûsikîmizin formlarını verdikten sonra alanında temâyüz etmiş 10 sanatkâr hocamızla da röportaj yapmışım. Bunların içinde Amir ATEŞ, İlhan TOK hocalarımız da vardı, bu hocalarımızdan biri de Abdülkadir hocamızdı. Orada kendisiyle yaptığım röportajda; *“Ben müziğin dinî ve lâdinisi olmaz diyen bestekârlardanım, müzik evrenseldir”* demişti.

Evet, hocamız o röportajda, Adnan hoca, ben yeri gelir Garp müziğinin eserlerini de icra ederim, melodisi hoşsa sözleri kötü değilse icra ederim, mûsikîde Doğuymuş, Batıymış, Güneymiş, Kuzeymiş, dinliymiş, dinsizmiş şeklinde bir ayrıştırma olmaz, mealinde sözler söylemişti. Hocamız sözün dinlisi dinsizi ya da tahkir, tezyif içereni olur, demişti. Hocamız önemli bir şeye parmak basıyor. Bir eserin sözünde genel ahlak kurallarını ihlal eden bir durum yoksa tüm yerli veya ecnebi kaynaklı eserler hem dinlenebilir hem de icra edilebilir diyor.

Abdülkadir Şehitoğlu hocamız tüm formları çok güzel icra ediyor. Hani Arapça’da bir iyi vardır bir de ism-i tafdil dediğimiz en iyi vardır. Şahsi düşüncem o ki en iyi yüce kitabımızın aşırılarını muhteşem okuyor. Genç jenerasyonda iyi kâriiler (okuyucular) icracılar var elbette ama Abdülkadir hocamızın yeri bir başka. Bazıları okur ama o hem iyi okur hem de öğretir, çünkü Kur’an muallimidir. Emekli olmasına rağmen meslektaşlarımıza hala emek veriyor. Okutmaya insan yetiştirmeye devam ediyor. Ben de uzun yıllardır bu sanatın içindeyim. Ben daha çok Türk Sanat Müziği eserleri icra ederim, iyi bir dinleyici olduğumu düşünüyorum. Lafı nereye getireceğim. Ben çocukluğumda dinlemekten çok haz aldığım sağlığına da yetiştiğim, makamsal anlamda çok etkilendiğim rahmetli Muharrem ARSLANTÜRK’ü dinlerim bir de Abdülkadir ŞEHİTOĞLU hocamızı. Genç arkadaşlardan Bünyamin hocayı ve Alpcan’ı da beğenerek

dinlerim. Abdülkadir Hocamızın ezan okuyuşu da çok tatlıdır, sala okuyuşu zaten tüm yurttan bir marka olmuştur. O nasıl bir manevi inkişafın ve heyecanın tecessüm etmiş halidir öyle...O okuyuşun önünde cümlelerle durumu tavzih etmeye çalışmak zaidir diye düşünüyorum.

Tüm hocalık, sanatçılık yönlerinin çok çok ötesinde bir yönüne değinmek istiyorum hocamızın. Abdülkadir Hocamız düzgün okuyuşları, enfes icralarıyla genç kuşak meslektaşlarımıza ve sanatkar namzedi arkadaşlarımıza düzgün giyim kuşamıyla da rehberlik yapmaktadır. Siz hiç sevgili hocamızı bir kez bile rüküş bir kıyafetle gördünüz mü? Asla hocamız mendiline, kravatına, kemer ayakkabı kombinasyonuna kadar çok dikkat eden, titiz örnek bir din adamıdır. Müddessir suresindeki “*Elbiseni Temizle Ya Muhammed*” ayetinin emrini hayatına koymuş bir hocamız. Düşünün temizliğin, tertibin öneminden bahseden bir vaiz, ya da hatip eğer dişleri sapsarı ise, ya da gömleği ütüsüz ise halkın nazarında ne kadar müessir olabilir, her şeyden öte halkın nazarında ne kadar saygıdeğer olabilir. İşte Abdülkadir Şehitoğlu hocamız çok saygın olan Kur'an hizmetkarlığı ve sanatçı kişiliğini giyimi kuşamıyla da bütünleştirmiş ve taçlandırmış bir üstadımızdır. Her yönüyle örnek alınacak bir şahsiyettir. Kendisini daha çok ekranlarda görmeyi arzu ederiz ki meydan nâ-ehillere kalmasın, Yüce milletimizin kulakları ve gönülleri iğfal olmasın.

Bir din ve sanat adamı olarak dinimize, milli ve dini kültürümüze yaptığı katkılardan dolayı kıymetli hocamıza şükranlarımı arz ediyorum. Bundan sonraki hayatında sağlıklı, afiyetli, mutlu ve huzurlu uzun yıllar geçirmesini Yüce Rabbimizden niyaz ediyorum.⁹⁶

⁹⁶ Fatih Mehmet Karadaş, Adnan Zeki Bıyık ile 20.03.2021 tarihinde yapılan röportaj.

2.8. Mehmet GÜÇLÜ⁹⁷

1996'da kıymetli hocamla Hacı Bayram Camii'nde bir ikindi namazı sonrasında tanıştım. O gün ikindi namazı öncesi Hacı Bayram Camii'ne gittim ve ikindi ezanını müezzin efendilerden izin alarak okudum. Müezzinliği yapmak için de ikram eden görevli kardeşimle namaz sonrası, Hacı Bayram Camii baş imamı rahmetli Safvân Çakıroğlu hocamla hasbihal etmek için odasına girdiğimizde, *müezzinliği yapan siz miydiniz?* dedikten sonra bana, *“Allahümme entesselamü ve minkesselam tebarekte ya zelcelali velikram” buradaki ze harfi keskin mi peltek mi?* diye sorunca hatamı anladım ve şöyle dedim, *Hocam sizin gibi kıymetli hocalarımın karşısında okumak kolay değil heyecanımdan peltek olan ze harfini keskin okudum bağışlayın* dedim. Bunun üzerine, *bekle seni bir hoca ile tanıştırayım seninle ilgilensin*, dedi ve aldı beni Şehitoğlu hocamın yanına götürdü. O günden beri hocamla beraberliğimiz devam etti. Hem Kur'an taliminde hem de tasavvuf mûsikîsi konusunda yolumu açan ender üstatlardandır. Allah kendisinden ebeden razı olsun. Ömrü uzun ve bereketli olsun inşallah.

1998 yılında düğünlerin yoğun olduğu bir dönemdi. Etap Altınel otelinde bir düğüne davet edilmiştik. *Programı biz yapacağız, sazandeleri bekliyoruz* dedi, o sırada sazandelerle dini bir merasim caiz mi değil mi? sorusu soruldu. Hocam bir anda celallendi ve kendisine sorulan bu soru karşısında şu müthiş cevabı verdi. *Yeryüzünde yaratılmış her varlık kendi lisanıyla Cenabı hakkı zikrediyor, bu sazlar bugün burada değil de bir gazinoda olsa yallah diyecekti ve biz ise bugün bu sazlara Allah dedirteceğiz. Ne var bunda*, deyince soru soran bir daha bir şey diyemedi.

Türk din mûsikîsine bu konuda emek veren birçok üstat gibi hocamın da katkılarının olduğunu düşünüyorum. Özellikle geçmişte çok önemli eserlerle iz

⁹⁷ Bağlum Merkez Camii İmam Hatibi.

birakanların yanında hocamın da bu konuda ismi hayırla yâd edilecek ve okunacak eserleri vardır elhamdülillah.

Hocamın hafızlığını ile ilgili söyleyeceklerim şunlardır. Elhamdülillah ülkemizde binlerce hafızımız mevcuttur. Bu konuda hafız olmadığım için bir yorum yapamam lakin tanıdığım hafızlar içinde eşine ender rastlanabilecek hafızlar arasında olduğuna inancım tamdır. Yine ülkemizde birçok kurra hafızlarımızın varlığı bir hakikattir hocam da bunlardan birisi ve pek çok eğitim faaliyetinde bulunan ve çokça hafız, tashih-i huruf kursiyeri ve kurra hafız yetiştiren bir üstattır.

Bestekârlığı ile alakalı sayısını veremem ama onlarca kendi besteleri vardır. İcracılığı ile alakalı din mûsikîsi alanında eşsiz bir yoruma sahiptir. Hocamın mûsikî anlayışı ile ilgili olarak kendisine has yorumuyla ender kişilerden birisidir diyebilirim.

Hocamın cami mûsikîsi alanında da öğreticiliği ve yöneticiliği ile söylenecek birçok konu elbette vardır. Mesela bugün bu alanda icralarda bulunan korolar arasında notaya bakıp sazandelerin ve hanendelerin icrası malumdur. Eksiksiz ve mükemmel diyeceğim bir şey elbette yoktur. Ancak hocam da bu bilgilere haizdir ve bugün notadan haberi olmayan binlerce imam kendisinden istifade etmiştir. Yine Kur'an konusunda da tecvit ve talim derslerinden istifade edilmiştir. Bildiğim kadarıyla hala da emekli olmasına rağmen tecvit ve talim derslerinin yanında tashih-i huruf derslerine de devam etmektedir. Sala konusunda da tek kelimeyle nevi şahsına münhasır tavrıyla insanların gönlüne dokunan bir icrası malumlarıdır. Kaside, mevlit ve Kur'an okuyuculuğu ile alakalı da söyleyeceklerimi bu meyanda zikredebilirim.⁹⁸

⁹⁸ Fatih Mehmet Karadaş, Mehmet Güçlü ile 25.03.2021 tarihinde yapılan röportaj.

2.9. Serbülend ARPA⁹⁹

Abdulkadir Şehitoğlu ile 2000’li yılların başlarında tanıştım. O zamanlar Diyanet İşleri Başkanlığında görev yapıyordum. Hacı Bayram Camii’ne görev vesilesiyle her hafta mutlaka giderdim. Abdulkadir Şehitoğlu da bu camide imam-hatip olarak görev yapmaktaydı. Cemaat, Şehitoğlu’nun okuduğu mihrabiyeleri dinlemek için namazdan sonra gitmezdi. Hatta Şehitoğlu’yu dinlemek için namaza başlayanlar ve vakit namazlarına gelenler vardı. Allah vergisi davudi sesiyle cemaati adeta büyülerdi. Özellikle nihavent makamı gibi cami mûsikîsinde az kullanılan makamlarla okuduğu Kur’an-ı Kerim tilavetleri hem Türk hem de yabancı dinleyicilerin cezbe haline gelmelerine ve zaman zaman tekbir getirmelerine vesile olurdu. Bu nedenle Şehitoğlu’nun, caminin manevi ağırlığını en güzel taşıyan hocalardan biri olduğunu söyleyebilirim.

Şehitoğlu ile cami çıkışında imam odasındaki sohbetlerimiz çokça olmuştur. Bu sohbetler bazen bir sonraki namaz vaktine kadar sürerdi. Genellikle dini mûsikî ile ilgili konuşmalarımız olurdu. Özellikle yaptığı besteleri okur ve düşüncelerimi sorardı. Bestelerindeki orijinalliği ve cami mûsikîsine katkısını her zaman ifade etmişimdir. Ayrıca cami mûsikîsi formlarından olan ezan ve Kur’an-ı Kerim tilaveti ile ilgili geniş sohbetler yapma imkanını bulmuşuzdur.

Şehitoğlu’na bir gün neden İstanbul’a gitmediğini ve Ankara’yı tercih ettiğini sordum. Verdiği cevap benim için hayli önemlidir. Kendisi, asıl kıraat ve tilavet membainin İstanbul’da olduğunu, tüm dünyada İstanbul tavrının bilindiğini, küçük yaşlarda İstanbul’a gidip orada eğitim almadığının pişmanlığını yaşadığını ifade etmiştir.

⁹⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Müdürü.

Şehitoğlu'nun kıraatinde ve bestelerine bakıldığında hep İstanbul tavrı ve tarzı dikkati çeker. Sanırım bu tavrı ve tarzı İstanbul'a olan hasretinin bir tecellisidir.

Bana göre Şehitoğlu en başta Kur'an-ı Kerim tilavetiyle dini mûsikîmize katkısı olmuştur. Tilavetindeki kompozisyon takdire şayandır. Mûsikîmizdeki zemin ve meyan bölümlerini temsili tilavete uygun kullanması, makama göre kararın altında ve meyan bölümlerindeki genişlemeleri, geçkileri ve çeşnileri Türk mûsikîsine uygun kullanması, gerektiğinde Arap nağmelerini kompozisyonuna dahil etmesi, bunları yaparken de Kur'an-ı Kerim'in anlam bütünlüğünü bozmadan yapması örnek teşkil etmesi açısından fevkalade önemlidir. Diğer taraftan yaptığı ilahi bestelerinde de Türk Din Mûsikîsi açısından önemli olduğunu düşündüğüm kendine has bir tarzı vardır. Besteleri hem camide hem de sazlar eşliğinde cami dışında icra edilebilir niteliktedir. Bazı eserlerinde basit ama güçlü nağmeler kullanarak herkesin iştirak edebileceği bir nitelik görürüz. Hatta bu eserler çoğu zaman dillere pelesenk olmuş klasik ilahilerle karıştırılır. Bestekârının Şehitoğlu olduğu bilinmez. Bazılarında ise mûsikî yönüyle ancak alanında yetişmiş kişiler tarafından icrası mümkün olan zor nameler ve perdeler kullanıldığına şahit oluruz. Bu mûsikî anlamında ister havas ister avam olsun her kesime hitap eden eserlerinin olduğunu söyleyebilirim.

Şehitoğlu halen hafız yetiştirmeye devam etmektedir. Bu çalışmasını da kendi imkanlarıyla yaptığını, hafız adaylarının iâşe ve ibatesini büyük ölçüde kendisinin karşıladığını ve Aşere-Takrîb-Tayyibe ve tashih-i hurûf derslerine devam ettiğini biliyorum. Şehitoğlu binlerce yurtiçi ve yurtdışı programlara, yüzlerce tv/radyo programına katılmış, tv/radyo programı, konserlere katılmış, yarışmalarda dereceler almış, öğrenciler yetiştirmiş, besteler ve albümler yapmış biridir. Bunların hepsini burada saymak mümkün değildir. Genel olarak ifade etmek gerekirse Hafız Şehitoğlu iyi düzeyde mûsikî bilgisi olan, kurra hafız, kasidehân, mevlidhân, bestekâr, güftekar ve eğitimci bir hocadır. Ayrıca ses skalası oldukça geniştir. Mûsikî açısından

değerlendirdiğimizde ileri düzey bir icracı olduğunu, ülkemizin yetiştirdiği ender sanatçılardan biri olduğunu söyleyebilirim.

Şehitoğlu farklı türdeki müzikleri dinler ve icra eder. Dini mûsikî haricinde Türk Halk müziği ve Türk Sanat müziğini de dinler ve sever. Dost meclislerinde zaman zaman icra da yapar. Özellikle Arap müziği ile yakından ilgilendiğini biliyorum. Bu türler içinde yoğrulmuş müzik yelpazesine kendi yorumunu da katarak özgün bestelere ve icralara imza atmıştır. Öyle ki bir tilavetteki tavrı dinlediğinizde bu icranın Şehitoğlu'na ait olduğunu anlayabilirsiniz. Ayrıca cami mûsikîsi icralarında sıklıkla kullanılan Saba, Uşşak, Rast, Segâh ve Hicaz makamlarının haricinde daha az kullanılan Hüzzam, Muhayyer, Muhayyer Kürdi, Hüseyini, Nihavent, Dilkeşâverân ve Kürdili Hicazkâr gibi makamları camide kullanır. Bu icralar onun mûsikî anlayışına sanırım ışık tutar. Zira bu tür icralar onun beslendiği ana damarın çeşitliliğini de ortaya koyması açısından önem arz eder.

Şehitoğlu Türk Din Mûsikîsinin bütün formlarını ileri düzeyde icra edecek kapasitede olan ender kişilerden biridir. Bu nedenle şu formdaki icraları daha iyidir diyemem. Hepsi birbirinden güzeldir ve kıymetlidir. Ancak şunu eklemek isterim ki Şehitoğlu deninde insanların aklına öncelikle Kur'an-ı Kerim tilaveti gelmektedir. Tilaveti esnasında onu dinlerken Kur'an dinlediğinizi hissedersiniz. Kanaatime göre Kur'an-ı Kerim'de zaten var olan kendine özgü mûsikîyi en güzel yansıtanlar biri Şehitoğlu'dur. Onun tilaveti esnasında Kur'an-ı Kerim'in anlamına tamamen nüfus edebilirsiniz. Allah kelamının güzelliğini hissedersiniz. Bu nedenle Kur'an'ın Şehitoğlu'nun sesini daha da güzelleştirdiğini ve bu güzelliği ortaya çıkarttığını söyleyebilirim.

Şehitoğlu ülkemizin yetiştirdiği kıymetli hocalardan biridir. Mûsikî açısından bu tür çalışmalara konu olmasını takdirle karşılıyor ve devam etmesini umuyorum. Bu çalışmanın Şehitoğlu'na ait eserleri bir araya getirmesi açısından çok önemli olduğunu da

ayrıca vurgulamak istiyorum. Hayatta olduğu müddetçe daha pek çok eserler üreteceğine, icralar yapacağına ve talebeler yetiştireceğine inanıyorum. Kendisine sağlık ve afiyet temenni ediyorum.¹⁰⁰

2.10. Muhammet SEVİNÇ¹⁰¹

1994 yılında Ankara Yıldıztepe Kur'an Kursunda hafızlık eğitimimi tamamladıktan sonra, bir gün babam elimden tutup beni doğruca Hacı Bayram Camii'ne, Hafız Abdülkadir Şehitoğlu hocanın yanına götürmüştü. Babam, Abdülkadir Şehitoğlu hocanın, önceden görev yaptığı Ankara İtfaiye Meydanında bulunan mescitte uzun yıllar cemaati olmuş ve o yıllarda müezzini olmayan bu mescitte sıklıkla kendisine müezzinlik yapmıştı, dolayısıyla Abdülkadir hoca ile geçmişten gelen bir muhabbetleri vardı. Babam, Şehitoğlu hocaya beni tanıttikten sonra, *“hocam evladım hafızlığını tamamladı, sesi de müsait, Kur'an'ı kerimi daha güzel okuyabilmesi için sizden istifade etmesini umuyorum, bu evladımın elinden tutuver”* deyince, Şehitoğlu hoca da beni talebe olarak kabul etti. Yaklaşık 8 yıl, Şehitoğlu hocadan tashih-i huruf, talim ve kıraat derslerine devam ettim. Bu süre zarfında Şehitoğlu hocanın yakın hizmetinde bulunma imkanım da olmuştu. Şehitoğlu hocam, yaşıma genç olmasına ve imam hatip lisesinde talebe olmama rağmen 90'lı yıllarda kurduğu ve Ankara'da görev yapan seçkin din görevlilerinden müteşekkil olan Hacı Bayram ilahi grubuna beni de dahil etmişti. Hacı Bayram ilahi grubu o dönem Ankara'da din görevlilerine dini mûsikî eğitimi veren bir okul işlevi görüyordu. Özellikle kandil gecelerinde TRT 1'de yayınlanan kandil özel programlarında ilahi gurubu olarak davet edilen Hacı Bayram ilahi grubu aynı zamanda Ankara'da Şehitoğlu hocanın şefliğinde enstrümanlar eşliğinde tasavvuf mûsikîsi konserleri veren ilk topluluklardan birisiydi.

¹⁰⁰ Fatih Mehmet Karadaş, Serbülend Arpa ile 01.05.2021 tarihinde yapılan röportaj.

¹⁰¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk Din Mûsikîsi A.B.D.

Abdülkadir Şehitoğlu Hoca'dan 8-10 yıl gibi bir süre cami mûsikîsi eğitimi (Kur'an tilaveti, ezan, mevlid vs.) almış olmam hem de ilahi meşki yapmış olmam sebebiyle birlikte paylaştığımız çokça anımız oldu ancak beni en çok etkileyen olaylardan bir tanesi, sanırım 1997 ya da 1998 senesi idi tam yılı hatırlayamıyorum. Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretlerini anma programı münasebetiyle Şehitoğlu hoca ve şefliğini yaptığı Ankara Hacı Bayram-ı Veli Tasavvuf Mûsikîsi topluluğu konser vermek üzere Erzurum'a davet edilmişti. Şehitoğlu hoca o yıllarda çıkarmış olduğu solo ilahi albümleri ile Kur'an kıraatindeki ününün yanı sıra tasavvuf mûsikîsi sanatçısı olarak da önemli bir marka haline gelmişti. Organizasyonu yapan vakfın yetkilileri ile konser için gerekli anlaşmalar yapılmış, konser tarihi belirlenmişti ve konser için sözleşme imzalanmıştı. Hoca Erzurumlu idi ve kendi memleketinde kapalı spor salonunda Erzurumlu İbrahim Hakkı hazretlerini anma programında bir tasavvuf mûsikîsi konseri vereceğimiz için ziyadesi ile mutlu olmuş ve heyecanını benimle de paylaşmıştı. Bir otobüs ayarlandı ve karayolu ile Ankara'dan konser vermek üzere birlikte Şehitoğlu hocanın riyasetinde Hacı Bayram ilahi gurubu ve sazendelerden oluşan yaklaşık 20-25 kişilik ekiple yola çıktık. Ekipte Ankara Radyosunun meşhur saz üstatları vardı, misal kemanda Şenol Dinleyen, kanunda Ahmet Dinleyen, udda Hüseyin İpek, neyde Uğur Onuk vb. gibi dönemin en meşhur sazendeleriydi bu isimler. Uzun ve keyifli bir yolculuğun ardından Erzurum'a ulaşmıştık. Ancak organizasyon ekibi ile Şehitoğlu hoca arasında sebebini bilmediğimiz bazı sıkıntılar yaşanmışsa da Şehitoğlu hoca bu sıkıntıları bize yansıtmamaya gayret göstermişti. Lakin sıkıntılar arka planda devam etmiş olsa gerek, şehirde programa dair ne bir tanıtım ne bir afişin olmaması dikkatimizi çekmişti. Prova yapmak üzere kapalı spor salonuna ulaştık. Provamızı yaptık, konser saatine az bir zaman kalmasına rağmen salonda Şehitoğlu hocamızın Erzurum'da yaşayan yakınları ve bizden başka kimseler yoktu. Organizasyonu yapan vakfın yetkilileri Şehitoğlu hocayı haberdar etmeden büyük bir saygısızlık örneği olarak programı daha evvelden iptal ettiğini, bundan dolayı da

Erzurum halkının programdan haberdar olmadığını büyük bir üzüntü ile öğrenmiş olduk. Normalde ekipte yer alan hanendeler ve sazandeler böyle bir durumda boş salonda herhangi bir konser yapamayacağımızı düşünürken, Şehitoğlu hoca bize, *“dostlarım, malumunuz durum ortada, lakin ben bir sözleşme yaptım ve bu konserin iptal edildiğine dair bize resmi bir bildirimde yapılmadı, ayrıca salonda çok az sayıda da olsa bizi dinlemeye gelen hemşerilerim var. Salon boş görünse de icra edeceğimiz ilahileri dinlemek için Allah’ın meleklerinin burada salonda olduğuna inanıyorum, dolayısıyla biz sözümüzü tutalım ve konserimizi icra edelim”* dedi. Şehitoğlu hocanın bu sözleri karşısında tüm ekip duygulanmıştı. Ardından duygusal anların yaşandığı eşsiz bir konser icrasında bulunduk. Şehitoğlu hocamız başta olmak üzere tüm ekip gözyaşları eşliğinde icra etti eserleri. O güne kadar Şehitoğlu hocamızın şefliğinde birçok konserde yer almıştım, ancak hem Şehitoğlu hocamızın hem de arkasındaki ekibin böylesine duygu dolu bir icrasına şahit olmamıştım.

Öncelikle Şehitoğlu hoca, cami mûsikîsinin Kur’an kıraati, ezan, sala, mevlid, kaside gibi en önemli formlarını hem kendine has tavrı ile en güzel şekilde icra etmiş hem de bu geleneği devam ettiren çok sayıda öğrenci yetiştirmiştir. Ayıca yaptığı cami mûsikîsi formlarından örneklerin yer aldığı albümler bu alana gönül veren birçok kişinin bu kayıtları dinleyerek kendisini yetiştirmesine imkan sağlamıştır. Örneğin bu kayıtlardan biri olan *Hüseyini Cenaze Salası* icrası, 15 Temmuz gecesinin sembolü haline gelmiştir. Bu yönleriyle Şehitoğlu hoca özellikle cami mûsikîsine bu büyük katkıları olmuş bir isimdir.

Abdülkadir hoca, 90’lı yıllarda Ankara’da bir nevi dini mûsikî okulu misyonu üstlenen Ankara Hacı Bayram ilahi grubunu meydana getirmiştir. Ankara’nın en seçkin din görevlilerini bünyesinde toplayan Hacı Bayram ilahi gurubu, haftalık mutat çalışmalarında Şehitoğlu hocadan sayısız dini mûsikî eserini meşk etmiştir. Ayrıca yapılan bu meşklerin meyveleri de başta TRT kandil programları olmak üzere hem

Ankara’da hem de yurdun çeşitli şehirlerinde farklı cemiyetlerde icralarla kendini göstermiştir. Hacı Bayram ilahi grubu adıyla Şehitoğlu hocadan hem cami mûsikîsi hem de ilahi meşk eden isimler arasında İbrahim Meletlioğlu, Mehmet Ali Kuştaşı, Mehmet Göregen, Muhammet Sevinç, Bilal Şad, Seyit Bedir, Seyit Ali Çevik, Mehmet Güçlü, Mehmet Atici, Selami Seçkin ve adını hatırlayamadığım Ankara’nın seçkin hafızlar bulunmaktaydı.

Şehitoğlu hoca aynı zamanda iyi bir dini mûsikî bestekârı idi. Kendisine ait birçok ilahi bestesi vardı. Yaptığı besteleri ilk olarak Hacı Bayram ilahi gurubunda bizlerle meşk ederdi. Yesevi Vakfı’nın isteği üzerine Hoca Ahmet Yesevi’nin şiirlerine de besteler yapmıştı. Meşhur bestelerinden olan güftesi Hoca Ahmed Yesevi’ye ait; rast makamında “*On sekizbin Âleme Server olan Muhammed*” adlı eseri bizlere meşk ettikten sonra ilk olarak merhum cumhurbaşkanlarımızdan Turgut Özal için Ankara Kocatepe Camii’nde okunan ve tv’lerde canlı yayınlanan mevlid-i şerifte Şehitoğlu hocamızın şefliğinde Hacı Bayram ilahi gurubu icra etmişti. Şehitoğlu hocanın yine rast makamında “*Sığın Yüce Allah’a*”, hüzzam makamındaki “*Tövbe*”, “*Merhaba*”, hicaz makamındaki “*Ateşi Aşkınla Yandım*” adlı ilahileri ilk aklıma gelenler arasında zikredilebilir.

Şehitoğlu hoca çoğu kendi bestelerinden oluşan “*Elveda*”, “*Sığın Yüce Allah’a*”, “*Yalvarış*” gibi dönemin en çok dinlenen ilahi albümlerine imza atmıştır. Bu albümlerinde ben de vokal olarak yer almıştım. 90’lı yıllarda enstrümanlar eşliğinde ilahi albümü yapan çok az sayıdaki isimlerden birisiydi. Ayrıca bu albümleri dönemin radyolarında sıklıkla çalınmış ve bu eserler dillere pelesenk olmuştur. Ayrıca solist olarak çok sayıda tasavvuf mûsikîsi konseri vermiş, birçok konserde Hacı Bayram tasavvuf mûsikîsi topluluğuna şeflik yapmıştır. TRT Ankara Radyosu şeflerinden merhum Ahmet Hatipoğlu üstadın Arı Stüdyosu’nda icra ettiği tasavvuf mûsikîsi konserlerinde kasidehan olarak çok defa kaside okumuştur.

Şehitoğlu hoca, mûsikîyi Allah'ın bir lûtfu olarak görür, Allah aşkını, peygamber sevgisini insanlara aktarma, İslam ahlakını insanlığa yayma ve tebliğ konusunda mûsikînin önemli bir araç olduğuna inanırdı. Bu yönüyle insanların gönlüne girmenin en önemli yollarından birisinin mûsikîyi doğru ve güzel bir şekilde kullanmaktan geçtiği bilincindeydi ve ömrünü başta Kur'an'ı güzel okuma olmak üzere nağmelerle İslam'a hizmet etmeye adanmış bir üstattı. Kur'an tilavetleri, okuduğu ezanlar, kasideler, mevlidler, ilahiler sesiyle Hakk'a hizmet etme düşüncesinin tezahürleriydi. Yetiştirdiği talebelerine de hep bu anlayışı aşılamaya çalışmıştır.¹⁰²

¹⁰² Fatih Mehmet Karadaş, Muhammed Sevinç ile 04.05.2021 tarihinde yapılan röportaj.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BESTE VE İCRALARI

Abdülkadir Şehitoğlu, kurra hafız bir din görevlisi olması hasebiyle yıllarca Kur'an'a hizmet etmiş, bu sahada talebeler yetiştirmiş ve hala da devam etmektedir. Ancak Şehitoğlu'nun bu alandaki hizmetlerinin yanında diğer önemli yönü bestekârlığıdır. Şehitoğlu, icracıdır, karidir, eğitimcidir, koro şefidir ve bestekârdır.

Çalışmamızda Şehitoğlu'nun cami formları ve bunun dışındaki eserlerini ve icralarını ses kaydı alarak notaya aktarmaya gayret ettik. Cami formlarından ezan, kaside ve salâ icralarını notaya alarak tezimize ekledik. Özellikle 15 Temmuz hain darbe girişiminde TV ekranlarından yayınlanan Şehitoğlu'nun hüseyini salâsını notaya dökerek yazılı hale getirdik.

Anıttepe'de bulunan Kur'an İlimleri Eğitim Araştırma ve sosyal hizmetler derneğinde Şehitoğlunun eserlerini canlı performans ile band kaydına alarak 39 bestesini notaya aktardık.¹⁰³ İki adet eserini de Yasin Babayiğit'in lisans bitirme projesinden alarak tezimize ekledik.¹⁰⁴

Tezimizde Şehitoğlu'nun 41 eserinin notası bulunmaktadır. Bunların 4 adeti şarkı formunda, 35 beste ilahi ve iki tanesi ise tesbih formunda zikirlerdir.

Eserler muhtelif makamlarda bestelenmiştir. Kürdî makamında 11, hicaz makamında 6, hüseyini makamında 5, rast makamında 5, uşşak makamında 3, hüzzam makamında 2, muhayyerkürdî makamında 2, nihavent makamında 2, buselik makamında

¹⁰³ Fatih Mehmet Karadaş, 24.11.2021 tarihinde Abdülkadir Şehitoğlu'nun bestelerinin bant kaydına alınması.

¹⁰⁴ Yasin Babayiğit, Kurra Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun Mûsikî Hayatı ve Cami Mûsikîsi Formlarına Katkıları, Lisans Bitirme Projesi, Ankara 2018, s. 50-51.

1, saba makamında 1, krdilihicazkr makamında 1, zirgüleli hicaz makamında 1 adet beste bulunmaktadır.

Eserlerin usllerine bakıldığında yine farklı usllerin olduğu görülecektir. Eserlerin 24 adeti sofyan uslndedir. 9 beste düyek, 4 eser ise nim sofyan uslnde bestelenmiştir. Diğer 4 eser ise yrk semai, semai, serbest ve curcuna evferi uslndedir.

HİCAZ KASİDE (Meded Senden)

Usûl: Serbest

İcra: Hafız Abdulkadir ŞENİTOĞLU

Me det sen den Ma li kil mülk Yü züm top ra ğa düş tü

Â lem ür yan dev ran â teş Kö züm

top ra ğa düş tü

Ye tiş u lu lar u lu su Sen den

a yır ma bi zi Yer de mi sin Gök te mi sin

Ö züm top ra ğa düş tü

Yo lu yol suz o lan la rın bi ter mi ki

8 ey va hı Der din i laç

9 bi le nin der man o lur mu şa

10 hı Ka ran lı ğa ı şık ve ren

11 Sen sin Şah la rın Şa

12 hı Gö ren sen sin

13 gör dü ğüm sen

14 Gö züm top ra ğa düş tü

15 Se nin ol sam yol la rı na yok lu ğu nu var

16 *tr tr* ey le Kıb le gâ hım gö nül be nim dört ka pı yı

17 bir ey le Do la nı rım bu a lem de

18 â şî kâ rım sır ey le

19 Se fa i yem ke lam se nin

20 Sö züm top ra ğa düş tü Me det ya

21 Ta bi bel ku lû Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

RAST KASİDE (Karadır Yüzümüz Kapına Geldik)

Usûl: Serbest

İcra: Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

1 Ah Ka ra dır yü züm Ka ra dır

2 yü zü müz ka pı na gel dik Red det me bi zi sen

3 den Za tı na gel dik

4 Der de düş tük is yan dan af fı na

5 gel dik Ke rem ey le ba ğış la ey

6 Ra hi mu Rah man

7 Sen sen Set ta ra uyup sun biz i se

8 be şer Sen sen Gaf fa ra sü nup

9 sun kul veh me dü şed Ne fis te va yo lun

10 da a kl lar şa şar

11 Ke rem ey ba ğış la ba ğış la ey

12 Ra hi mu Rah man Kim var ki sen den baş ka

13 ki me va ra yım Fe da dır ki yo lu na

14 köş küm sa ra yım Bir e ser var

15 ben se ca nan ca nım ve re yim

16 Ke rem ey le ba ğış la ey

17 Ra hi mu Rah man Bir sen var ben de ca nan

18 ca nım ve re yim

19 Ke rem ey le ba ğış la ey Ra hi

20 mu rah man Hsn

İcracı, kararı hüzzam makamında bırakmış, neyzen, kısa bir geçiş taksimi ile rast makamında karar vermiştir.

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özyarancı tarafından notaya alınmıştır.

HİCAZ EZAN

İcra: Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Usûl: Serbest

Al la hu ek ber Al la hu ek ber Al la hu ek ber

Al la hu ek ber

Eş he dü en la i la he il lal lah

Eş he dü en la

i la he il lah lah

Eş he dü en ne Mu ham me den Ra su lul lah

Eş he dü en ne Mu ham

8 me den Ra sul ul lah

9 Hay yal es sa leh

10

11 Hay yal es sa leh

12

13

14 Hay yal el fe lah

15

16 Hay yal el fe lah

17

18 Al la hu ek ber Al la

19 hu ek ber La

20 i la he il lal

21 lah Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

HÜSEYİNİ SALÂ

Usûl: Serbest

İcra: Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Es se la tu ves se lam

A leyk

A ley ke Ya Sey yi de ne Ya Re sul Al lah

Al lah Al lah

Al lah Ya Re sul Al lah

Es se la tu ves se lam

8 A leyk A ley ke Ya Sey yi de ne Ya Ha bib

9 Al lah

10 Al lah Al lah

11 Al lah Ya Ha bib Al

12 lah Es se la tu ves se lam

13 A leyk A ley ke

14 Ya Sey yi de ne ve se ne de ne ve Mev la na Mu ham

15 me den Al lah Al lah

16 Al lah Ya Ha ce mel

17 En bi ya i vel mür se lin ve a li him vel ham dü

18 lil la hi Rab bil a le min

19 Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

ZİRGÜLELİ HİCAZ İLAHİ (Allah Bizi Kabul Eder)

Uşûl: Düyek $\text{♩} = 60$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Gü nah ka rız biz gü nah kar Tev be e de lim

biz Al la ha İs yan ka rız biz is yan kar

Tev be e de lim biz Al la ha Al lah bi zi

ka bul e der İh las lı tev be ler bek ler

Za man var de yip al dan ma Ö mür a ni

ge lip ge çer Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

KÜRDÎ İLAHÎ (Güzel Allah'ım)

Uşûl: Sofyan Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

♩ = 84

Sa na bi zi kul ey le gü zel Al la

hım İ ma nı nı lut fey le gü zel Al la

1. 2.

hım hım Ya Rab bi ze

mer ha met et Ya Rab bi zi ba ğış la

Ya Rab bi zi af fey le gü zel Al la

1. 2.

hım hım Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

HÜSEYNÎ İLAHÎ (Gel Gönlüm De Allah De)

Uşûl: Sofyan $\text{♩} = 98$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Yağ mur ya ğar ıslanırım Gön le do lar pus lanırım

5 Der di çe ker ıslanırım Gel gön lüm de

8 Al lah de ha Gel gön lüm de Al lah de ha

11 Bu der di ba na kaz mış lar Rah man su yuy

14 la yaz mış lar İn ce in ce dert çiz mış ler Gel gön lüm de

18 Al lah de ha Gel gön lüm de Al lah de ha Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

MUHAYYERKÜRDÎ İLAHÎ

Ben Rızana Geldim Allah'ım

Uşul: Düyek $\text{♩} = 116$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Yü rür gi der fa ni ö mür Ne sun duy san

ba na e mir Yan sın gön lüm o dun kö mür

Ben rı za na gal dim Al la hım Der di ver din

der man sen de A kıl ver din hü küm sen de Bir can ver din

bu be den de Ben rı za na gel dim Al la hım

Cen net çi çek ni met ol sa Her ya nım pür

ne şe dol sa Aş kın la şu ru hum yan sa Ben rı za na

gel dim Al la hım Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

HİCAZ İLAHİ (Anneciğim)

Uşûl: Sofyan $\text{♩} = 96$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Göz le rim den a kan ya şı Ge lip de sil

an ne ci ğim Yok lu ğun la dö nen ba şı

göğ sü ne koy an ne ci ğim Ha ni be ni

do ğur dun ya san cı la ra gark ol dun ya

Ağ lar ken ben ağ lar dın ya Şim di ner de

sin an ne ci ğim an ne ci ğim

Söy le ner de sin an ne ci

23

26

29

32

35

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

HİCAZ İLAHİ

(Sabır Ver Allah'ım Sabır Üstüne)

Uşûl: Düyek $\text{♩} = 100$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Yağ dır rah me ti ni sağ nak sağ nak

5 Ağ la yan in le yen kul lar üs tü

8 1. 2. ne ne Ya ta ğın da has ta lar

12 hep ten şü kür de Sa bır ver Al la hım

16 sa bır üs tü ne Ki mi E yüp gi bi

20 ça re siz dert ten Ki mi Yû nus gi bi

24 per de li et ten Ki mi Yû suf gi bi

28

ya re li ke der den Sa bır ver Al la hım

32

sa bır üs tü ne Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

HÜZZAM İLAHİ (Ah İstanbul)

Uşul: Düyek $\text{♩} = 66$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Sa ba hın im sak vak tin de bom boş tur hep

1. 2.
so kak la rın so kak la rın

6 Nağ me nağ me e zan lar la i ni ler hep

1. 2. %
9 so kak la rın so kak la rın Ah İs tan bul

12 vah İs tan bul E ren ler şeh

1. 2. SON
14 ri İs tan bul ri İs tan bul

16 E yüp Sul tan Fa ti hin le bu ram bu ram

19 ta ri hin le A ya sof ya ca mi in le

1. 2.

22 bir ma bet tir so kak la rın so kak la rın Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

RAST İLAHİ (Beni Sensiz Bırakma)

Uşûl: Sofyan $\text{♩} = 124$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Gö nül cen net e vi ne gi rer se ni a nın ca

Gur bet has ret son bu lur yü rek a dın du yun ca

Ben gur be te dü ça rım sı lam sen sin

ya Rab bim Be ni sen siz bı rak ma

1. 2. SON
e bet müd det bo yun ca bı yun ca

A dın la ka pım a çar sı ğı nı rım Rah ma na

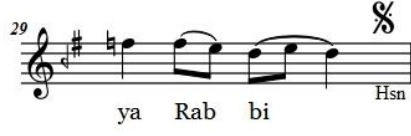
Er Ra him ce la lin den u la şı rım

25

sub ha na El ce mil sı fa tın la aşk i çe rim

29

ya Rab bi Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

UŞŞAK İLAHİ (Viraneyim Virane)

Uşûl: Sofyan $\text{♩} = 112$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Aş kın şe ra bın dan bir dam la iç sem (Saz)

Sar hoş o lup öy le Hak ka yü rü sem

Cen net ni met le rin i çi ne gir sem sem

Ben yi ne is te rim ya Rab bi se ni Al lah

ya Rab bi se ni Vi ra ne yim vi ra ne

ha ra be yim ha ra be Vi ra ne yim vi ra ne di va ne yim

di va ne Ha ra be yim ha ra be

Hsn

Hafız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

UŞŞAK İLAHİ (Bir Mum Yaktım)

Uşûl: Sofyan $\text{♩} = 116$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Bir mum yak tum gül di bi ne Gül hak kı zik
re der gör düm Gül hak kı zik re der gör düm Al lan mış pul
lan mış gü lü Aşk ko ku sun ya yar gör düm Aşk ko ku su
ya yar gör düm Hu Gül a dı nı al dı Ah med
gül den â lâ gül Mu ham med Gül şe fa at
ka pı sın da üm me ti ni ağ lar gör düm Hu Hu
Hu Hu Hu Ah me dim Hu Hu Hu Mu ham me dim
Hu Hu Hu Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

HÜSEYNÎ İLAHİ (Cânım Efendim)

♩ = 84
Usûl: Düyek
Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

De va ol gel ya Ha bib çeş mi si ya hım can da

Rû zi mah şe re koy ma gel gir hül ya

ma bir an da Ça re si zim Vi ra ne gön lüm sis te

du man da Gel ey yar gel ki din sin ısı ra bın

da kal bim Ağ la yu ben dil si zim

gel ey câ nım e fen dim

Hsn

Hafız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

UŞŞAK İLAHİ (Sultanım Efendim Müptelânım Ben)

Uşûl: Düyek $\text{♩} = 82$ Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Ga rip ga rip in le yen Mec nu nu num ben

Has re tin gü lü nün bül bü lü yüm

1. ben (Saz) 2. ben Yan mak la yol a lan

ga ri bi nim ben Sul ta nım

E fen dim müp te lâ nım ben

Bül bü lün fi gan da su sar mı se si

Ağ la ya İn le ye Bi ter ne fe si

26
Gö nül ha ne si nin en gü zel sü sü

30
Sul ta nım E fen dim müp te lâ nım

33
ben Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

MUHAYYERKÜRDÎ İLAHÎ (Bir Gül Versen Ki Bana)

♩ = 124
Usûl: Sofyan

Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Bir gül ver sen ki ba na A dı Mu ham med ol sun

5 Ya yıl sın tüm ko ku su Bü tün gül le re dol sun

9 Ver sa le vat Ne bi ye Ah me di Mu ham me de

13 Ver di ğin her sa le vat Dö nüp sa na gül ol sun Hsn

Hafız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

KÜRDÎ İLAHÎ (Dar-ı Dünyadan Dar-ı Ukbaya)

♩ = 120
Usûl: Düyek

Güfte & Beste
Hâfız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Da rı dün ya dan da rı uk ba ya

2.
5 ya Yol cu la rız biz a hir uh ra

9 ya Gü na ha gir me Se va bı iş le

14 Al la ha ram ol dün ya ya gül me Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

KÜRDÎ İLAHÎ (Yan Gönül Sen De Yan Bu İlahî Aşk İle)

♩ = 135
Usûl: Sofyan
Güfte & Beste
Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Du man kalk maz üs tün den Eh li aşk la ya na nın

Si si çö ker gön lü ne Hak ta yan gın bu la nın

İ lim ir fan giz len mez sır da ka im o la nın

Yan gö nül yan sen de yan bu i la hi aşk i le

Al lah Hay Al lah Hay ya Hu ya Hu ya Hu Hay Hsn

Hafız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

HÜSEYNÎ İLAHÎ (Benim Maksudum)

♩ = 108
Uşûl: Yürük Semâî
Güfte: Hacı Bayram-ı Veli
Beste: Hafız Abdulkadir ŞEHİTOĞLU

Be nim mak su dum a rem de de ğil dir la

kin il la hu Bu be nim gön lü me sul tan

1. 2.
de ğil dir la kin il la hu kin il la hu

10 De ğil dir hu ri vü ğil man ne cen net köşk ne de rid van

14 Bu be nim der di me der man de ğil dir la

1. 2.
kin il la hu kin il la hu Hsn

Hafız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özyarancı tarafından notaya alınmıştır.

hep yal var dım Af fet be ni yü ce Rab bım

Gön lüm ağ lar Gö züm ağ lar Af fet be ni

yü ce Rab bım Gön lüm ağ lar gö züm ağ lar af fet be ni

yü ce Rab bım Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Bûselik İlâhî (Rahman Rabbim)

♩ = 80
Usûl: Sofyan

Güfte: Hoca Ahmet Yesevî
Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Rah man Rab bim Rah me ti ni
Yol suz yo la yol yü rü düm

câ ri ey le se her de
gaf let le öm rüm geç ti

İs yan ba ta ğı na bat tım
Ey Kâ dî ri Zül ce lal

yar dım et se her de
yar dım et se her de

Es tağ fir ve is tiğ far rı gel u zak ey le şey tan dan

şey tan be ni az dı rır se la met ver se her de Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

Esmâ-ül Hüsnâ Tertibi

Beste: Hâfız Abulkadir Şehitoğlu

Usûl: Sofyan = 100

Hu Hu Hu Al lah Rah man Al lah Al lah Ra him Al lah Al lah

Ke rim Al lah Al lah Hu Hu Al lah Set tar Al lah Al lah
Gaf far Al lah Al lah

Men nan Al lah Al lah Guf ran Al lah Al lah
Dey yan Al lah Al lah Şük ran Al lah Al lah

Ga ni Al lah Al lah Ha kim Al lah Al lah Sub ha nallah Al lah
Muğ ni Al lah Al lah Ka dir Allah Al lah

Lâ i la he il lal lah

- *Giriş bölümü "Sirto" şeklinde okunmalıdır.
- *Kasidelere girişte ve son kısmında 3 defa Allah denilmelidir.
- *Bütün Lâilaeillallah bölümlerinin sonunda korist ve solistler aynı anda 'Lah' hecesini vurgular.
- *Solist "Ya Allah" kısmıyla uzatır. Aynı perde ile esere girilir

RAST MAKAMI I. BÖLÜM

The musical score is written for a single melodic line in Rast Makam, 4/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The score consists of seven staves. The lyrics are written below the notes. The first staff contains the first four measures. The second staff contains the next four measures, with the lyrics 'Cel le ce lâ lüh Ce le ce lâ lüh' below. The third staff contains the next four measures. The fourth staff contains the next four measures, with the lyrics 'Cel le ce lâ lüh Ce le ce lâ lüh Al lah' below. The fifth staff contains the next four measures, with the lyrics 'Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal lah' below. The sixth staff contains the next four measures, with the lyrics 'Lâ i la he il lal la..... h Al lah Al lah' below. The seventh staff contains the final four measures, with the lyrics 'Al lah Al lah' below. The score includes various musical notations such as eighth, quarter, and half notes, as well as rests and repeat signs.

Cel le ce lâ lüh Ce le ce lâ lüh

Cel le ce lâ lüh Ce le ce lâ lüh Al lah

Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal lah

Lâ i la he il lal la..... h Al lah Al lah

(60 Ölçü Okunur) (Kaside)

Segâh Makamı 2. Bölüm

Musical score for Segâh Makamı 2. Bölüm, featuring a melody in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). The score consists of seven staves of music with corresponding lyrics in Turkish. The lyrics are: Cel le ce la lüh Cel le ce la lüh Cel le ce la lüh Cel le ce la lüh Cel le ce la lüh Al lah Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal la..... (60 Ölçü Okunur)h Al lah

Cel le ce la lüh Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh Al lah Lâ i la he il lal lah

Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal la.....

(60 Ölçü Okunur)

.....h Al lah

Saba Makamı 3. Bölüm

The musical score is written in 4/4 time and consists of ten staves. The melody is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The score includes a repeat sign and a measure rest in the third staff. The lyrics are: Cel le ce la lüh, Cel le ce la lüh, Cel le ce la lüh, Cel le ce la lüh, Cel le ce la lüh, Cel le ce la lüh, Cel le ce la lüh, Lâ i la he il lal lah, Lâ i la he il lal lah, Lâ i la he il lal la....., (60 Ölçü Okunur), h Al lah.

Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal lah Lâ i la he il lal la.....

(60 Ölçü Okunur)

h Al lah

Uşşak Makamı 4. Bölüm

(60 Ölçü Okunur
Ardından Uşşak Makamı Kaside)

Hicâz Makamı 5. Bölüm

The musical score is written in 4/4 time and consists of seven staves. The key signature has one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The score includes various musical notations such as eighth, quarter, and half notes, as well as rests and repeat signs. The lyrics are: Cel le ce la lüh, Zül ce la li, vel ik ram Al lah Al la h Al la h, Zül ce la li vel ik ram Cel le ce la lüh, Cel le ce la lüh, and Cel le ce la lüh.

Cel le ce la lüh Zül ce la li

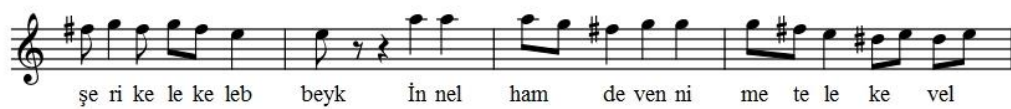
vel ik ram Al lah Al la h Al la h

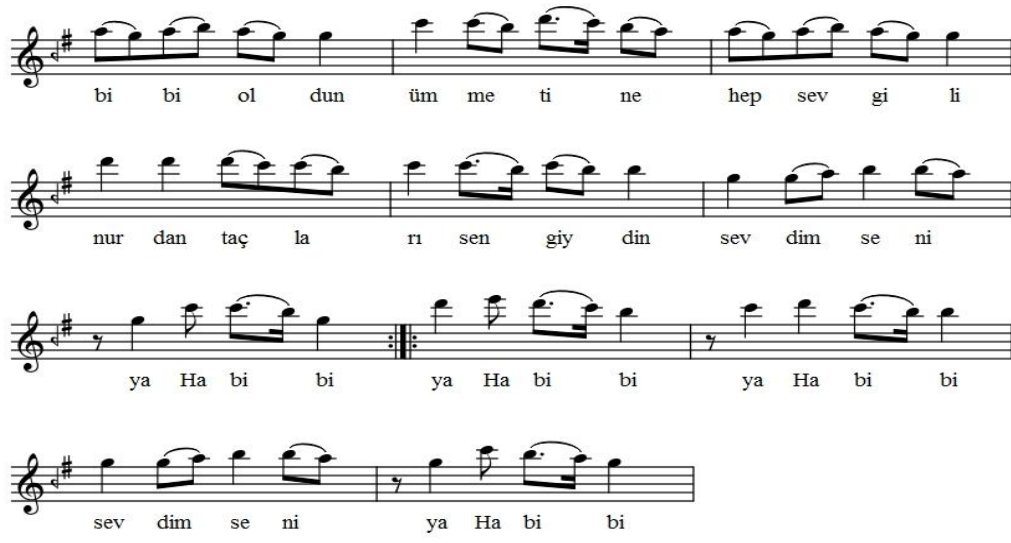
Zül ce la li vel ik ram Cel le ce la lüh

Cel le ce la lüh

(60 Ölçü Okunur)

Cel le ce la lüh

Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

HİCAZ ŞARKI

Usulü : Düyek
Süre : (♩) = 06

(ELLERİM ÜŞÜYOR UZAKLARDASIN...)

Beste : BUSEM (Rumeli)
Gürte : Ulviye SAVTUR
Beste : Abdulkadir, Şehitoglu

Aranğme....

...

El le rim ü şü yor ... u zak lar ... da sın

za ma nı ge çir dik (SAZ ...) ya lan ... lar da sın

(SAZ... ..)

Kim le rin sev di ği ... rü ya lar ... da sın ... (SAZ)

ba har ba ha ... rın ... dır ... ak lar .. saç la rın

(SAZ... ..)

Tut ma ... u zat tı ğım el .. le rim ... düş .. tü

gel me ... se ni so ran bu .. gö nül ... küs .. tü

(SAZ)

(2. Sayfa)

Mut lu luk bel ki de sa de ce düş tü ... (SAZ ...)

ba har ba har rın ... dır ak lar ... saç la .. rın (SON)

(SAZ)

Notaya Alan
Bonu Akar
22.12.2001-Ank.

Başta : Abdulkadir Şehitoğlu

①

ELLERİM ÜŞÜYOR UZAKLARDASIN.
ZAMANI GEÇİRDİK YALANLARDASIN.
KİMLERİN SEVDİĞİ RÜYALARDASIN.
BAHAR BAHARINDIR AKLAR SAÇLARIN.

②

TUTMA, UZATTIĞIM ELLERİM DÜŞTÜ.
GELME, SENİ SORAN BU GÖNÜL KÜSTÜ.
MUTLULUK, BELKİDE SADECE DÜŞ TÜ.
BAHAR BAHARINDIR, AKLAR SAÇLARIN.

③

BİR YAĞMUR DAMLASI DÜŞER YAPRAĞA
BİR SEVDA ATEŞİ DÖNER MIZRAĞA
BİR ÜŞÜYEN GELİR GİRER TOPRAĞA
BAHAR BAHARINDIR AKLAR SAÇLARIN

Ulviye SAVTUR

HÜSEYİNİ İLÂHİ

Gül Benzinin Gülşenine

Usûlü : Curcuna Evferî

Güfte - Beste
Abdülkadir ŞEHİTOĞLU

Aranağme

GÜL BEN Zİ NİN GÜL ŞE Nİ NE HAY RA NİN O LU RUM SE NİN
FER YAD E DER DE Lİ GÖN LÜM COŞ KU NA KAR SE RİN SU YUM

BEN ZİN . DE . Kİ . GÜL TE . Nİ . NE . KUR BA . NİN . O . LU RUM SE NİN
VAZ GE . ÇE . MEM . SE Vİ . YO . RUM . MUH TA . CİN . O . LU RUM SE NİN

AŞ KIN E DER BE Nİ DE Lİ Dİ VA NE GÖN LÜM HEP DE Lİ
A KAR DAM LA DAM LA YA ŞIM HAS TA O LUR BE NİM BA ŞIM

İ ÇİM . DE . Kİ . AŞK TE . Nİ . Nİ . YA KA . NİM . O . LUR SUN BE NİM
ŞE FA . A . Tİ . NE MUH . TA . CİM . YA RE . LİN . O . LU RUM SE NİN

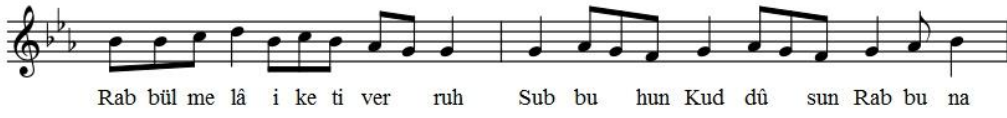
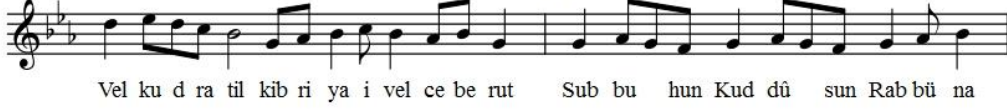
Kürdîlihicâzkâr Tevhid

Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

(Serbest)

(Solo)

(Koro)

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Hicâz İlâhî (Ateşi Aşkınla Yandım)

♩ = 100
Usûl: Sofyan
Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

A te şi aş kın la yan dım tu tuş dum ya

Ra su lal lah Yan dım yan dım kü lün ol dum

1. 2.

Nur ta nem ya Ra su lal lah Ra su lal lah

Sa la tul lah se la mul lah A ley ke ya

1. 2.

Ra su lal lah Ra su lal lah Sal lal la hu

Sal lal la hu Sal lal la hu a ley hi ve sel lem Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

Hicâz İlâhî (Dost)

Uşûl: Sofyan $\text{♩} = 90$ Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Dost Dost Dost

Dost Dost

Dost Dost Dost Dost

La i la he il lal la hu La i la he il lal la hu

Al lah bir dir Al lah bir La i la he il lal lah

Ev vel dir O A hir dir O Za hir dir O
Ra him dir O Rah man dir O Ha kim dir

Ba tın dir O Ba ki dir O Ba ki dir O Hu Al lah
Set tar dir O Gar far dir O Gaf far dir O Hu Al lah

2.

Hu Al lah La i la he il lal la hu
Hu Al lah

La i la he il lal lah hu

Al lah bir dir Al lah bir La i la he il lal lah

Ha bir dir O Ba sir dir O Se mi dir O

Ka dir dir O La tif dir O La tif dir O

1. 2. Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

Hicâz İlâhî (Aşığım Sana Ya Muhammed)

Usûl: Sema
♩ = 90

Güfte & Beste: Hâfız Abdulkâdir Şehitoğlu

A şı ğım sa na Ya Mu ham med

Muh ta cım sa na Ya Mu ham med

Sen can la rın ca na nı sın Gö nül le rin
Sen ha lı kın mah bu bu sun Üm me ti nin

sul ta nı sın Bü tün dert le re de va sın
hem dos tu sun sev dik le ri nin ya ri sin

Sev dim se ni Ya Mu ham med sev dim se ni Ya Mu ham med

Sal lal la hu a la Mu ham med Sal lal la hu al ley hi ve sel lem

2
Dünya sevgisi geçici
Deva olmaz hiç ilacı
Ahirette kurtarıcı
Sevdim seni Ya Muhammed

Sallallahu Ala Muhammed
Sallallahu Aleyhi ve Sellem

3
Gönüllere ilaç sensin
Muhtaçlara koşan sensin
Dillerden düşmeyen sensin
Sevdim seni Ya Muhammed

Sallallahu Ala Muhammed
Sallallahu Aleyhi ve Sellem

4
Şefaatten mahrum etme
Cennetine bizsiz gitme
Allah bizi zelil etme
Sevdim seni Ya Muhammed

Sallallahu Ala Muhammed
Sallallahu Aleyhi ve Sellem

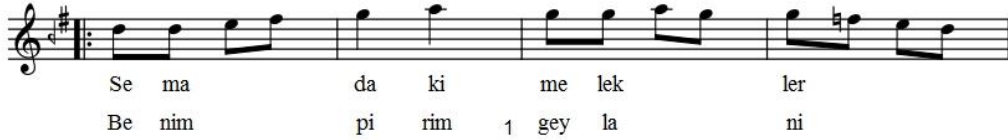
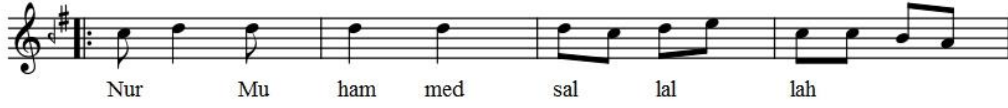
Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özyarancı tarafından notaya alınmıştır.

Hüseyinî İlâhî (Abdulkadir Kükredi)

♩ = 100

Güfte: Kuddûsî
Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Usûl: NîmSofyan

Gey lâ ni yi din le di
Cüm le a le me can ka tar

Hu Hu Al lah Al lah Hu Hu Al lah

Nur Mu ham med sal lal lah La i la he

il lal lah La i la he il lal lah Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Hüseyinî-Kürdî İlâhî (Değmeyin Şu Gönlüme)

♩ = 110
Usul: Sefyan
Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Değ me yin şu gön lü me Bu gön lüm Al lah der ağ
gö zü me Bu gö züm

1. 2.
lar lar El vur ma yın kal bi me
ö zü me

Bu kal bim Al lah der ağ lar El vur ma yın
Bu ö züm

el vur ma yın kal bi me bu kal bim
ö zü me bu ö züm

Al lah der ağ lar El vur ma yın el vur ma yın

kal bi me bu kal bim Al lah der ağ
ö zü me bu ö züm

lar Al lah der ağ lar Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

Hüzzâm Zikir İlâhîsi (Cana Cefaya Kıl Vefa)

♩ = 110
Usûl: Nîm Soriyan
Güfte: Muhammed Lütfi
Beste: Hâfız Abdülkadir Şehitoğlu

Ca na ce fa ya kıl ve fa
Hoş tur sa na sen den ge len

Kah rın da hoş lut fun da hoş
Ya hil a tü ya hut ke fen

Ya dert gön der ya hut de va
Ya ta ze gül ya hut di ken

Kah rın da hoş lut fun da hoş Hsn

Hâfız Abdülkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Kürdî İlahî (Allah'a İnanırsan)

Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

♩ = 100
Usûl: Sofyan

Al la ha i na nır san Me lek le re

1. 2.
var der sen var der sen Ki ta bı nı

o kur san Al lah se ni se ve cek

Al lah bi zi se ve cek Na ma zı nı

kı lar san O ru cu nu tu tar san

Ze kâ tı nı ve rir sen Al lah se ni

se ve cek Al lah se ni se ve cek Hsn

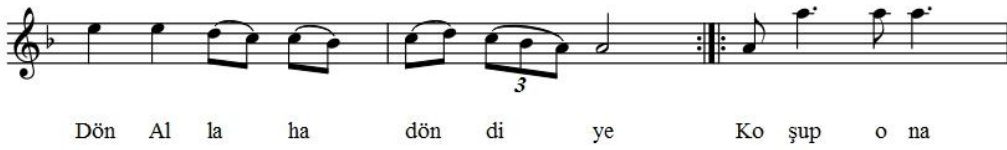
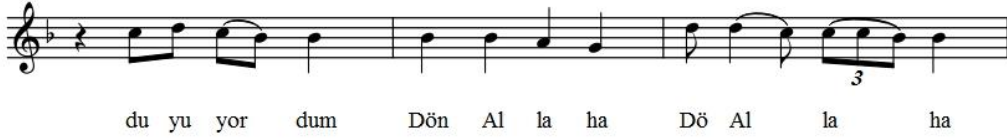
Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Kürdî Îlâhî (Dön Allah'a)

♩ = 95

Güfte & Beste: Abdulkadir Şehitoğlu

Uşûl: Sofyan

Hafız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Saba İlâhî
(Ne Allah'a Kul Olduk)

♩ = 100
Usûl: Sofyan

Beste & Güfte
Abdulkâdir Şehitoğlu

1. 2.

Ne Al la ha kul ol duk ne in san la ra yar

5. 1. 2.

ra yar nef ret kin le yoğ rul du k biz hep gör

9. 1. 2.

dük za rar dük za rar Ay rı lık a zap i se

13. 1. 2.

bir lik te hep rah met var rah met var Gü nah lar şey

17. 1. 2.

tan i se se va bın da Al lah var Al lah var

21. 1.

Ge lin bir lik o la lım ba rış lar da ka la lım

2. 25. 1. 2.

ka la lım Sev giy le yoğ ru la lım İ Lâ hî Hâk ta

29. 1. 2.

Rah met var Rah met var Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

Kürdî İlâhî
(Güneş Bir gün Mekke'de Doğdu)

Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

♩ = 90
Usûl: Sofyan

La i la he il lal lah La i la he il lal lah

Has bi Rab bi cel lal lah Mağ fi kal bi

gay rul lah Nur Mu ham med Sal lal lah

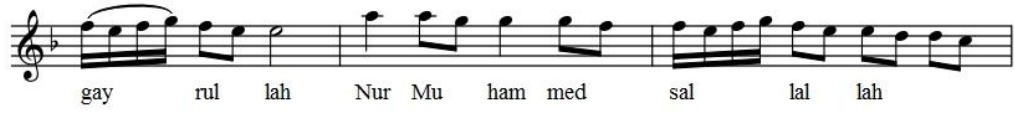
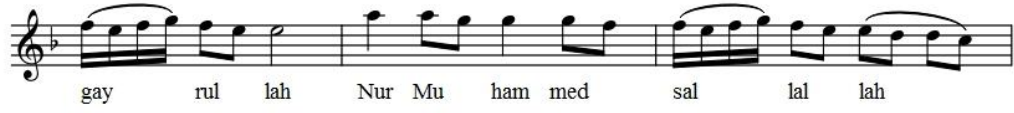
La i la he il lal lah La i la he il lal lah

Gü neş bir gün Mek ke de doğ du a lem ler nu ra gark ol du

 üm met o lan rah met bul du can Mu ham med

Sal Lal Lah Nur Mu ham med Sal Lal Lah

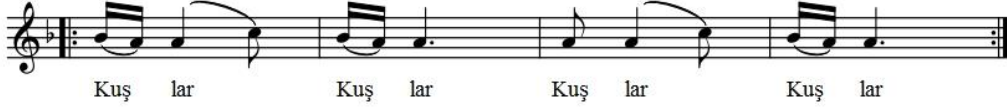
Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Kürdî Îlâhî (Kuşlar)

♩ = 75

Güfte & Beste: Abdulkadir Şehitoğlu

Ustî: Nîmsöfyan

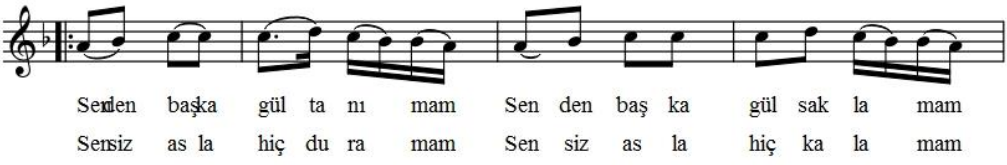

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Kürdî Îlâhî (Senden Başka Gül Tanımam)

Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

♩ = 80
Uşûl: Nîm Sofyan

Dü şün ce den ağ rır ba şım sa na vur gun gö nül ta şım

Ya Ra su lal lah Ya Ha bi bal lah

Ya Ne bi Al lah Ya şe fi Al lah

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Kürdî İlâhî (Sevdahıym Ben Allah'a)

Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

♩ = 90
Usûl: Düyek

Sev da lı yım Ben Al la ha sev da lı yım ben Ah me de

Sev da lı yım sev da lı yım sev da lı sev da lı yım

A kar göz le rim pı nar lar gi bi Ben Al la ha sev da lı yım

dö ker dil le rim in ci ler gi bi Ben Ah me de sev da lı yım

Sev da lı yım Ben Al la ha sev da lı yım ben Ah me de

Sev da lı yım sev da lı yım sev da lı sev da lı yım Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

Kürdî Şarkı
(Bir Gece Ansızın Şu Yüreğime)

Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

♩ = 100

Usûl: Semâi

Bir ge ce an sı zın ş u y ü re ğ i me

Pa muk tan bir e lin sı ca ğ ı d ü ş t ü

His se dip o e li al d ım gö n l ü me

Ay r ı l ıp gi der ken has re ti d i ş t ü

U zun ca za man d ır gö r ü ş ol ma d ı

Dağ lar dan bağ lar dan gi diş ol ma

1. 2.
dı Bek le dim a ra sın

dö nüş ol ma dı Bir dert li ba ha rın

1. 2.
yağ mu ru düş tü tü Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

Nihâvend Şarkı (Bir Anlık Bir Zamanda Bin Sevdayı Doğurdun)

♩ = 100
Usul: Sofyan
Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Bir an lık za man da bin sev da yı do ğur dun

yal nız lık tan u sa nan gön lü mü sen dol dur dun

Bi le mez dim o an da kim le kar şı la şa cak tım

1.
sev da nın ke men di ni boy nu ma ta ka cak tım

2.
(Ağrılaarak.)
boy nu ma ta ka cak tım

(Serbest.....) (Ritim)
Bil di ğim tek bir şey var sev da lar hep böy le baş lar

baş lar a ma can lar ya kar bir de has ret lik o lun ca

(Ağırlaşarak...)

dert le ri ne dert ler ka tar

(Serbest)

ha di ha di ha di gel

(Ritim)

ha di gel gel gel ha di gör gör gör sev mek ney miş sen de gör

ha di gel gel gel ha di sev sev sev yan mak ney miş sen de gör Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Nihâvend Şarkı (Damlalar İncidir Göz Pınarımdan)

♩ = 100
Usul: Sofyan
Beste & Güfte: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Dam la lar in ci dir Göz pı na rım dan
A kar der ya o lur Söz pı na rım dan
İn ci den el mas dan Bir se ni sev dim ah
Hay kı rı rım sa na Kız pı na rım dan
Bırak bat sın güneş Sen ye ni doğ dun Gön lü mü ru hu mu
İ şı ğa boğ dun Bı rak bat sın gü neş
Sen ye ni doğ dun Gön lü mü ru hu mu İ şı ğa boğ dun

The image shows a musical score for a song in Turkish. It consists of three staves of music, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff has the lyrics "Dert le ri mi a lıp Hu zu ru yağ dın". The second staff has the lyrics "Hay kı rı rım sa na Kız pı na rım dan". The third staff has the lyrics "Hay kı rı rım sa na Kız pı na rım dan Hsn". The music is written in a simple, melodic style with various note values and rests.

Dert le ri mi a lıp Hu zu ru yağ dın

Hay kı rı rım sa na Kız pı na rım dan

Hay kı rı rım sa na Kız pı na rım dan Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayracı tarafından notaya alınmıştır.

Rast İlâhî (Aç Ellerini Gönülden)

♩ = 110
Usûl: Sofyan

Beste & Güfte: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

(Ara hâgime)

Aç el le ri ni gönül den Yal var yü ce Al la ha
Aç gön lü nü Mev la ya Yal var yü ce Al la ha
Dü şün me söy le di lin den sı ğın yü ce
Tev be na maz ni yaz la sı ğın yü ce
Al la ha O ra him dir O rah man dır O aşk tır O
Al la ha
Bir um man dır O bir şef kat O rah met tir
sı ğın yü ce Al la ha

has 2022

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özeyrancı tarafından notaya alınmıştır.

Rast İlâhî (Senin Adın Rahîm Rahmân)

♩ = 100
Uşûl: Söryan

Beste & Güfte
Abdulkâdir Şehitoğlu

Se nin a dın Ra hîm Rah man a lem se nin is mi ne hay ran

Dil de gö nül de her za man Al lah bir sin

il lal lah dâ im vir dîm Hu Al lah

Senin adın Rahim u Rahmân
Âlem senin ismine hayran
Dilde gönülde her zaman
Allah birsin İlallah
Dâim virdim hu Allah

Kâinatı yaratansın
Alemlerin sultanısın
Biz kulların hâlikısın
Allah birsin İlallah
Dâim virdim hu Allah

Dilim durmaz seni söyler
Kalbim, gönlüm hep zikir eyler
Bütün beden seni söyler
Allah birsin İlallah
Dâim virdim hu Allah

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Rast İlâhî (On Sekiz Bin Aleme)

♩ = 120
Usûl: Sofyan

Güfte: Hoca Ahmet Yesevî
Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

Rast İlâhî (Sevdim Seni Ya Habibi)

Usûl: Sofyan
♩ = 100

Güfte & Beste: Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu

Sev dim se ni ya Ha bi bi gül le rin en

gü ze li sev da lan dım ey mah bu bi

sev dim se ni ya Ha bi bi Gü neş gi bi

do ğan sen sin par la yan ay gi bi sin

Gön lüm de ki mu rat sen sin sev dim se ni

Ya Ha bi bi Ha bi bi Ha bi bi

sev dim se ni ya Ha bi bi Al la hım Ha

bi bi ol dun üm me ti ne hep sev gi li

nur dan taç la rı sen giy din sev dim se ni

ya Ha bi bi ya Ha bi bi ya Ha bi bi

sev dim se ni ya Ha bi bi Hsn

Hâfız Abdulkadir Şehitoğlu'nun 24.11.2021 tarihli ses kaydından Hasan Özayrancı tarafından notaya alınmıştır.

SONUÇ

Kurra Hafız Abdülkadir Şehitoğlu, hayatını Kur'an'a ve mihraba adanmış bir din görevlisidir. Kur'an-ı Kerimi öğrenme ve okuma konusundaki gayretleri çocukluk yıllarında başlamış olup, okutma ve öğretme noktasındaki çalışmaları ise hem görev yaptığı dönemlerde hem de emeklilik sonrası zamanlarda günümüze kadar vefa bilinci ve gönüllülük esasında devam etmiştir. Kur'an'ı okumak için mihraba geçtiğinde sanki ilk defa Kuran okuyormuş duygusunu ve heyecanını hiç kaybetmemiştir. Bu heyecan cami mûsikîsinin diğer formlarında da devam etmiş ve ciddi bir birikim ortaya çıkmıştır. Bestelediği ilahiler ile gönüllere hitap etmiş, okuduğu salaların 15 Temmuz hain darbe gecesi televizyon kanallarından yayımlanması ile halkın coşkusuna vesile olmuştur.

Tezimizin bu aşamaya gelmesi ile Abdülkadir Şehitoğlu'nun hayatını, eserlerini ve mûsikî anlayışını kendi ifadelerinden yola çıkarak anlatmaya gayret ettik. Bu çalışmada öncelikle Abdülkadir Şehitoğlu'nun hayatını inceledik ve böylece onu, Kur'an'a, cami mûsikîsine ve formlarına sevk eden sebepleri ortaya koymaya çalıştık. Bütün bunları yaparken kendisine ait olan ve kısmen dağınık halde bulunan besteleri ve çalışmaları bir araya getirdik ve kayıt altına aldık. Böylece Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun kendisinin ve fikirlerinin yanında yaptığı çalışmaların da müzik severlere ve sevenlerine sunulmasını sağlandık. Kendisini tanıyan mûsikî alanındaki akademisyenler, sanatçılar ve öğrencilerinin fikirleri ve tavsiyeleri ışığında tezin daha anlaşılır olması ve bilgilerin imkân ölçüsünde eksiksiz olmasına gayret ettik.

Kurra Hafız Abdülkadir Şehitoğlu, Kur'an kıraati noktasında hiç şüphesiz ülkemizin yetiştirdiği önemli bir şahsiyettir. Bu alanda binden fazla öğrenci yetiştirmiş ve gerek yurt içi gerekse yurt dışından talebe yetiştirmeye hala devam etmektedir. Türk Din Mûsikîsi alanında da kitlelere mal olmuş ve büyük çoğunluğun severek dinlediği önemli besteleri de olmuştur. Hocamız aynı zamanda bir icracı olarak yurtiçi ve

yurtdışında ülkemizi en güzel biçimde temsil etmiştir. Türk Din Mûsikîsi'nin özellikle serbest (bestesiz) formlarında son derece geniş bir melodi zenginliğine ve ses aralığına sahip bir okuyucudur. Ancak şehitoğlu, sadece mûsikî alanında değil şiir, tiyatro ve serbest nazım türlerinde de ciddi bir birikimi bulunmakta ve hala üretmeye devam etmektedir.

Yaptığımız bu çalışmada, daha önce akademik bir araştırmaya konu olmayan Abdülkadir şehitoğlu'nun hayatını ve Türk Din Mûsikîsine katkılarını çeşitli kaynaklardan bilgiler edinerek akademik bir dil ile ortaya koymaya çalıştık. Böyle kıymetli bir şahsiyetin biyografisinin bilinmesi gerektiğini ve notaya aldığımız eserlerinin de bu alana ilgi duyan kişilerin istifade etmesi açısından önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Değerli Abdülkadir şehitoğlu'na eşsiz mûsikîmize hizmetlerinden dolayı minnet duyuyor, çalışmalarının eksiksiz devam etmesini temenni ediyor ve kendilerine sağlıklı uzun ömürleri diliyoruz.

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Ali; Tortum'un Manevi Mimarları, Erzurum: Tortum Belediyesi, 2018, s. 412.
- AKDOĞAN, Bayram; Sanat, Sanatçı, Sanat Eseri ve Ahlak, A.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt XLII, s. 213-245.
- _____, Türk Din Mûsikîsi'nin Anadolu'da Doğuşu ve Tarihi Seyri Hakkında Bazı Mülâhazalar, AÜİFD, XLIV, Ankara 2003, 369-370.
- AKÜN, Ömer Faruk; İbnülemin Mahmut Kemal, DİA, İstanbul 2002, XXI, 249-262.
- ARSEVEN, Celal Esad; Sanat, Sanat Ansiklopedisi, c.4, s.1752-1757, İstanbul, 1752-1757.
- ARSLAN, Fazlı; Safiyyüddin Abdülmümin el-Urmevi'nin er-Risaletü's-Şerefiyye'sinde Mûsikî Matematiği, AÜİFD, Ankara 2005, XLVI, S. II, 267-304.
- ASLAN, Durmuş; "Kıraat İlminde İcâzetnâme Geleneği ve Bir İcâzetnâme Örneği", Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, VII/2 (2003), 291-317.
- BABAYİĞİT Yasin; Kurra Hafız Abdülkadir Şehitoğlu'nun Mûsikî Hayatı ve Cami Mûsikîsi Formlarına Katkıları, Lisans Bitirme Projesi, Ankara 2018.
- BARDAKÇI, Murat; Meragalı Abdülkadir, Pan Yay., İstanbul 1986.
- BUHARİ, Ebu Abdillâh Muhammed b. İsmail; Sahihü'l-Buhari, Mektebet-u Mustafa el-Babi, Kahire 1958.
- CAN, Yılmaz – GÜN, Recep; Ana Hatlarıyla Türk İslam Sanatları ve Estetiği, Kayihan Yayınları, İstanbul-2006.
- ÇAKAN, İ. Lütfi; "Aşere, Takrîb ve Tayyibe Üstâdı M. Rüştü Âşıkkutlu ile Bir Mülâkat", Hakses Mecmuası, 126, Ankara 1975, s. 16-18.
- ÇAM, Nusret; İslam'da Sanat Sanatta İslam, Akçağ Yay., Ankara-2008.
- ÇETİNKAYA, Yalçın; İhvan-ı Safâ'da Müzik Düşüncesi, İnsan Yay., İstanbul 1995.
- DEMİRCİ, Naci; Abdurrahman Gürses'in Kıraat İlmi Eğitimindeki Yeri (Yüksek Lisans Tezi), Rize: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013.
- DİNÇ, Mehmet; Cumhuriyet Dönemi'nde Reisü'l Kurrâlık: Gönenli Mehmet Efendi'nin Kıraat İlmine Katkıları (Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
- EBU DAVUT; Süleyman b. Eş'as es-Sicistani, Sünen, Daru Kitabu'l-Arabi, Beyrut (ty).
- EZGİ, Suphi; Nazari, Ameli Türk Mûsikîsi, İstanbul Belediye Konservatuarı Neşriyatı, İstanbul 1940.

- İBN MANZUR; Lisanü'l-Arab, K-r-e maddesi, Beyrut 1970, Dar Sadır.
- İBN SİNA; Mûsikî, İslam Felsefesi Klasikleri, Litera Yay., (çev. Ahmet Hakkı Turabi), İstanbul 2004.
- İBNÜ'L-CEZERİ, Ebu'l-Hayr Muhammed b. Muhammed; en-Neşr fil-Kıraati'l-Aşr, Mısır, tarihsiz, (neşr. Ali Muhammed ed-Dâbbâ).
- İBNÜLEMİN Mahmut Kemal; Hoş Sada, Dahiliye Nezareti, Sicill-i Ahval Defteri, İstanbul 1910.
- JEBRİNİ, Alaeddin; Farabi-Mûsikî, DİA, İstanbul 1995, XII, 162.
- KALENDER, Ruhi; Mûsikî ve İnsan, AÜİFD, Ankara 1998, XXXVII, 263.
- KARAÇAM, İsmail; Kur'an-ı Kerim'in Nüzulü ve Kıraat, İstanbul, 2018.
- KARAÇAM, İsmail; Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri, İstanbul, 2005.
- KARADAŞ, Fatih Mehmet; Abdülkadir Şehitoğlu ile röportaj, Ankara-Altındağ, 26 Mart 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Abdülkadir Şehitoğlu ile röportaj, Ankara-Çankaya, 15 Nisan 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Adnan Zeki Bıyık ile söyleşi, Çorum, 20 Mart 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Bayram Şenpınar ile söyleşi, Ankara-Çankaya, 15 Mart 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Dilruba Emnullaeva, Ankara-Hacettepe, 01 Mart 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Hüseyin İpek ile söyleşi, İstanbul-Şişli, 20 Nisan 2021.
- _____, Fatih Mehmet; İbrahim Meletlioğlu, Ankara-Altındağ, 10 Şubat 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Mehmet Ali Kuştaşı, Ankara-Güdül, 10 Mart 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Mehmet Güçlü, Ankara-Keçiören, 25 Mart 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Muhammed Sevinç, Ankara-Altındağ, 04 Mayıs 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Mustafa Demirci ile söyleşi, İstanbul-Fatih, 25 Nisan 2021.
- _____, Fatih Mehmet; Serbülend Arpa, Ankara-Çankaya, 01 Mayıs 2021.
- KARAMAĞARALI, Haluk; Milli Sanat Anlayışı ve Politikası, Kültür ve Sanat, Boğaziçi yayınları- İstanbul, s. 49-52.
- KARAMAN, Hayreddin; Bir Varmış Bir Yokmuş: Hayatım ve Hatıralar, İstanbul 2008, I, 327-334.
- KAYA, Mahmut; Kindi, Yakub b. İshak, DİA, Ankara 2002, XXVI, 44.
- KOCA, Fatih Koca; *Sala ve Salavat Geleneği*, DİB Yay., Ankara 2020.

- _____, Ahmet Hatiboğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004.
- KÖPRÜLÜ, Fuad; Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1984.
- _____, MEB İslam Ansiklopedisi, Ahmed Yesevi Maddesi, İstanbul Maarif Matbaası, İstanbul 1940.
- LASSERRE, Pierre; Nietzsche'nin Müzik Üzerine Düşünceleri, (çev. İlhan Usmanbaş), Pan Yay., İstanbul 1997.
- MÜLAYİM, Selçuk; Sanat Tarihi Metodu, Anadolu Sanat Yay., İstanbul 1983. ÖZCAN, Nuri, ÇETİNKAYA, Yalçın; Mûsikî, DİA, İstanbul 2006, XXXI, 257.
- ÖZTUNA, Yılmaz; Türk Mûsikîsi, Akademik Klasik Türk Sanat Mûsikîsinin Ansiklopedik sözlüğü, Orient Yay., Ankara 2006.
- SARI, Mehmet Ali; Üsküdarlı Ali Efendi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.42 (2012) s. 376.
- SEZİKLİ, Ubeydullah; Abdülkadir Meraği ve Camiu'l-Elhan'ı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, MÜSBE, İstanbul 2007.
- SÜRELSAN, İsmail Baha; Dini Türk Mûsikîsine Giriş, Lisans Ders Notları, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 24 Ocak 1972.
- TAN, Selman; *Yeni Nesilleri İnşa Eden Âlimlerimiz*, İstanbul 2009.
- TOLSTOY, L.N; Sanat Nedir?, terc. Baran Dural, 2. Baskı, Şule yayınları- İstanbul,
- TURABİ, Ahmet Hakkı; Gevrekzade Hafız Hasan Efendi ve Mûsikî Risalesi, Rağbet Yay., İstanbul 2005.
- _____, Kindi-Mûsikî, DİA, Ankara 2002, XXVI, 58.
- _____, Farabi'nin Mûsikî Alanındaki Görüşleri ve Eserleri, Uluslararası Farabi Sempozyumu Bildirileri, Ankara 7-8 Ekim 2008, Elis Yay., Ankara 2005, s. 47-62.
- _____, İbn Sina ve Müzik, Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri, 22-24 Mayıs İstanbul, İBB Yay., Ekim 2008, II, 199.
- ULUDAĞ, Süleyman Uludağ; İslam Açısından Mûsikî ve Sema', Uludağ Yay., Bursa 1992.
- UYGUN, Mehmet Nuri; Safiyyüddin el-Urmevi, DİA, İstanbul 2008, XXXV, 479-480.
- VON ROHR, Sandalen Mit Wuifing; Mûsikî ile Tedavi, AÜİFD, (çev. Ruhi Kalender), Ankara 1998, XXXVII, 271.
- YÜKSEL, Ali Osman, İbn Cezeri ve Tayyibetü'n-Neşr, İstanbul, 2016.
- ZERKANİ, Muhammed Abdulazîm, Menâhilü'l-İrfân fî Ulûmi'l Kur'an, Mısır, 1376 H., (Tahkik: Muhammed Ebu'l-Fadl İbrahim), Matba'atü İsâ'l-Bâbî.

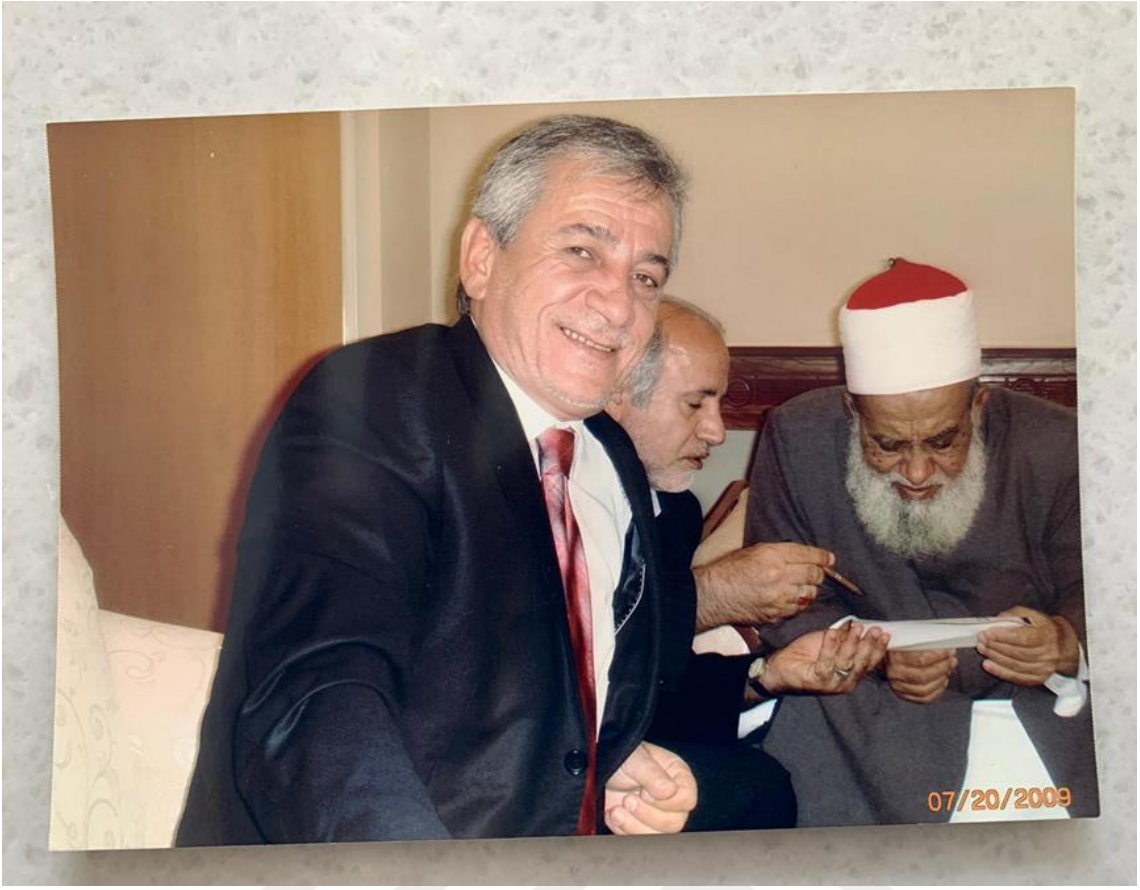
EKLER

Ek-1. Fotoğraflar

Fotoğraflar Abdülkadir Şehitoğlu'nun özel arşivinden alınmıştır.

Emrullah Hatipoğlu- Sultan Ahmet Camii-2008

Uluslararası Kur'an Yarışması- İran- 2009

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan İle Programda - 2005

Mehmet Emin Ay ile Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği bir konser.

Ramazan ayında online mukabele-2020

<https://www.youtube.com/watch?v=dyyR56vE37s>

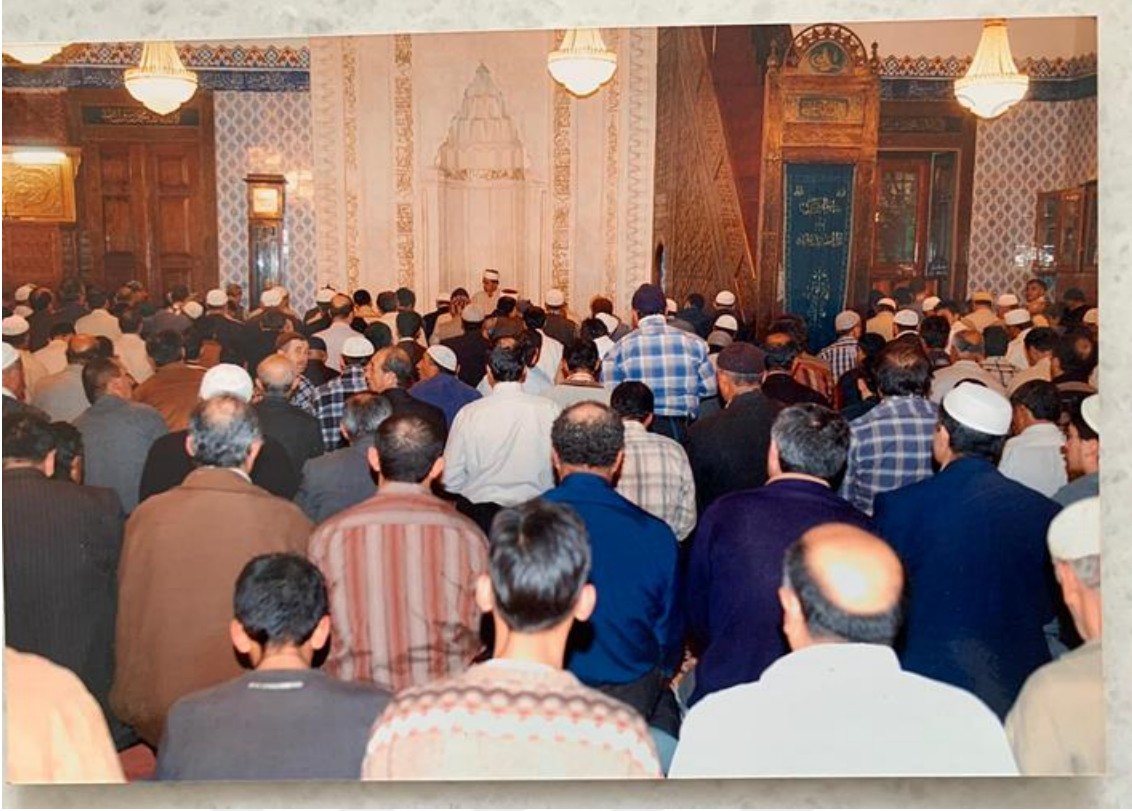

15 Temmuz 2016 gecesi yayın kuruluşları hocamızın salasını yayınlamışlardır.

<https://twitter.com/ahmetcakir44/status/886335032209674241>

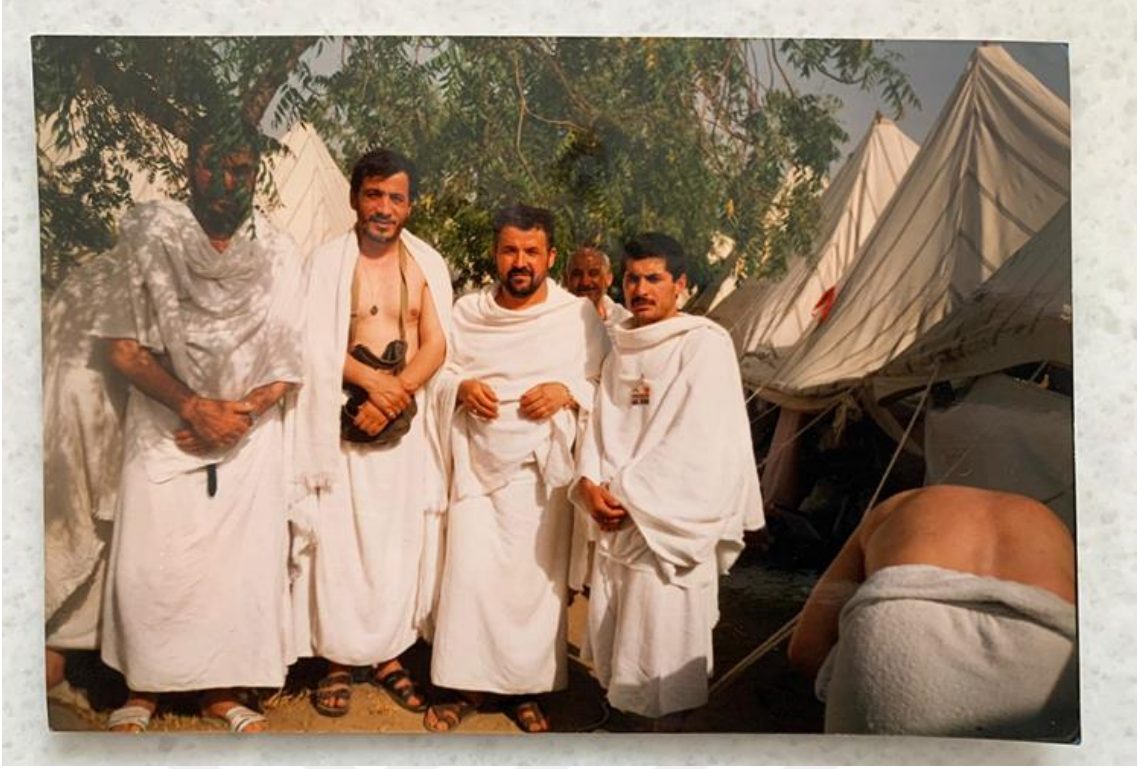
Bestekâr Amir Ateş ve Merhum İsmail Coşar ile Mevlit Programı- Manisa 1994

İmam Hatip Olarak Görev Yaptığı Hacı Bayram Camii Mihrabında

Mısır Büyükelçisi ile Bir Programda

Hac Ziyareti- 1993

Ehli Kur'anlar Derneği- Saffan Çakıroğlu riyasetinde Aşere-Takrib-Tayyibe Kursu

Babası Kurra Hafız Nazif Şehitoğlu Talebeleri ile Birlikte- 1964

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَنَزَلَ
أَحْسَنَ الْحَدِيثِ وَالْبَيَانِ الذَّنْقُشَعُ مِنْهُ جَاوِدَاهُ
الْحَشِيَّةُ وَالْإِيقَانُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
الذَّبْجَلِ لِهَجْلٍ مِنَ الْأَجَلَةِ وَالْأَعْيَانِ وَبِحَمْدِ اللَّهِ تَزَيَّنَ
الْحُورُ وَالْعُلَمَاءُ وَالْجَنَانُ وَاشْهَدَانِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ شَهَادَةٌ مِنْ أَنْزَلَ السَّبْعَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ
وَنَشْهَدَانِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ الَّذِي بَيَّنَّ
فَضِيلَةَ الْقُرْآنِ بِقَوْلِهِ شَفَاءُ الْجَنَانِ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ
صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَآحِبَائِهِ وَآلِهِ
وَاتَّبَاعِهِ وَآحِبَائِهِ الَّذِينَ سَيِّدُوا الْإِسْلَامَ بِأَحْكَامِ
الْفُرْقَانِ وَبَعْدَ فَقْدِ رُؤْيِ الْخَطِيبِ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
إِنَّ الْقُرْآنَ أَهْلُ اللَّهِ وَعَنْهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
مَنْ جَمَعَ الْقُرْآنَ فَقَدْ جَدَّ النَّبُوَّةَ بَيْنَ كُفْرِهِ إِلَّا أَنَّهُ
لَا يُوحَى إِلَيْهِ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ
عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْفَاتِحَةُ

تَمَّ ٢٢٢

تَحْمُذُكَ يَا مَنْ دَسَّيْنَا لَنَا الْغَنَامَ الْخَفِيَّةَ الشَّهْرِيَّةَ بَعْدَ
يَتَبُّهُ وَالْطَّافِيَّةَ الْخَفِيَّةَ مِنْ بَلَدَةِ أَنْقَرٍ فِي يَوْمِ السَّابِعِ
وَالْعِشْرِينَ مِنْ شَهْرِ شَعْبَانَ سَنَةِ أَلْفٍ أَرْبَعٍ مِائَةٍ
ثَمَانِيَّةٍ وَثَلَاثُونَ مِنْ حِجَّةٍ نَبِيَّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
الْمُؤَافِقَ ٢٨ - ٤ - ١٠٧٧ هـ الْمَلَادِي حَجْرِي ١٤٣٨

صَاحِبِ النِّسَبِ وَأَنَا عَبْدُ الْفَقِيرِ إِلَى رَحْمَةِ رَبِّ
الْقَدِيرِ الْحَاجُّ الْخَافِظُ الْقُرْآنَ الْكَرِيمَ عَبْدُ الْقَادِرِ
الْمُقَلَّبِ شَهِيدًا وَضَلَّى بْنُ نُضَيْفٍ الْأَرْضَ وَرُوحِي
غُفْرَانَهُ لَهُ وَلَوْ أَلَدِيهِ وَلَأَسَاتِيذِهِ وَلِجَمْعِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ يَوْمَ الْعُرْصَاتِ

تَمَّ ٢٢٢

كَتَبَهُ الْفَقِيرُ عَرَفَانُ صَابَرُكَ رَحِيمَةً

Tashih-i Hurûf derslerinden-2017

Aşere-Takrib-Tayyibe İcazet Töreni- Merhum Abdurrahman Gürses-1993

Hafızlıktan sonra- 1970

Halk Müziği Konseri- 1978

Merhum Reisü'l-Kurra Ahmet Arslanlar ile İcazet Merasimi

Tashih-i Huruf Kursu Ziyareti- 2019

Eyüp Sultan Camii Cuma Namazı Sonrası Cumhurbaşkanı ile- 2019

Pakistan Kur'an Yarışması-1994

Abdülkadir Şehitoğlu'nun Muhtelif Kuruluşlardan Almış Olduğu Plaketler

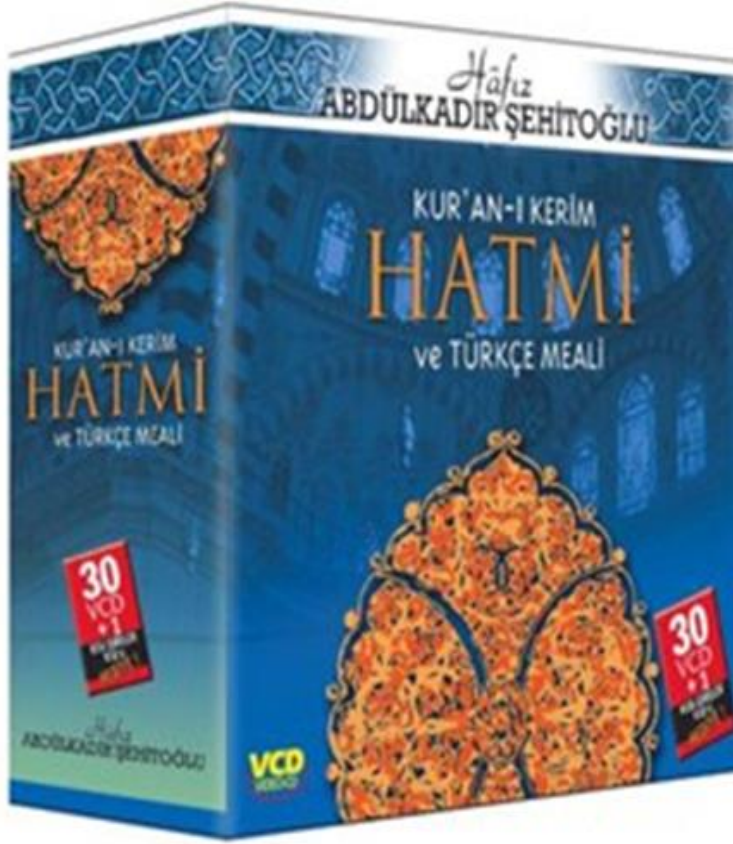

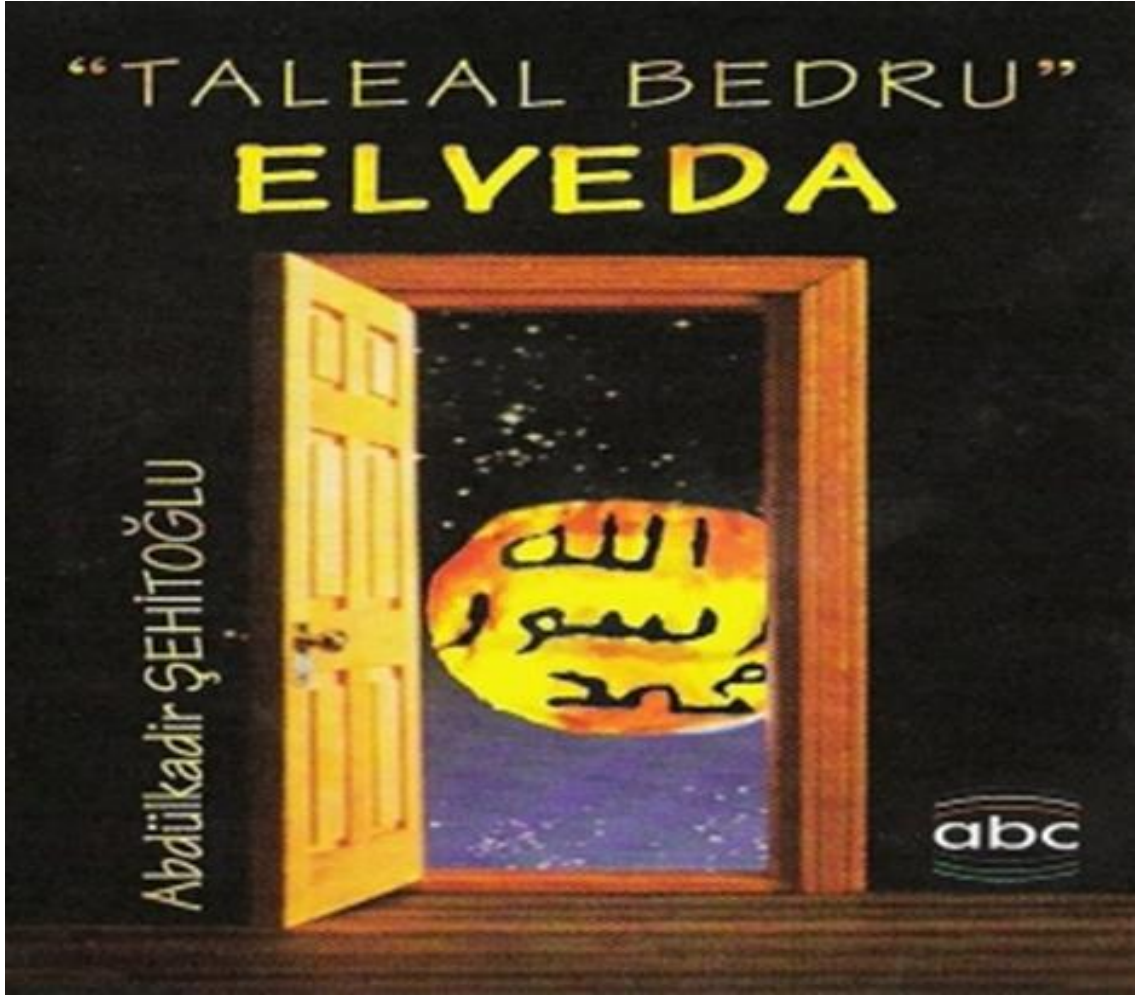

Ek-2. Albümleri

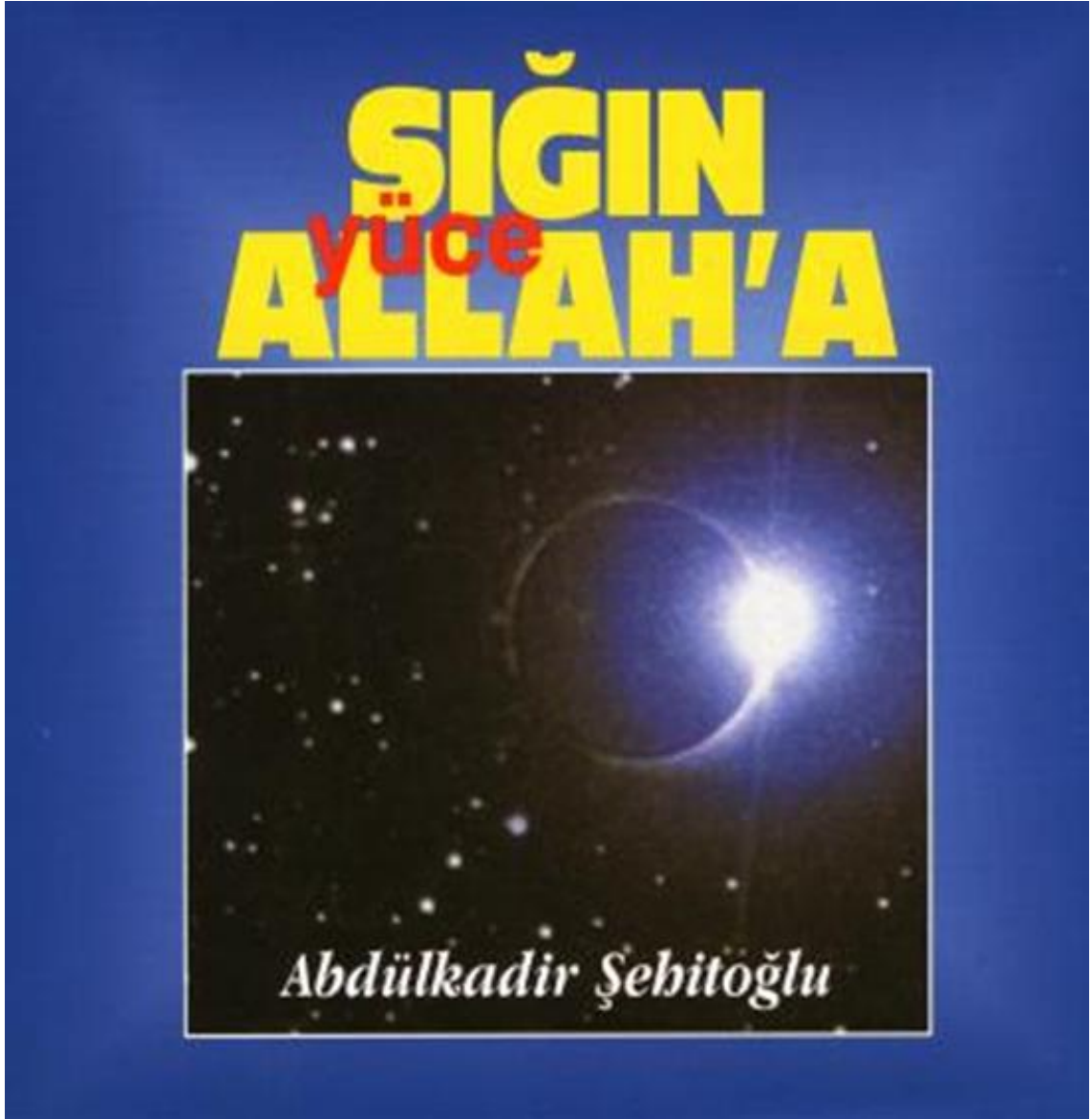
1991 Yılında Kur'an-ı Kerim Hatmi Şerifini kasete okudu.

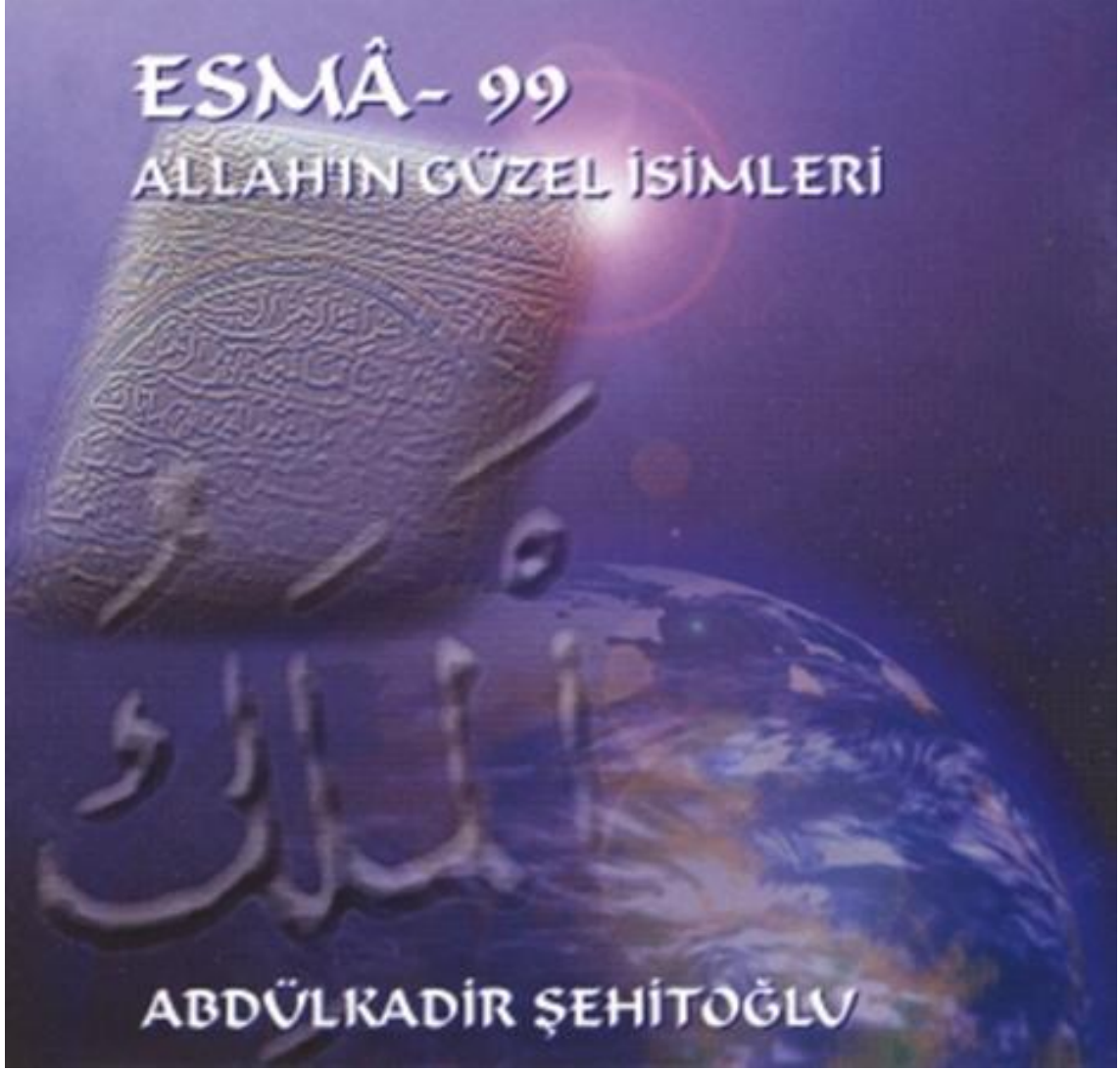
Elvedâ (1995)

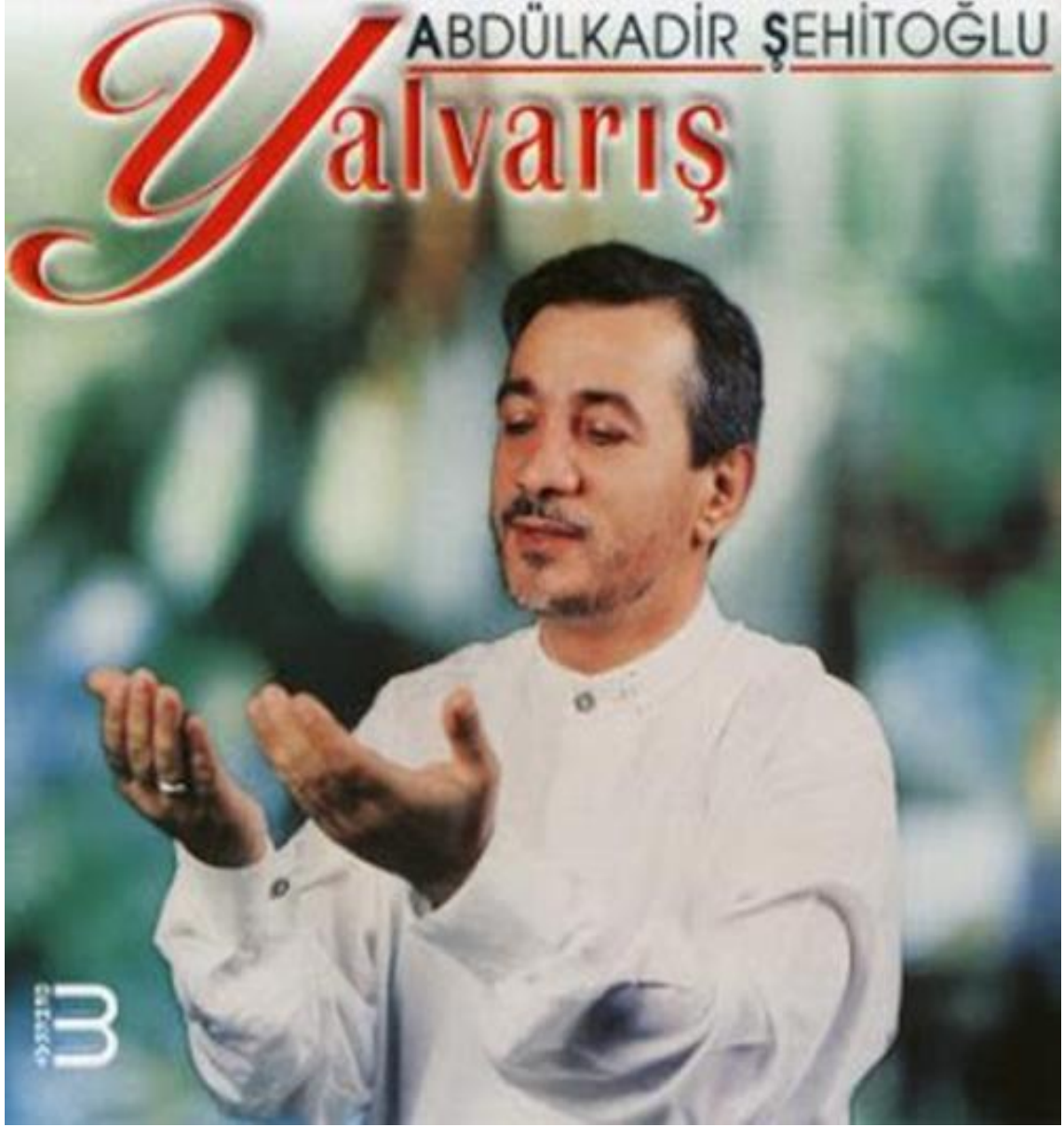
Sığın Yüce Allah'a (1997)

Esmâ 99 Allah'ın Güzel İsimleri (1999)

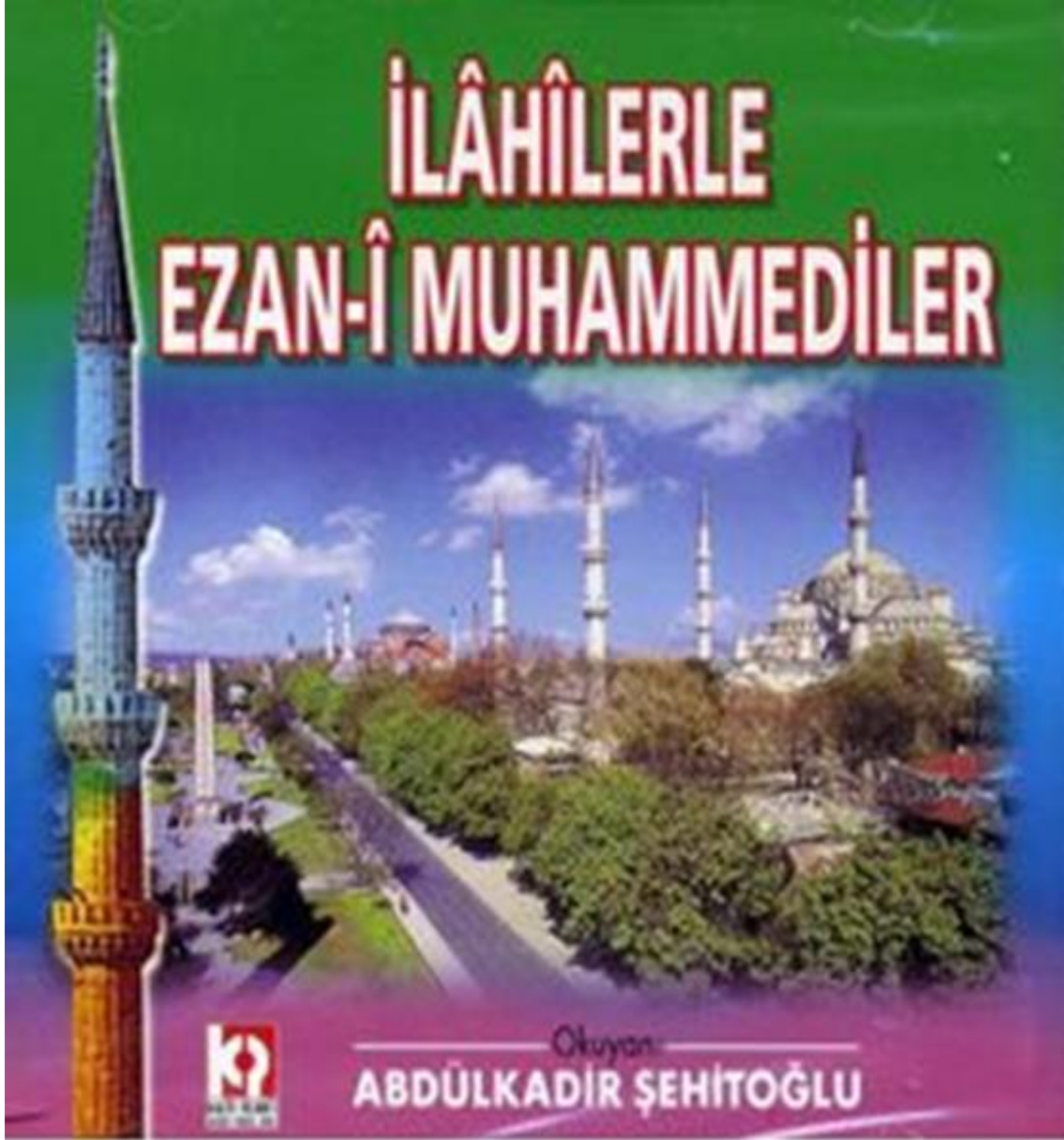
YALVARIŞ (2000)

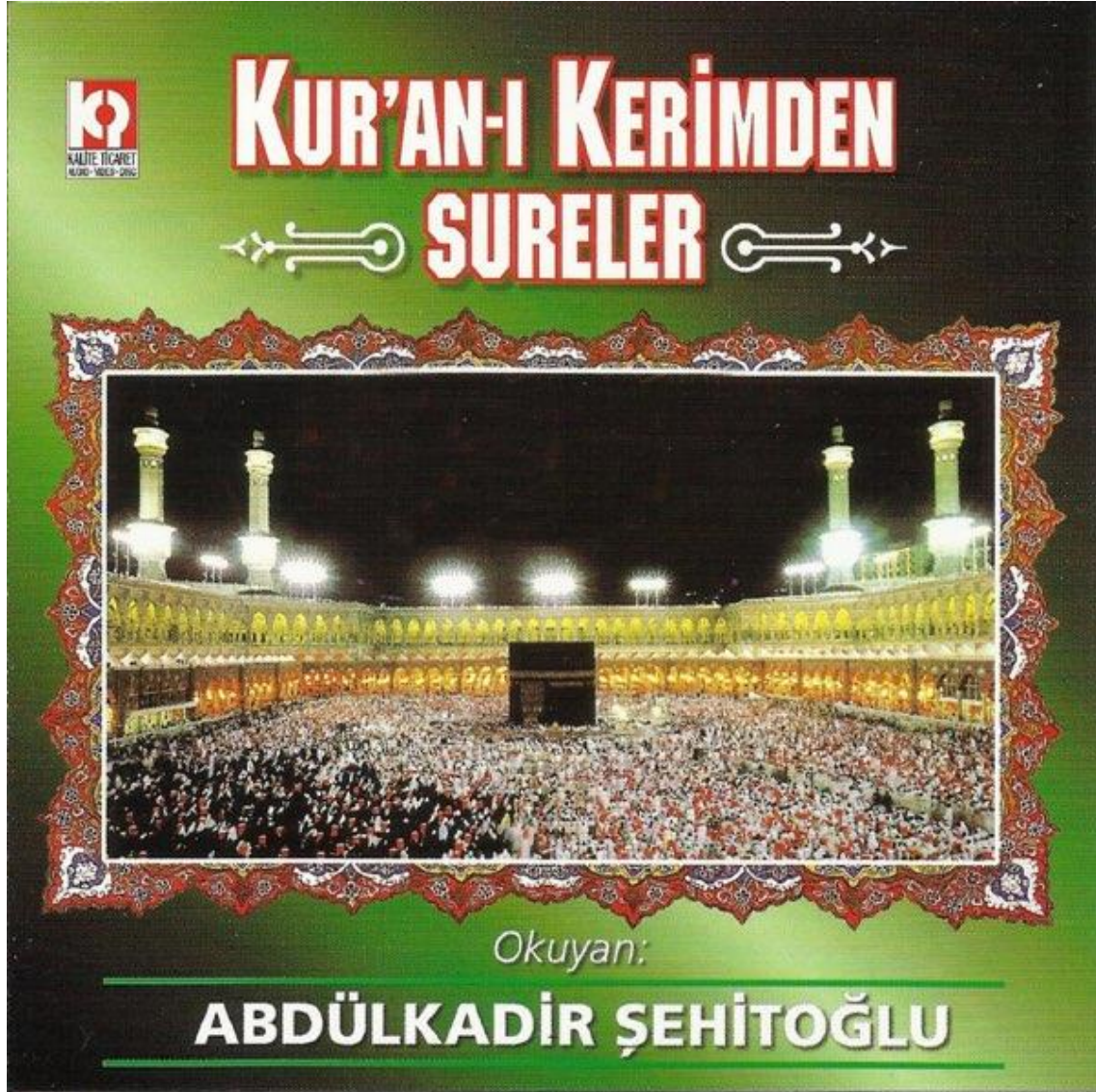
YÜREK YANINCA (2003)

1999- Beş makamda ezanların okunduğu albümde ayrıca ilahiler, kamet, bakara ve haşr surelerinin son ayetlerine de yer verilmiştir.

1999- Yasin, Mülk, Nebe, İnfitar sureleri ile Haşr suresinin son ayetleri okunmuştur.

2020- iki adet eserinin olduğu albüm Berekat Yayınevi tarafından yayımlanmıştır.

<https://www.deezer.com/tr/album/144248712>

2020

HOŞGELDİN
RAMAZAN
Welcome
Ramadan

RAMAZAN AYINA ÖZEL
EN GÜZEL TASAVVUF MUSİKİSİ ESERLERİ

SEVDİM SENİ - SAMİ SAVNİ ÖZER
EY ALLAHIM - SAMİ SAVNİ ÖZER
TALAAL BEDRU - SAMİ SAVNİ ÖZER
EY ENBİYALAR SERVERİ - SAMİ SAVNİ ÖZER
AŞKIN İLE ÂŞIKLAR - SAMİ SAVNİ ÖZER
AÇ ELLERİNİ GÖNÜLDEN - ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU
AF EDEN ALLAH'IM VAR - ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU
ÂLEMLERE RAHMETSİN - ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU
ENTEL HADİ - ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU
TÖVBE RABBİM TÖVBE - ABDÜLKADİR ŞEHİTOĞLU
KURBAN OLAYIM - YAHYA SOYYİĞİT
CAN MUHAMMED - YAHYA SOYYİĞİT

12
İLAHİ

B
E
R
E
K
A
T

ÖZET

Din ve müzik, sadece toplumların ve kültürlerin oluşumunda ve şekillenmesinde çok önemli işlevler sahip olmakla kalmayıp, manevi hayat ile dünya arasında bir köprü vazifesi de görmüşlerdir. Müzikte ve özellikle Türk Din Mûsikîsinde hafızlar önemli bir yer tutmuşlar ve çok kıymetli eserler vermişlerdir. Tezimizin konusu olan Kurra hafız Abdülkadir Şehitoğlu, önemli kıraat hocalarından biri olarak Türk Din Mûsikîsi alanında besteler vermiş ve talebeler yetiştirmiştir. Ayrıca Kur'an icrası alanında son devrin önemli şahsiyetlerinden biridir.

Çalışmamızın giriş bölümünde din ve mûsikî arasındaki ilişkisi irdelenmiştir. Tezin amacı ve önemi kısmında biyografi yazıcılığının ülkemizdeki eksikliği üzerinde durulmuş ve önemi vurgulanmıştır. Birinci bölümde Şehitoğlu'nun hayat hikâyesi ve safahatı kendisiyle yapılan yüz yüze mülakatlardan yola çıkarak özet haliyle yazılmıştır. Bu bölümde ayrıca kendisinin Kıraat konundaki hizmetleri, çalışmaları ve görüşleri aktarılmıştır. İkinci bölümde talebelerinin, sanatçıların ve akademisyenlerin Şehitoğlu hakkındaki görüşleri ve hatıraları mülakatlar vasıtasıyla aynen paylaşılmıştır. Üçüncü bölümde ise Şehitoğlu'nun besteleri ve icraları notaya alınarak araştırmacıların istifadesine sunulmuştur. Ekler bölümünde Şehitoğlu'na ait fotoğraflar, ilahi albümlerinin ve Kur'an tilaveti ile ilgili kasetlerin kapak fotoğrafları yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk din mûsikîsi, Bestekar, Hafız, Abdülkadir Şehitoğlu, Biyografi, Kuran tilaveti, Kıraat.

ABSTRACT

Music and religion not only have an important role in the formation of societies and cultures but also a mission as a bridge between spiritual life and the world. Quran huffaz have found a significant situation in music-especially Turkish Religious Music, and they have produced valuable music pieces. Our dissertation topic is qurra hafiz Abdülkadir Şehitoğlu, one of the most influential recitation lecturers who has trained many students and is the composer of numerous music works in Turkish Religious Music. He is also one of the prominent figures of the recent period in Quran recitation.

In the introduction of the study, it is examined the relationship between religion and music. In the chapter that included the aim and importance of the study, the lack of biography writing in our country and the importance of biography writing are emphasized. In the first section, the life story and career of Şehitoğlu are summarized according to the interviews. Additionally, in this section, it is informed about his service, his works and his thoughts on Quran recitation.

In the second section, the views and memories of his students, some artists, and academicians about Şehitoğlu are directly shared through the interviews made by the researcher. In the third section, Şehitoğlu's compositions and performances are notated and made available to the researchers. The appendices section includes Photographs of Şehitoğlu, cover photos of his hymn albums, and audiocassettes related to the Quran recitation.

Keywords: Turkish Religious Music, composer, Abdülkadir Şehitoğlu, Biography, Quran Recitation,